

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga št. 104.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Pet let tretjega cesarstva

Vsa Nemčija — in seveda tudi ves nemški inozemski »Gau« — je dne 30. januarja slavila peto obletnico narodnosocialistične revolucije, ko je stara Nemčija utonila v zmogljivem prihodnosti tretjega cesarstva in je danes že rajni maršal Hindenburg izročil usodo Nemčije v roke Adolfu Hitlerju in njegovim sodružnikom.

Do sedaj je bila navada, da je bil za to jubilejno priložnost še vsako leto sklican državni zbor, kjer je imel vodja in kancler Hitler velik govor, v katerem je dajal smernice za nadaljnjo notranjepolitično preurejanje države kakor tudi za njeno zunanje-politično življenje. Tudi letos so delavci že pridno pripravljali palačo Krausove opere v Berlinu, da bi zastopnike narodnosocialistične stranke sprejela v praznični obleki. Ves zunanji svet je bil upravičeno nestrpnostjo pričakoval Hitlerjevega govora, kajti na zunanje-političnem polju je trenutno nekaj važnih vprašanj, o katerih bi svet rad zvedel, kakšno je nemško naziranje. Toda proti vsakemu pričakovanju je bilo sklicanje državnega zbora odpovedano in nemški državni kancler je prvič po petih letih režima na obletnico prevzema oblasti ostal molčeč. Namesto njega je dobil besedo veliki ljudski govornik, propagandni minister dr. Jožef Göbbels, ki je po radiu hvalil vse ono, kar je režim dosegel v petih letih dela in truda.

Kaj neki se je moralo zgoditi, da je ta veliki narodnosocialistični praznik šel mimo brez običajnih blestečih obredov in Krausovi operi? Nenadna sprememba programa praznika je imela v svetu toliko učinek, da so se od vseh strani začele razširati najrazličnejše, več ali manj fantastične razlage o vzrokih, ki so dne 30. januarja voditeljem tretjega cesarstva narekovali molk. Ker smo daleč od Nemčije in je nam njeno notranjepolitično življenje precej tuje, si sami ne moremo napraviti prave sode o tej zagonetki. Zategadelj bomo šli vprašati inozemski tisk, ki se je o tem precej razpisal. Poleg vsega drugega bodo odmevi inozemskega tiska imeli še to dobro, da bodo izpovedali, kako drugi sodijo o razmahu Nemčije pod gonilno silo narodnega socializma.

Nekateri trdijo, da ni bilo modro 30. januarja naglašati kakšne velike smernice, ker da med ministri tretjega rajha ni prave sloge ne glede notranje in ne glede zunanje politike. Odstop tolikanj poveljevanega gospodarskega ministra dr. Schachta, ki se je dolgo časa boril proti poddržavljanju industrije in je v tej borbi končno tudi podlegel, je glasno znamenje obstoječih nesporazumov. Tudi nedavna pikantna zgodba o zapletitvi glasila hitlerjevske črne garde »Der Stürmer«, ki pa je bila par dni pozneje na posredovanje neke neimenovane višje sile razveljavljena in je »Stürmer« svoj napad na židovstvo lahko razpečal v podvojeni nakladi, je tudi dokaz, da vladajo v najožjem naročju narodnosocialističnega vodstva usodna dejna nasprotja, da niti ne omenimo prepadov, ki zevajo med taborom neizprosni in taborom zmernih na polju verske politike. Inozemski tisk ve tudi mnogo povedati o nesoglasjih, ki da so nastala v vojski v zvezi z vojnimi ministrom maršalom Blombergom, o katerem se vzdržujejo trditve, da bo moral v kratkem v pokoj. Ako k temu dodamo še neovrgljivo dejstvo, da je narodnosocialistična gospodarska politika naložila nemškemu državljanu mnoga samozatajevanja in zahteva od njega v pogledu prehrane mnogo rodoljubne požrtvovalnosti, smo pokazali še na en vzrok, ki nikakor ne ustvarja harmonične sloge v vrednotenju notranjepolitičnega razmaha tretjega cesarstva. To so samo nekateri glasovi o notranjih razlogih, ki so nasvetovali molčestnost na dan 30. januarja.

Toda, sodeč po tem, kar pišejo inozemski listi, so nesoglasja v zunanji politiki mnogo večja kot pa na notranjem področju. Dve struji bi radi prodrli. Prva, ki pravi, naj se Nemčija kar brez ozira na kogarkoli uveljavlja povsod, kjer in kakor pač služi njenim interesom, računajoč pri tem seveda na sedaj že kar običajno slabotnost velesil, ki so že vsako močeno kretanje nemške zunanje politike penižno spravile v žep. Politika močnih kretanj je do sedaj imela brez dvoma uspeh. Zakaj bi ga ne imela tudi v bodoče. Zakaj bi ga na primer ne imela pri končnoveljavni ureditvi odnosov do Avstrije, ki se tako trdovratno bori proti nemški razlagi predlanske pogodbe z dne 11. julija 1936? Zakaj oklevati na primer glede Češkoslovaške? Zakaj držnost glede kolonialnih zahtev, ko je verjetno, da bodo velesile tudi tukaj šle na kolena? Treba je suniti in bo svet napravil prostor enemu, ki je pogumen. Druga struja pa nasvetuje modro zadržanje. Morda bi bilo le preveč drzno nakopavati si zamere pri nekaterih velesilah, ki poleg vsega drugega z novimi oborožitvami postajajo čedalje močnejše in tudi čedalje bolj trmaste. Nemško gospodarstvo takšnih rizikov ne bi več preneslo. Bolj pametno bi bilo s spretnimi pogajanjimi dobiti proste roke v srednji Evropi, predvsem, ko so celo v londonski vladi nekateri ministri razpoloženi, da bi Nemčiji jamčili svobodo, če bi se hotela razmahniti drugam, kot pa v interesna območja angle-

Berlin govori samo o Blombergu

Politično in zasebno ozadje maršalovega odstopa



Berlin, 3. febr. c. Tuji dopisniki so že okoli poldne začeli poročati svojim listom in agencijam, da je sedaj ugotovljeno, da je vojni minister maršal von Blomberg odstopil. Proti večeru poročajo isti dopisniki, da bo v večernih urah objavljeno tudi uradno, da je maršal von Blomberg odstopil kot vojni minister. Blomberg bo takoj zamenjan kot vojni minister, kot maršal nemške vojske pa bo ostal na svojem dopustu do 5. septembra, ko doseže starost 60 let in bo lahko zaprosil za upokojitve.

O bližnjem odstopu vojnega ministra maršala von Blomberga se je govorilo že več dni. Prvič so postali pozorni na te vesti zadnjič dne 30. januarja, ko se vojni minister Blomberg ni več udeležil slavnostne vojaške parade ob petletnici Hitlerjevega prevzema oblasti. Tedaj je Hitler navadno zmeraj stal na tribuni med Blombergom in Göringom, tokrat pa sta med vojaško parado stala ob njem Göbbels in von Papen. Vrhovni poveljnik nemške armade general von Frick je sporočil, da je zbolel in da se tudi ne more udeležiti teh slavnosti. Vsi so morali na to postati pozorni in krožiti so začele takoj številne vesti o tem, kaj se spleta za temi dogodki.

V nemški vladi sta trenutno dve krili. Eno krilo vodi Göring z vojaškimi krogi, posebno z Blombergom in generalom Frickom, drugo krilo pa vodita posebno Göbbels in Ribbentrop, podpira ju pa zelo tudi nemški veleposlanik na Dunaju von Papen. Prvo, to je Göringovo krilo, zastopa z vojaškimi voditelji stališče, naj Nemčija vodi zmernejšo politiko in posebno, naj ne sledi popolnoma vsem italijanskim iniciativam. Ta skupina posebno stremi za nekim sporazumom z Anglijo in tudi s Francijo. Seveda ne misli to krilo na nikako spremembo nemške zunanje politike, pač pa misli, naj nemška diplomacija s prožnostjo pripravi vse potrebno. Vojska naj sedaj diplomacijo samo podpira. Tako nekako označujejo stališče vojaške skupine.

Drugo krilo pa vodijo Göbbels, Ribbentrop in von Papen. To krilo meni, da je sedaj posebno v Evropi položaj zrel za vse in da zato mora Nemčija hitro nadaljevati s svojimi iniciativami. Seveda tudi to krilo ne misli na kake avanture, pa pa misli, da je sedaj bolj kot kdaj potrebno, da

Nemčija ne zamudi prav nič na času in da doseže vse možne uspehe v največji meri.

Praga, 3. febr. TG. »Prager Tagblatt« objavlja obširna poročila o krizi, ki se je kar naenkrat pojavila v nemški vladi oziroma na položaj voj. ministra maršala Blomberga. List poroča, da v Berlinu sploh o ničemer drugem toliko ne govorijo, kakor o Blombergu in da trajajo posvetovanja v vladnih prostorih v Wilhelmsstrasse noč in dan. V Berlin je prišel tudi poveljnik 7. armadnega zbora general von Reichenau, ki velja za onega generala, ki je narodnemu socializmu najbolj naklonjen.

Razburjenost, ki se je razvnela okrog imena maršala von Blomberga in ki je povzročila toliko posvetovanja med najvišjimi vodji države, ima svoj zunanji vir ba je v nedavni poroki 60 letnega maršala z 28 letno gospodično Gruhn. Nemška vojska baje te poroke ne odobrava, ker ne odgovarja strogim predpisom glede izbire življenjskih družic za častnike nemške vojske. Gruhnova je bila doslej zaposlena kot tipkarica v vsedržavni centrali za nabiranje in razdelitev jaje. Doma je iz berlinskega predmestja Neukölln, kjer je njena mati še danes predstojnica salona za masažo. Gruhnovo je zavarovalni urad poslal na zdravljenje v neko letovišče, kjer se je čisto slučajno seznanila z maršalom, ki se je tudi tamkaj odpočival. Med obema je takoj nastalo tesno prijateljstvo. Iz prijateljstva pa je nastal zakon. Nemško časopisje, ki je navajeno, da pri vseh vidnih voditeljih države in stranke vsak družinski dogodek na dolgo in široko opisuje ter s slikami opremlja, je vest o maršalovi poroki z Gruhnovo prineslo v par suhih vrstah, ki jim je bilo dodano, da sta bila priči Hitler in Göring. S tem je bilo že izraženo nezadovoljstvo nemške armade, ki se je čutila razžaljeno, da je vojni minister in maršal sedaj, ko je 60 let star in ima odrasle otroke ter je že večkrat stari oče, šel po nevesto v priproste socialne razmere. Začelo se je proti njemu hudo rovanje med častniškim zborom, ki je zahteval, da se stvar razčisti. Tako so nastale govorice o demisiji maršala.

Toda boljše poučeni krogi so mnenja, da je poroka starega maršala le vnanji povod za izbruh krize, ki je morala nastopiti v vojski iz političnih razlogov. Na eni strani maršala Blomberga strogo

vojaški dostojanstveniki, ki nadaljujejo navade stare pruske armade, niso posebno marali, ker se jim je zdelo, da je prišel do svojega mesta po politični poti in ker so mu tudi sedaj zamerili, da je v prvi vrsti politik in državnik, ne pa vojak. Vojaški krogi so maršalu zamerili, da ni preprečil aretacije pastora Niemöllerja, ki je bil v svetovni vojni junaški poveljnik podmornice in uživa pri vojski največjo priljubljenost. Končno je armada mnenja, da ima narodnosocialistična stranka, ki je politična tvorba, le prevelik vpliv na nemško vojsko, ki bi morala biti popolnoma samostojna ednica, podrejena edino državnemu vladarju in zavarovana pred vsakimi strankarsko-političnimi vplivi.

Poleg zgoraj navedenih razlag pa se širi po Berlinu še tretja, da želijo odgovorni možje nemški obrambni sili po zgledu francoske armade dati enotno tehnično vodstvo. Za to mesto se poteguje general Göring, ki bi postal vrhovni poveljnik vse oborožene sile v zraku, na suhem in na morju, a bi imel pod seboj načelnika skupnega generalnega štaba vseh treh oboroženih panog. To mesto bi radi poverili generalu Reichenau. Odstop maršala Blomberga je vsled tega tudi iz tehničnih razlogov potreben in je bila njegova poroka naravnost zaželjena priložnost, da ga odrinejo. Ako bi se tretja govorica izkazala resnična, potem bi armada še bolj prišla pod vpliv narodnosocialistične stranke in bi verjetno tudi »črna garda« (nekdanje SS čete) in državna policija prišle pod enotno vodstvo vse oborožene sile, kot je to že večkrat zahteval vodja črne garde Himmler.

Senzacija, ki se čedalje bolj širi okrog maršala Blomberga, ima torej svoje politično in svoje zasebno družinsko ozadje. Halifaxov obisk.

Blomberg odstopil

Berlin, 3. febr. AA. (Havas). Odstop vrhovnega poveljnika nemške vojske in vojnega ministra maršala v. Blomberga smatrajo tu kot gotovo dejstvo. Vse kaže, da je maršal v. Blomberg sporočil svoj odstop državnemu voditelju Hitlerju še pred svojim odhodom v Italijo, kjer se nahaja na poročnem potovanju. Uradni krogi vesti o maršalovem odstopu ne preklekujejo.

Ruski raziskovalci na ledeni plošči

Prof. Schmidt jim z ledolomilci hiti na pomoč

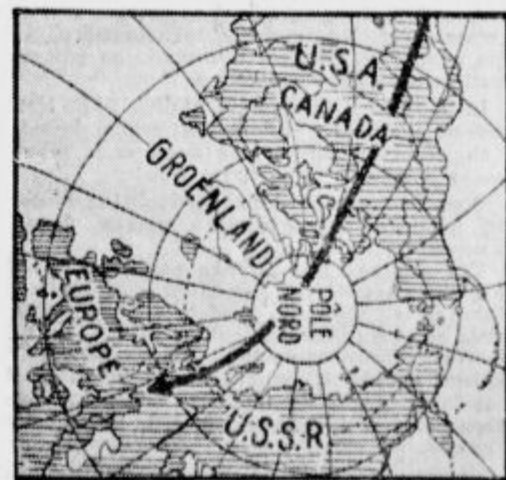
Pariz, 3. febr. AA. Ledena plošča, na kateri delujejo ruski polarni raziskovalci Papanin in oba njegova tovarisa, se je že ves čas od 21. maja do zadnjih dni s pomočjo morskih tokov polagoma premikala v smeri od severnega tečaja proti Grenlandiji. Do zadnjih dni se je približala norveškemu otoku Jangmajenu na razdaljo 360 km. Koncem januarja so nastali okrog nje hudi viharji, ki so trajali celih 6 dni. Dne 1. februarja se je plošča pod pritiskom močnih valov razkrla v dva dela. Člani ekspedicije so se rešili na večjo ploščo. S seboj so vzeli tudi nekaj življenjskih potrebščin in kuriva. Papanin je poročal, da so te dni preživeli težke trenutke.

Že koncem preteklega leta je led pričel potakati in se topiti. Nekaj časa so bili celo prisiljeni laboratorij na plošči, ki se je udarila pod gladino ledenorazcepe vode. Drugi nevarni trenutek je nastopil, ko je njihova plošča priplula do zgornjega konca Grenlandije. Takrat je nastala nevarnost, da jo valovi zaženejo ob obalo in jo razbijajo. K sreči se to ni zgodilo. Močan vodni tok jih je ponese mimo obale proti jugu. Tedaj so obvestili prof. Schmidta, da bodo ostali na ledeni plošči bržkone še do meseca marca. Profesor Schmidt je sklenil pripraviti vse potrebno, da bi jih že proti

konec februarja lahko rešili z ledene plošče. Ne sreča pa ekspedicije ni zapustila.

Ledeno ploščo je naglo zaneslo v kraje, kjer je bil vpliv toplega zalivskega toka še močnejši. Zaradi tega so v Moskvi tudi sklenili pospešiti odhod reševalne ekspedicije. Ko je prišla vest, da se je ledena plošča preklala in da so Papanin in oba tovarisa v nevarnosti, je prof. Schmidt večeraj z vso naglico odpotoval v Murmansk, kjer namerava z ledolomilcem »Tajmrom« nemudoma odpluti na pomoč polarnim raziskovalcem. Zaradi raznih okoliščin pa bo ledolomilec očitno mogel odpluti iz Murmanske šele okrog 10. februarja. Na ledolomilec so natovarili 500 ton premoga, 2 trimotorni letali, ki sta istega tipa, kakor je bilo letalo, s katerim sta Molotov in Kamanjin sodelovala pri reševanju ledolomilca »Celjuskin«. Piloti letala sta Vlasov, ki si je pridobil že mnogo izkušenj pri polarnih poletih in ki se je specializiral za izvidniške polete pri lovu na kite v Belem morju, in Cerevisni, ki je prav tako dober polarni letalec. S prof. Schmidtom, ki je direktor uprave za severne pomorske poti, so odpotovali v Murmansk tudi njegov tajnik Fedorov, poročevalci raznih listov in kinooperaterji.

Med tem se je v Murmansku že pripravila posebna letalska eskadrija, sestavljena iz dveh dvomotornih in več trimotornih letal, ki namerava pod poveljstvom brigadnega generala Spirima, poveljnika vseh letalskih sil, ki so na razpolago za razne letalske ekspedicije, kreniti proti Grenlandiji. Ruski konzul v Spitzbergu je po radiu sporočil v Moskvo, da tam naglo gradijo letališče, na katerem bo imela Spirimova eskadra svoje oporišče za nadaljne polete. Letališče leži v zalivu Kolbayu na Spitzbergu. Že pred dnevi je odplul ledolomilec »Murmansk« proti severu. Tudi ta je sedaj prejel nalogo, naj poišče polarno ekspedicijo. Včeraj zjutraj je bil že na točki 72. stopinj severne širine in 4.8. stopinj zapadne dolžine, oddaljen pri-



Nadaljevanje na 2. strani

Zagrebska vremenska napoved: Jasno. Dunajska vremenska napoved: Večinoma jasno, poneči mraz.

Zemunska vremenska napoved: Nebo se bo polagoma razvedrilo. V severni polovici države je pričakovati nekoliko večjega mraza, v južni bo še nekoliko deževalo oziroma snežilo.

Morje ob Španiji pod nadzorstvom

London, 3. febr. b. Uradno še niso bili spo-ročeni predlogi, ki so jih proučevali na včerajšnji seji podpisnice nyonskega sporazuma o okrepitvi kontrole na Sredozemskem morju. Iz poročil londonskih jutranjnikov izhaja, da angleška vlada verjetno ne bo protestirala pri nacionalistični vladi v Španiji. Poročajo pa, da je angleška vlada znatno okrepila svoje pomorske enote v Sredozem-

skega imperija. Trenutno je težko reči, katera od teh dveh struj je v nemški zunanji politiki močnejša, kajti tudi beseda nemške vojske ima tukaj svojo težo. Nemška armada je predragocena postavka v novi Nemčiji, da bi bilo mogoče z njo svojeglavno razpolagati pri zasledovanju določenih zunanje-političnih ciljev. Debate se niso končane, in dokler ne vladajo popolnoma jasni pogledi, je za voditelja nemške države nemogoče v javnem govoru označiti, v katero smer naj Nemčija gre in kako naj to pot vodi. To bo gotovo najbolj resna razlaga molka dne 30. januarja.

Potemtakem bo morala Evropa še nekoliko počakati. Saj se bo našla druga priložnost, da odgovorni vodje Nemčije izpovedo smernice svoje politike. Toda bodimo prepričani, da bo nemška vlada na polju zunanje politike iskala možnosti, da nemškega državljanu oškoduje za žrtve, ki jih doprinasja za razmah režima in države in ki jih je naprošen doprinasati v še večji meri v šestem letu narodnosocialistične Nemčije.

skem morju in bo odslej kontrola uspešnejša. V bodoče bodo kontrolne ladje na vsako podmornico brez opomina streljale, če se bo nahajala na trgovskih vodnih poteh.

Rim, 3. febr. b. Izid snočnje konference predstavnikov nyonskega sporazuma smatra italijanski tisk za pozitivnega, čeravno sklepi te konference še niso bili objavljeni. Zaenkrat poročajo, da bosta tako italijanska, kakor tudi francoska vlada skrbno proučili predloge, ki jih je izdelala britanska vlada. Ti sklepi so bili snoči izročeni diplomatskim predstavnikom vseh držav, ki so podpisale nyonski sporazum v Londonu, in sicer: Grčiji, Turčiji, Egiptu, Bolgariji, Jugoslaviji in Sovjetski Rusiji. Italijanski listi poročajo, da je britanska vlada predlagala, naj njena mornarica ob sodelovanju s francosko in italijansko poostri kontrolo na zapadnem delu Sredozemskega morja, kontrolna cona pa naj se razširi tako, da se španske teritorialne vode omeji in povsem obkroži. Britanska vlada je sporočila predstavnikom Italije in Francije, da bo morala povečati število vojnih ladij, ki se bodo uporabljale za kontrolno službo. Poleg tega bo povečala še število kontrolnih letal, ker bo le na ta način mogoča pravilna kontrola proti razbojniškim podmornicam in letalom.

Nove zmede

Do ponovnega neprijetnega incidenta je prišlo včeraj na Sredozemskem morju. Neka španska nacionalistična vojna ladja je ustavila dve angleški ladji, ki sta vozili premog v neko špansko republikansko luko. Kakor poročajo listi, sta bili obe angleški ladji prisiljeni spremeniti svojo smer in odpluti v luko Palma na Malorci.

Razcepljenost združene opozicije

Belgrad, 3. februarja. »Slovenec« je že poročal o najnovejših homati-jah v srbijskih združenih opoziciji in da nezadovolj-neži v posameznih bivših srbijskih političnih sku-pinah pripravljajo novo politično tvorbo, ki se po-stavlja čisto na program ljudske fronte, v kateri ima vodilni glas znani dr. Dragoljub Jovanović. Dr. Drag. Jovanović je prvi od vseh nezadovolj-nežev naskočil vodstvo zemljoradniške stranke, pred-vsem sedanjega predsednika Joca Jovanovića z zahtevo, da mora levica dobiti v vseh strankinih stopnjah enakopravno zastopstvo. Med drugim je zahteval zase eno tajniško mesto, enega člana v tako imenovanem opozicijskem akcijskem odboru, enako število članov v glavnem odboru ter enako število govornikov na vseh shodih. Se preden je potekel rok, ki ga je dr. Dragoljub Jovanović do-ločil v svoji spomenici (15. januarja), je Joca Jo-vanović v posebni okrožnici, ki jo je poslal svojim sosislenskemu, zavrnil vse Dragoljubove zahteve. Pravi, da zemljoradniška stranka ne pozna ne le-vice in ne desnice in nobene skupine. Za bivšo zemljoradniško stranko je po izjavi Joca merodajen samo njen program, sprejet na strankinem kon-gresu.

Svoje nerazpoloženje napram skupini dr. Drago-ljuba Jovanovića je Joca Jovanović pokazal tudi a tem, da je v opozicijski akciji odbor imenoval dr. Gavrilovića in Tupanjanina, ki sta oba izrazita nasprotnika dr. Dragoljuba Jovanovića ter je tudi v tem pogledu zavrnil zahteve levičarske skupine. Obenem je Joca Jovanović naročil vsem svo-jim ljudem, da na shodih dr. Dragoljuba Jovanovića ne smejo nastopati.

Pristaži dr. Dragoljuba Jovanovića sedaj izjav-ljajo, da so razrešeni vseh obvez do bivše zemlja-radniške stranke in da bodo nadaljevali svoje akci-je samostojno. Med ljudstvo se že pričeli pošiljati okrožnice, v katerih napadajo vodstvo srbijske zdu-ružene opozicije in mu očitajo popolno nesposob-nost. Tudi Dragoljub Jovanović svojim pristajem tudi sporoča, da vodstvo srbijske zduružene opo-zicije med ljudstvom nima več zaslombe in bi ve-čina od njih propadla celo pri tajnih volitvah.

Ljudska fronta podpira Dragoljuba Jovanovića in seveda tudi vse sorodne elemente v ostalih po-litičnih skupinah.

Dragoljub Jovanović je pred dnevi odpotoval spet v Pariz, kjer bo obiskal vse levičarske sku-pino.

Nezadovoljnost se že delj časa opaža med člani srbijske opozicije, ki trenutno se priznavajo Da-vidovića, Joca Jovanovića in do gotove mere Mišo Trifunovića za svoje voditelje. Dragoljub Jovanovi-ća pa odločno odklanjajo. Stalni neuspehi in po-polno nesposobnost vpliva na vse te kroge poraz-no. Zato se je precejšnji del opozicije že pridružil JRZ, ki je danes edina politična organizacija v državi, ki lahko prevzame odgovornost za vodstvo države in je že z dosedanjim delom pokazala smisel za pravilno vodstvo države. S svojo pametno zunanjo politiko je učvrstila mir na vseh svojih mejah.

Precej nezadovoljstva je v teh krogih povzro-čila tudi sestava samega akcijskega odbora. Stari nastopi med bivšimi srbijskimi strankami so tudi tukaj prišli do precejšnjega izraza. Tako so proti imenovanju Laze Markovića v ta odbor enodušno nastopili tako bivši demokrati kakor tudi bivši zemljoradniki, ki so poleg Gavrilovića poslali v ta odbor znanega nasprotnika radikalov Tupanjanina.

Pa tudi med staroradikali, predvsem med Mi-šo Trifunovičem in Lazo Markovičem niso se po-ravnani stari spori, Miša Trifunović se hoče uveljavljati kot naslednik starega Ace Stanojevića. Temu pa nasprotuje Marković, ki pravi, da po spo-sobnosti to mesto pripada njemu. Vsa ima v pešči-ci etaroradikalov po nekoliko svojih pristavev, ki se bore za prestižna mesta svojih voditeljev. Pri-staži Markovića povsed odkrito izjavljajo, da se je Trifunović pokazal docela nesposobnega za vo-dstvo kake politične akcije. Vodi ga samo politično častihlepije, da bi zasedel kako višje mesto. Zato je tudi zapustil vrste JRZ, ker je hotel postati nič več in nič manj kakor sam predsednik vlade, svoje tovariše pa je mislil postaviti za ministre in bane. Spritno take razpovitosti srbijske opozicije se po-lasča njenih voditeljev večkrat političen obup.

Opozicija je za bližnje senatne volitve posta-vila za kandidata Lijo Birčanina. Zaradi tega so resni opozicijski krogi izgubili v srbijski opo-ziciji vse zaupanje. Vsakodnevni sestankom Joca Jovanovića, Miše Trifunovića in Davidovića ne pripisujejo nobene važnosti več.

Slovaška priloga „Slovenca“

Opozarjamo naše naročnike in bralce, da bo-mo to nedeljo, dne 6. t. m., priložili listu posebno SLOVASKO STEVILKO v istem slogu in načinu, kakor smo svojčas izdali bolgarsko, češko in lu-ziškorsko prilogo. Ker so za te priloge prispe-ovali doneske najboljši — v tem primeru — slovaški kulturni delavci, ki nam tako najbolj natančno in najbolj verno predstavljajo lepote in težave svoje zemlje in svojega naroda, imajo te priloge svojo vrednost ter bodo prišle prav zlasti slovenskemu dijaštvu in sploh slovenskemu občinstvu, ki hoče poznati najprej sebi sorodne slovenske narode. In prav slovaški narod doživlja podobna življenjska vprašanja kot slovenski, zato — upamo — da bo do naših naročnikov z veseljem segli po njej in jo tudi shranili kot ostale. Uredništvo namerava namreč še nadaljevati s pregledi slovaških in drugih evropskih narodov ter tako pripomoči k pravi orientaciji v evropskih kulturnih in političnih vprašanjih.

Zbor arhierejev

Belgrad, 3. februarja. m. Arhierejski sabor je danes imel spet plenarno sejo, ki je trajala do ene popoldne. Popokne plenam ni zasedal, ker so imeli seje posamezni odbori. Predvidoma bo arhierejski sabor prihodnje dni končal svoje delo.

Gigli ne pride v Belgrad

Rim, 3. febr. AA. Znani tenor Benjamin Gigli, ki je pristal na prostovoljno sodelovanje pri kon-certnem delu svečane prireditve »Plesa narodov«, ki jo organizira združenje tujega tiska v Belgradu in ki je napovedana za 5. februarja, je obolal za gripo. Zdravniki so mu strogo prepovedali sle-herno delo. Zato so bile odpovedane tudi vse ob-veznosti, ki jih je Gigli sprejel glede svojih bliž-njih nastopov v mozemstvu.

Cesta Labore — Kranj

Belgrad, 3. febr. m. Ministrski svet je na predlog gradbenega ministra odobril še naknadni kredit 136.110 din za državno cesto Labore—Kranj.

Za živinozdravnike

Belgrad, 3. febr. m. Da bi se živinozdravniki in ostali strokovni referenti pri okrajnih načelnstvih lahko posvetili samo svojemu delu, je minister za notranje zadeve dr. Korošec naročil vsem banskim upravam, da se morajo strokovni referenti, po-sebno pa še živinozdravniki pri okrajnih načelnstvih, oprostiti vseh poslov čisto upravne službe ter po-svetiti samo svojemu strokovnemu delu.

Prosvetni minister o jugoslo-vanskem šolstvu

V noči od 31. januarja na 1. februarja je imel prosvetni minister Magarašević v radijskem spo-redu za izseljenec govor o šolstvu v Jugoslaviji, kakor je bilo leta 1918 in kakor je danes. Najprej je opisal položaj v predvojni dobi, v kateri so po-samezne pokrajine imele nekako polsamostojno šolstvo, le v Srbiji in Crni gori je bila šola v na-rodnih državah popolnoma svobodna in narodna. Iz tega je izvirala prva dolžnost novega sistema, da različnosti usmeri v skupno zavezi v zvezi z novo skupno državo. »Še danes mirno pokažemo te razlike, naj so obstojale samo v preteklosti ali pa obstojajo še danes, ker nobena od teh razlik ne izključuje rastoče zavezi o skupni narodni za-jednici. Na prvi stopnji naša šola brez bojzani vzgaja Srbe, Hrvate in Slovence v njihovem do-mačem kulturnem krogu, nato pa jih čimdalje bolj seznanja in vpeljuje v duševne zaklade po vsej državi, da učence dobi pravi pojem o dejanju in nehanju vsega naroda. Tako se vse zliva v eno harmonično vzgojno vrednost, ki pospešuje splošno narodno zavezi skupnosti.« Nato je g. minister opisal zunanji razvoj našega šolstva po vojni. De-jal je, da je bilo od leta 1918 zgrajenih 3500 novih šolskih poslopjij. Takrat je hodilo v šolo 650.000 učencev, danes pa jih hodi 1.429.635, učiteljev je takrat bilo 10.000, danes pa jih je že okrog 28.000. Za potrebe šolstva je bilo samo iz državnih sred-stev porabljenih v tej dobi nad 12 milijard din brez oziroma prispevke občin in banovin, ki tudi ne zaostajajo veliko za to vsoto. Zaključil je g. minister svoj govor z zagotovilom »bratom v no-vem svetu«, da Jugoslavija izpeljuje svoje gos-podarstvo, svojo vojno moč, pa tudi svoje prosvete ne zanemarija. Vedno močnejše stopa v vrste pro-svetljenih narodov Evrope.

O poslancih z dr. Mačkove liste

Zagreb, 3. febr. b. Apelacijsko sodišče v Za-grebuje v zadevi uvrstitve narodnih poslancev HSS v volilni seznam za senatne volitve izdalo nalog okrožnemu sodišču, da prouči to vprašanje in da izda meritorno rešitev. Okrožno sodišče je po tem nalogu postopalo in pozitivno rešilo zahtevo dr. Mačka in tovarišev ter odredilo, da se imena po-slanca HSS vpišejo v volilni seznam. Proti temu sklepu pa so se pritožili na apelacijsko sodišče predstavniki JRZ liste, kar pa nima odločilne moči.

Iz poštne službe

Belgrad, 3. febr. AA. Ministrstvo za pošto, telefon in brezžojav je imenovalo za uradnike pripravnike pri pošti Ljubljana 1 Eržena Franca, Josipa Bertoneja in Kavčnika Jakoba; pri pošti Ljubljana 2 Pavla Tomažiča; pri mestni tehnični sekciji v Ljubljani Popovića Milorada; pri pošti Bročice Ivana Selana; pri pošti Ljubljana 2 Feliksa Dornika; pri pošti Ljubljana 1 Svirča Josipa in pri pošti Ljubljana 2 Trampusa Ivana. Imenovani pa so za zvanjčke 3. skupine pri tehnični sekciji v Ljubljani: Medic Albert v Ptuj, Kureš Franc pri pošti v Ljutomeru, Knipez Franc v Kranju, Praust Janez pri pošti Ljubljana 2, Bri-gej Franc in Keber Josip pri pošti v Rušah, Grud-nik Franc pri pošti v Krškem, Kaplar Albin pri pošti na Javorniku na Gorenjskem, Mencinger Franc pri pošti na Pragerskem, Miklošič Ivan pri pošti v Novem mestu, Springer Leopold pri pošti Velike Lašče, Camerik Ivan, in pri pošti v Sre-dišču ob Dravi Smerkolj. Vsi ti so bili dosedaj služitelji-dnevničarji.

Napredovali so za zvanjčke 1. skupine pri pošti v Trzinu Zupan Ivan, pri pošti Ljubljana 1 Mohorič Andrej in Franc Šimnov.

Osebnosti

Belgrad, 3. febr. m. Z odlokom glavnega rav-natelja državnih železnic je premeščen Franc Po-točnik iz železniške delavnice v Ptuj v železniško delavnico v Mariboru.

Belgrad, 3. febr. m. S kraljevim ukazom so povišani: v 4. skup. 1. stopnje dr. Franc Mohar, sodnik okraj. sodišča na Vrhniki; v 6. skup. Vinko Rauener, sodnik okraj. sodišča v Sevnici; za pisar-niške uradnike 6. skupine so postavljeni: na do-sedanjem službenem mestu Filip Robin na okraj. sodišču v Ptuj, Josip Kokalj na okraj. sodišču v Laškem, Ivan Rudolf na okraj. sodišču v Ptuj, Josip Gunšek na okraj. sodišču na Vrhniki, Ivan Drobnič na okraj. sodišču v Metliki, Pavel Vovko na okrožnem sodišču v Ljubljani, Anton Ukmir na okrožnem sodišču v Ljubljani, Franjo Jureš na okraj. sodišču v Dolnji Lendavi. Za pisarniškega oficijala 7. skup. je postavljen na okraj. sodišču v Ljubljani Josip Mesec.

Ocena uradništva notranjega ministrstva

Belgrad, 3. febr. m. Notranji minister dr. Ko-rošec je podpisal odlok o ustanovitvi vrhovne ko-misije za ocenitev uslužbenec v l. 1938 v resoru notranjega ministrstva. Med drugimi so v tej komi-siji Mirko Rajič, načelnik upravnega oddelka, dr. Rudolf Andrejka, načelnik oddelka splošne držav-ne statistike in Vekoslav Kerševan, načelnik od-delka za javno varnost. Kot namestnik je pa v ko-misiji svetnik Anton Batagel.

Belgrajske vesti

Belgrad, 3. febr. m. Glavna zadruga zveza kraljevine Jugoslavije je danes predložila na regi-striranje tujakštemu trgovskemu sodišču svoja pravila, ki jih je na zadnjem obnem zboru 3. in 4. januarja po določitih prilagodila novemu za-družnemu zakonu.

Spet kriza hraneoske vlade?

Pariz, 3. febr. b. Chauteempsovi vladi se zopet obeta kriza. Vzrok je iskati v nepopustljivem sta-lišču sindikalne zveze do novega delavskega sta-tuta in v opoziciji delodajalcev. Glavni tajnik Jou-haux je na vladni zakonski osnutek sestavil proti-predlog. V njem zahteva za delavstvo pravico do stavke in celo vrsto drugih uslug. Ministrski pred-sednik Chauteemps se bo trudil, da prekine brez-plodno debato v zbornični komisiji in bo predložil načrt krogi plenumu skupščine. Tujakšnji poli-tični takoj trdijo, da se izza kulis pripravljajo nov kabinet pod vodstvom Reynauda.

Trgovski promet med Italijo in Jugoslavijo

Rim, 3. febr. b. Italijanska agencija Gea je sporočila uradne podatke o trgovinskem prometu med Italijo in Jugoslavijo za l. 1937. V tem času je znašal italijanski uvoz iz Jugoslavije 257.775.000 italijanskih lir, izvoz v Jugoslavijo pa 192.475.000 lir. Primanjkljaj znaša torej 661 milijonov lir.

Švica se otepa komunistov

Zürich, 3. febr. Demokratična Švica se vedno bolj otepa komunistične stranke, ker vidi v tej antidemokratski organizaciji nevarnost za svojo staro demokracijo. Komunistična stranka je z ljud-skim glasovanjem bila do sedaj prepovedana v kantonih Zeneva in Neuchâtel. Nedeljsko ljudsko glasovanje v tretjem kantonu ob francoski meji, Waadt, (glavno mesto Lausanne) pa je pregnalo komunistično stranko tudi iz tega kan-tona. Protikomunistično razpoloženje pa narašča tudi v drugih kantonih in je pričakovati, da bo v kratkem tudi žürski kanton imel priliko odločiti o usodi komunistične stranke na svojem ozemlju.

Slovesnost vojne mornarice v Boki Kotorski

Kotor, 3. febr. AA. Davi ob zori je grmenje topov s starih znamenitih kotorskih utrob oznanilo dan bokeljskega zaščitnika in slavo bokeljske mornarice. Po mestu so se pojavile godbe, ki so igrale budnice. Mesto samo je bilo razkošno in bogato okrašeno z državnimi zastavami in zasta-vami bokeljske mornarice. Vse do 10. so prihajali v Kotor posameznih oddelki mornarice iz raznih krajev v Boki. Z njimi so prišle tudi njihove god-be. Kotor, starodavno kraljevsko mesto, je bil danes izredno živahno in slovesno razpoložen.

(Nadaljevanje s 1. strani)

blizno 180 km od ledene plošče. Ladja se zmerom plove proti severu.

Prof. Zubov razpravlja v snočnji »Večernaja Moskva« o možnosti reševalne akcije in pravi med drugim:

Sedaj, ko je vihar ponehal, bo pač mogoče ra-čunati s tem, da bodo polarni raziskovalci na svoji ledeni plošči vzdrževali še nekaj dni in da bo tudi plošča sama še toliko močna, da se bodo lahko nanjo spuščala letala. Morda bo Papaninu tudi uspelo preseliti se na kako drugo večjo ledeno ploščo. Če vsega tega ne bo, tedaj bo pač ledolo-milec moral za vsako ceno približati se ledeni plošči raziskovalcev, da jih bo mogel rešiti. Vse-kakor bo treba otok Jangmajen uporabiti kot opo-rišče za polarno reševalno ekspedicijo. Ledena plošča, ki je sedaj oddaljena kakšnih 90 km od grenlandskega obrežja, se premika sedaj proti jugu s pomočjo vzhodnega grenlandskega toka. Očividno se mora zaradi tega močnega toka premikati zelo naglo proti jugu. V mesecu januarju so reševalci morali prepluti najmanj 125 km.

Ledolomilec »Murmanski«, ki pluje že po Gren-landskem morju, je v pretekli noči priplul do točke 71. stopenji 12 minut severne širine in 6. stopenji zapadne dolžine.

Ponoči se je prof. Schmidt odpeljal iz Moskve proti Leningradu, odkoder bo potoval dalje v Murmansk.

Vse severno ruske radijske postaje so v zad-njih 24 urah prejele več poročil od ruskih polarnih raziskovalcev. Centralna postaja v Arhangelsku, postaja na otoku Diksonu, radijska centrala na Ru-dolfovem otoku, nato postaja v Novaja Zemlji in v Anderni so vse po vrsti na vseh valovih, ki jih je običajno uporabljala polarna radijska postaja, neprenehoma prejemale klic RAEM, kar pomeni: na pomoč.

»Izvestja« poročajo, da so močni severozapadni vetrovi obrnili ledeno ploščo polarnih raziskoval-cev v novo smer, ter jo pognali od vzhodnih obal Grenlandije, se boli na odprto morje. Ledena plo-šča je sedaj kakih 90 km oddaljena od najbližjega obiljenega norveškega otoka, na katerem je tudi norveška polarna postaja Nighut. Drugi ledeni plošči najbližji kraj je otok Jangmajen. Ta je od plošče oddaljen kakih 400 km. Na tem otoku ni ledu.

Goreče letalo padlo v morje

Rim, 3. februarja. b. Vest o katastrofi vodnega letala znanega italijanskega letalca Stopania je povzročila veliko žalost v Italiji. Stopanijevo vodno letalo je odletelo večeraj ob 7. iz Natala v Dakar za povrnitev v Evropo in je vzelo s seboj zadostno množino bencina. Razen Stopania so bili na letalu še pomožni pilot, dva mehanika in radio-telegrafist. Po odhodu iz Natala je vzdrževalo letalo stalno zvezo z radijsko postajo v Natalu. Večeraj popoldne je Stopanijevo letalo sporočilo, da je nastala na-paka v enem izmed vijakov. Tedaj se je letalo na-hajalo 500 km južnovzhodno od otoka Fernando di Noronha in je moralo prekiniti polet v Evropo ter se vrniti v Natal. Ko je letalo apert preletelo ome-jeni otok in se približalo kakih 200 km ameriški obali, je dal Stopani z letala zadnje klice SOS ter se spustil v morje. Spuščanje se je izvršilo pod težkimi razmerami, ker je bilo letalo v plamenih. Dosele še ni znano, kako je prišlo do katastrofe. Takoj, ko je Stopani klical pomoč, je iz Fernando di Noranka odletelo vodno letalo ter pomožno le-

talo nemškega letalskega društva »Lufthansa«. Istočasno pa je iz Natala odletelo eno letalo; od-plula pa je tudi pomožna ladja družbe Air France ter se eno vodno letalo Lufthanse. Eno izmed nem-ških letal se je spustilo blizu Stopanijevega vo-dnega letala, ki je gorelo. Stopanija so rešili, usoda ostalih njegovih spremljevalcev pa še ni znana.

Nesreča hidroavijona italijanskega letalca Sto-pania je iznenadila javnost v Rio de Janeiro in iz-zvala v vseh krogih iskreno sožalje. V Braziliji so bili pilot in njegovi tovariši zelo priljubljeni. V ča-su, ko so se mudili v Rio de Janeiro, so italijanski letalci s svojim hidroavijonom izvršili nekaj pole-fov brez vsakega incidenta. Stopani je v pretekli noči prispel v Port Natal. Rešila ga je posadka francoske izvidniške ladje Cardora. Brozovano je obvestil svoje starše v Italiji o svoji nesreči in jih je obenem prosil, naj molijo za njegove mrtve to-variše, zaradi njegovih poškodb pa naj se ne vzne-mirjajo.

Voditelji „Škode“ umrl

Praga, 3. febr. AA. Pokojni Karel Löwenstein, predsednik upravnega odbora podjetja Škoda, je spadal med največje osebnosti gospodarskega sveta na Češkoslovaškem. V teh krogih je igral odlo-čilno vlogo. Glavno besedo je imel pa na avstrij-skem in finančnem področju.

Rodil se je 1885 v Hradec-Kralovem. Studiral je v Pragi in nato v Varšavi, kjer je dovršil svoje pravne študije. Zatem se je posvetil finančnim študijam. Leta 1919 je bil imenovan za general-nega tajnika podjetja Škoda, nato pa za pomoč-nika direktorja in v letu 1923 za generalnega di-rektorja tega podjetja. Njegove sposobnosti, pred-vsem njegovo pravilno presojanje raznih gos-podarskih okoliščin in energično ravnanje, so ga privedle leta 1934 da tega, da je bil izvoljen za predsednika upravnega odbora podjetja. Njegovo izredno delavnost pa je bilo opaziti tudi v drugih gospodarskih področjih. Bil je član upravnega od-bora Angločeškoslovaške kreditne banke v Pragi in Praške kreditne banke. Njegovi nazori v zade-vah težke industrije so bili skoraj zmeraj odločilni.

„Pomožna vojaška služba“ v Avstriji

Dunaj, 3. febr. AA. Havas: V Avstriji je na podlagi zakona o obveznem delu uvedena pomožna vojaška služba. Služba bo trajala eno leto. Obve-zanci bodo delali v pomožnih in upravnih vojaških ustanovah.

Belgrad, 3. febr. m. Na nocojšnji vladni seji, ki je trajala od 5—7, so se v glavnem pretresala vprašanja prometnega in finančnega ministrstva.

Japonski admiral Noga

o pomorskem oboroževanju

Tokio, 3. febr. AA. Admiral Noga je sprejel novinarje na daljši razgovor. Na neko vprašanje, ki so mu ga zastavili v zvezi z izjavo poveljnika vojne mornarice Lishija, je dejal, da je treba ama-trali vojna brodogoja Italije, Japonske in Nemčije kot eno samo brodogoje, je admiral Noga rekel, da Italija, Japonska in Nemčija niso zavezniki. Pove-čanje njihovih vojniš sil vsake posamezne izmed teh držav bi po tem takem ne smelo dati drugim pomorskim silam povišanja, da bi tudi one ojačile svoja brodogoja. V ostalem je že zanikana vest, po kateri naj bi se bili Japonci odločili za 43.000 ton-ske križarke, Amerike in Velike Britanije nihče ne ogroža. Obe državi sta izredno močni na morju, pa se kljub temu še zmerom prizadevata, da bi si pridobili še nove vojne ladje. Ker očitno smatrata, da morata ohraniti vlogo policije na morju. Tada uprav ujuni najnovejši pomorski gradbeni pro-grami lahko pripravijo druge države do tega, da prično z njima tekmovali.

Umik Kitajcev

Sanghaj, 3. febr. AA. Kitajci so se pričeli po-lagoma umikati iz Lungchaja. Pritisk japonske vojske, ki je večeraj pričela z novo ofenzivo, je zme-rom močnejši. Na odseku severno pri Pukavu in

Sučavru so japonske čete zavzele Ninkuang in važno strateško točko Linghvaikvan v bližini Pejgunga, ki ga skušajo vprav danes obkoliti. Japonci so za-vzeli tudi mestce Fengjan v bližini Linghvaikuana. V Santungu pa prodira velika kitajska vojska iz Čingtauja proti jugu proti Hsueovu.

Po kitajskih poročilih, ki jih Japonci doslej še niso potrdili, je bil izvršen atentat na vrhov-nega poveljnika japonskih čet v Hančevu. General je mrtev, atentat so izvedli kitajski vojaki, pre-oblečeni v civiliste.

Inozemci na se umačneno

Tokio, 3. febr. b. Japonsko poslaništvo v Pe-kingu je opozorilo tuj poslaništva, naj opozorijo svoje državljane na nevarnost v odseku med Tien-cinom in Pukaom. Japonsko poslaništvo svetuje tujim državljanom, da se iz teh krajev takoj umaknejo, ker bi sicer lahko postali žrtev vojne. Admiral Noga je zaradi položaja v južni Kitajski izjavil, da imajo japonske vojne ladje nalogo pre-prečiti vsem kitajskim ladjam, ki plujejo pod tu-jimi zastavami, daljno plovbo. Japonci hočejo na ta način kontrolirati sploh vse ladje, poročajo pa, da bodo vedno obveščali ono državo, katere za-stava je bila razobešana na kitajski ladji.

Elektrifikacija Ljubljane napreduje

Ljubljana, 3. februarja.

Zanesljiv znak napredka, blagostanja in civilizacije je poleg drugih meril tudi uporaba električnega toka. Se pred nekaj leti je imela Ljubljana žalosten alov, da ima med vsemi evropskimi mesti najdražji električni tok, kar je tudi povzročilo, da je bila poraba toka majhna. Pridružila se je še gospodarska kriza in tako se je zgodilo, da se nikamor ni premaknila poraba električne struje v Ljubljani ter smo na primer daleč zaostali za Mariborom. Zadnja tri leta pa uporaba električnega toka v Ljubljani stalno narašča. Ne glede na to, da je priključena okolica, ker je tudi poprej ljubljanska elektrarna večini okolice oddajala svoj tok.

L. 1937 je ljubljanska elektrarna oddala že 12 milijonov 267.596 kv. ur, med tem ko je l. 1936 oddala 9.959.219 kv. ur, torej lani 2.208.337 kv. ur več kakor predlanskim. Ljubljanska kalorična centrala je od tega proizvedla le malenkostno količino, to je 37.215 kv. ur. Ljubljanska centrala dela le tedaj, kadar so Kranjske deželne elektrarne preobremenjene in prisiljene kot rezerva na pomoč kalorična centrala v Ljubljani. Od uporabljenega toka je v Ljubljani največ dobavila elektrarna Česenj, namreč 6.537.210 kv. ur, KDE pa 5.693.131 kv. ur. Poraba toka je torej v teku enega leta narasla za

23,2 odstotka. Največja odjemalca sta vodovod in tramvaj. Za tramvaj je bilo lani porabljenih 1 milijon 491.600 kv. ur, za javno razsvetljavo je šlo lani 934.564 kv. ur, l. 1936 pa 900.327 kv. ur. Mnoge industrije so se lani priključile ljubljanski elektrarni ter so opustile svoje male elektrarne.

Ljubljana čim dalje bolj opušča istosmerni tok ter se oprijemlje izmeničnega, oziroma boljše rešene trofaznega. Razmerje med istosmernim in trofaznim je sedaj že kakor 1:11,65. Kakor znano, imamo v Ljubljani tok z visoko napetostjo 6000 voltov, nizko napetostjo s 380 oziroma 220 voltov na 50 period in istosmerni tok po 2 krat 150 voltov. Istosmerni tok in tok nizke napetosti torej v Ljubljani stalno poteka. Sedanji trofazni tok je bolj uporaben, zlasti pa za večje razdalje.

Najvišja konica, ki pomeni maksimalno obremenitev električne napeljave je bila v l. 1937 3805 kilovatov, medtem ko je l. 1936 bila najvišja obremenitev 3680 kilovatov. Konec decembra 1937 je Ljubljana štela že 20.780 števec, medtem ko jih ima danes že dobrih 21.000. To kaže, da si je mnogo ljubljanskih družin omislilo električno napeljavo za razsvetljavo in mnogo obrtnikov tok za obrat. Ljubljana se čim dalje bolj elektrificira in napredek ljubljanske elektrarne pomenja tudi lep napredek vsega mesta.

18 let in pol za umor

Celje, 3. februarja.

Danes ob 8. zjutraj se je pričela v veliki sodni dvorani okrožnega sodišča v Celju pred velikim senatom razprava proti 30 letnemu hlapcu Francu Zalokarju, doma iz Košnice pri Prevorju.

Bil je nesrečen dan 14. novembra za Vertovškovo družino; nesrečen pa tudi za Franca Zalokarja. V nedeljo po prazniku Vseh svetnikov je hlapec Franc popeljal po gostilnah. Ko se je vrnil nekoliko vinjen domov, mu je skrbna gospodinja lepo postregla. Po kosilu je stopil h gospodinjici ter zahteval, da mu da vsaj 30 din, da bo šel na igro, ki jo je priredila Gasilska četa v Kozjem. Gospodinja ga je zavrnila in prosila, da naj ostane doma in naj opravi svojo dolžnost. Nastal je prepir. Zalokar je očital, da dela toliko, da ima pretegnjene vse žile, nakar ga je gospodinja zavrnila, da si jih je najbrž pretegnil pri pohajkovanju. Ta njena opazka pa je Zalokarja silno razburila ter je v ostrem tonu zahteval, da naj mu izplača. Od alkohola ali bolje od pohlepa po denarju vžgani hlapec pa je zdivjal in v svoji besnosti prizadejal gospej Vertovškovi 9 vbodiljavev. Gospa je padla

na tla, se zgrudila, klicala na pomoč in obležala nezavestna v krvi. Podivjani Zalokar pa je vzel iz pisalne mize dva bankovca po 500 din, zaklenil sobo ter pobegnil proti Levicem. Ko je opazil, da ga zasledujejo orožniki, je pobegnil proti Pleševu. Za njim sta tekla Jazbinšek Miha in orožnik Ilija Trlin. Prvemu se je kmalu posrečilo obdolženca dohiteti, da ga je podrl na tla. Zalokar pa ga je zabodel z nožem v levo roko in mu prerezal dlan in tretjino levega podplekta. Šele orožniku Trlinu se je posrečilo obdolženca obvladati in ga zvezati.

Zalokar je priznal svoj zločin, skušal pa ga je omiliti, češ, da je svoje gnusno dejanje storil v hipni zmedenosti in razburjenosti, ko je zgubil vsako razsodnost. V svoj zagovor je navedel, da je bil leta 1936 operiran na želodcu in od tedaj že najmanjša količina vina povzroča, da postane omotičen in ves zmeden. Ta njegov zagovor pa so pričeli ovrgati.

Sodišče je obsodilo Zalokarja Franca na 18 let in pol robije ter na trajno izgubo častnih državljskih pravic.

Pot mladine iz kriminala v poboljševalnico

Ljubljana, 3. februarja.

Blizu poslopja policijske uprave živi nesrečna in med seboj raztrgana družina. Ni najbolj žalostno to, da je oče popolen pijanec, mnogo bolj žalostno je, da so otroci že v najbolj sveži mladosti zašli na kriva pota. Zadnjič smo poročali o oskrbi

njenju mrtvašnice pri Sv. Krištofu. To sta napravila dva starejša mladoletnika iz te družine s pomočjo tolpe, ki sta jo organizirala. Sedaj pa je policija odkrila drugo tolpo, ki jo je na splošno začetje vodil in organiziral 12-letni brat prvih dveh.

V pasaži »Viktorije« je neki civilni policist opazil tri dečke, ki so poželjivo gledali v veliko konzervno škatljo sardin. Dečki so si sardine med seboj razdelili, ko je pristopil detektiv in jih vprašal, odkod imajo sardine, oziroma odkod imajo denar, za katerega so si sardine kupili. Dva dečka sta naglo izginila v megleni mrak, enega pa je detektiv še utegnil prijeti. Toda ta je bil najbolj prebrisan. V rokah je držal še škatljo s sardinami in ko ga je detektiv vedel »kopi pasajo, se mu je naglo izpulil iz rok ter smuknil kar med detektivovimi nogami v množico na Aleksandrovi cesti. Detektiv pa je spoznal vse tri in je drugega dne, bilo je ravno na svečnicu, prijel vse tri. Uspeh teh aretacij je bil tako nepričakovan, kakor žalosten. Policija je imela vtis, da ne govori z 12 do 15-letnimi dečki, temveč že z izkuženimi zločinci. Dečki so priznali že dosedaj kar 15 tatvin in vlovov. Niti izkušeni zločinci ne bi tako predrzno vlamljali, kakor so ti dečki. Vodič pa je bil najmlajši, 12-letni deček, telesno zelo zaostal, da mu človek ne bi prisodil, če sploh hodi v šolo. Ta deček je zasnoval vse načrte. Povodil je svojima tovarišema: »V gostilni »Pod lipo« vem za priliko, kjer bomo dobili lep plen!« Postavil je svoja dva tovariša za stražo, sam pa je ob belem dnevu splezal v gostilniško klet. Nihče mu ne bi prisodil, da bo majhen deček odvalil težke sode. Toda gnajti in klobas, na kar so dečki računali, v kleti ni bilo. Deček pa je iztaknil košaro jaje in kar čudno je, kakor je košaro dvignil iz globoke kleti k oknu. Pri tem se mu je košara nekoliko nagnila in kakih 50 jajc je padlo nazaj v klet, več kot 50 pa so jih tatinski dečki le spravili iz kleti in jih nato prodali v neki slaščičarni. In kaj so dečki potem naredili? Z denarjem so odšli v neko drugo gostilno, kjer so vse popoldne igrali z natararico biljard, nastopali kot kavalirji, celo malo podvrgli ženskam v tej gostilni, pili vino in likerje.

Ko jim je zmanjkalo drobiža, pa so nekje iztaknili 50-parski novce ter odšli kupovat meso na trg. Nekega mesarja sta dva tako premočila s svojim pogajanjem, da ni opazil, kako tretji zlikovec snema celo gnjat s stojnice.

Tako so ti dečki kradli in goljufali ljudi po vsej Ljubljani. Danes pa so na policiji vsi objokani, čeprav jih ne zaslišuje kakšen strog uradnik, temveč referentka za socialno skrbstvo na upravi policije, toda dečkom niti kes ne bo pomagal mnogo, ker bodo morali nastopiti nujno pot, namreč v poboljševalne zavode.

Roparski napad na pismonošo

Sv. Gregor, 2. februarja.

V torek, dne 1. t. m. dopoldne, ko je pismonoša pomožne pošte pri Sv. Gregorju nesel pošto iz Ortnika, je blizu vasi Hudi konec skočil iz gozda neznan možki, mu iztrgal nahrbtnik, v katerem je bila pošta torba, in izginil v gozd.

Pismonoša se je takoj vrnil v Ortnik, da obvesti poštni urad, ki je telefonično obvestil orožnike v Vel. Laščah in Sodražici, ki so se takoj podali za roparjem. Med tem časom so pa možje iz vasi Hudi-konec hiteli na mesto ropa ter so šli po sledi za zločincem po gozdu. Kmalu so našli prerezano torbo v nekem jarku. Razen denarnih nakaznih in priporočenih pisem je bila vsa pošta nedotaknjena. Kdo je zločinec, se še ne ve. Orožniki so aretirali dva sumljiva možka, vendar ni gotovo, da sta prava.

Jubilej župnije sv. Gregorja

Sv. Gregor, 3. februarja.



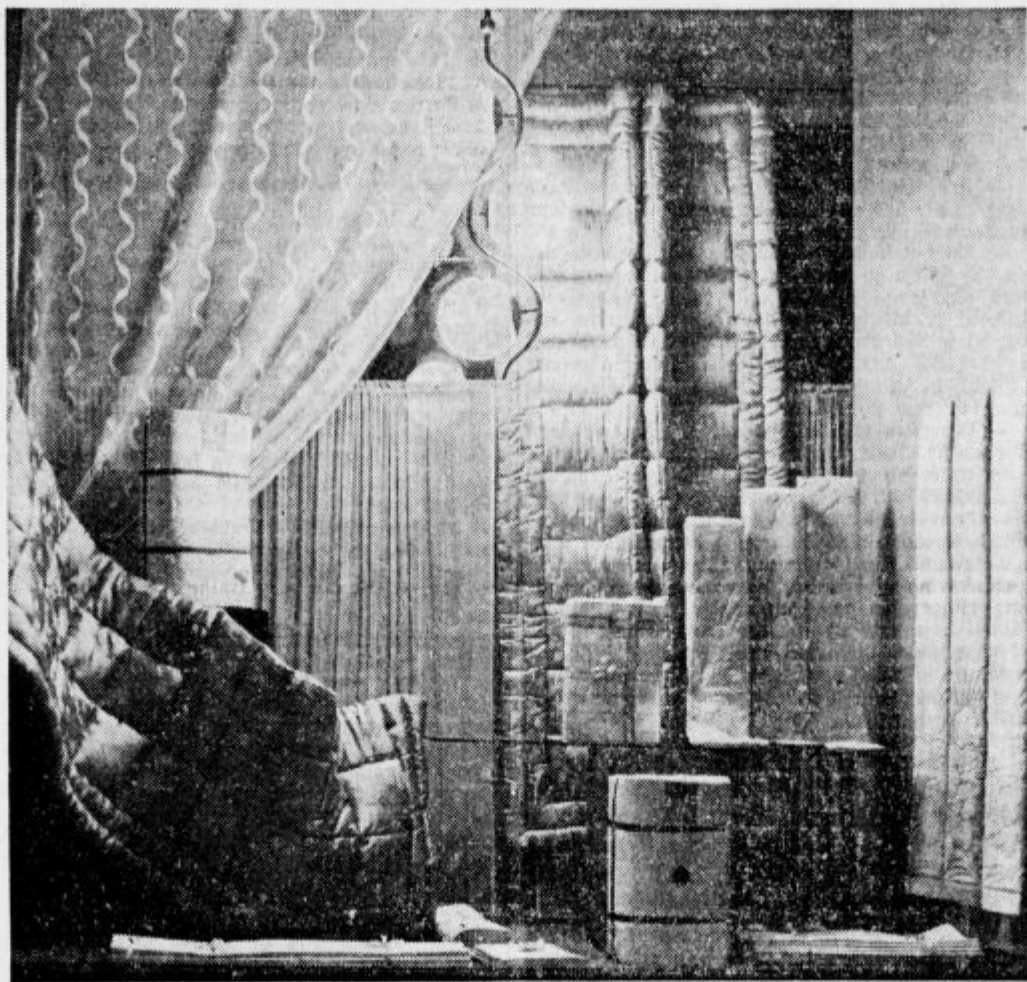
Saj je komaj par let, odkar je duhovni svetnik g. Fr. Krumpetar, župnik pri Sv. Gregorju, praznoval 70 letni jubilej življenja, danes pa praznuje župnija 40 letnico, odkar je njeno vodstvo ter duhovno delo prevzel sedanji župnik Krumpetar. — Mlad, svež, bistri, krepak, malo nad 30 let star duhovnik je prišel v Slemenca, danes pa osivel, a še vedno čil in posebno duševno izredno ohranjen, vedno originalen v svojih domislekih, vedno v smehu, poln zdravega humora. Večkrat ga utruja hoja, a vseeno je vse delo v njegovih rokah.

Tako mu poteka življenje v delu leto za leto, da se župnik sam čudi, kdaj jih je minilo 40 pri Sv. Gregorju. Pa je dovolj dolga doba, da vzklije delo v svojem sadu. In 40 letno delo g. Krumpetara je na vseh poljih, kjer se je udeleževal, obrodilo bogat sad. Oprema cerkve, duhovno stanje župljanov priča javnosti, da je 40 let poteklo v neprestanem delu župnika. Ob cerkvi pa stoji junak, ki je zrastle v teh letih, vsak se ozre vanj, kdor pride k Sv. Gregorju, vsak ga občuduje — in res ni takega junaka, širokega, visokega, lepega in odličnega v okraju kot je gregorjski — Društveni dom. V boju je zrastle, zato je junak, ki ne bo zatajil nikdar svojega mojstra — župnika. Ob roki Krumpetara je še skozi njegovo dvorano rod, ki je lahko v ponos vsemu okraju, rod, ki razume naloge časa in jim je tudi kos. Prosvetno nastrojen kot v kakem mestnem predelu, kjer se udeležuje na tem torišču inteligenca, dramatično naobražen do drznosti in vendar vedno uspe. Vidi se možem in mladini, da so prišli iz roke, ki pozna življenje in njih potrebe, kar velja več kot še tako lepa stavba, saj značaj človeka je tisti, ki svoje moči žrtvuje za dobro ali slabo.

Jubilant je izšel iz gorenjskega ljudstva, pa se je tako zrastle z mehkim dolenskim temperamentom, da si ljudstvo svoje župnije brez Krumpetara ne more misliti. In zares! Sv. Gregor brez njega, ki deli gostoljubje svoje prijateljske duše vsakemu domačinu in tujcu, bi bil bolesto prazen. Tako varuje g. svetnik Krumpetar rojstni kraj našega nesmrtnega velikanu, ki je vsakemu katoliškemu Slovincu narodna svetinja, na oni višini, ki je vreden, da je iz njega izšel največji Slovenec dr. J. E. Krek. — Ljudstvo se zaveda, kaj mu je njegov župnik. Mala dogodbica iz lanskega leta naj pokaže to še bolj nazorno. Lani je bila birma pri Sv. Gregorju. Ob takih dogodkih ima župnik pač največ dela in ekribi. Tako je bilo tudi pri Sv. Gregorju. Zvečer, ko je šlo že vse k počitku, se ozre župnik po svoji postelji, pa tudi ta je bila že oddana. Kaj sedaj? Zunaj tema, dež — pa vseeno se napoti proti kozolcu — morda se v kak kot etisne do zore, pa bo! Zagleda pa pod kozolcem nekaj visokega, premišljaja, kaj bi to bilo, stopi bliže, pa zagleda — škofovo kočijo. »Zdaj je gotovo ne bo nihče potreboval«, si zatirja in se ves zadovoljen vsede v kočijo — pa sladko zaspi! Ljudstvo se je tako razveselilo originalne ideje g. župnika, da je zbralo lep dar za Baračovo seme-nišče kot plačilo za škofovsko prenočišče svojemu župniku.

Koliko spomenikov v župniji mu je njegova roka postavila, ki so vsi glasni klicarji, da 40 let ni šlo mimo brezplodno. Malih materialnih sredstev gospodar, pa le stvaritelj velikih del v svoji župniji. Naj se slovenska javnost oddolži zaslužnemu delavcu s tem spominom in iskreno željo, naj ga Bog ohrani še in še pri tako plodnem delu za Cerkev in narod!

Mar še odlašate?!



Gornja slika predstavlja nevestino balo, ki jo bo dobavila tvrdka J. C. Mayer v Ljubljani. Obstojata iz dveh svilenih odev, 12 kapen, 12 spodnjih rjuh, vse iz finega platna znamke »Schroll«, 6 brisač, 6 frotirk, 3 namiznih prtov, 12 kuhinjskih brisačk, 12 servijetov in blazin. — Odeje si bo vsak lahko izbral v barvi, ki mu to »šče«.

To bogato nagrado si lahko ogledate v izložbi tvrdke J. C. Mayer, v Stritarjevi ulici.

Naj ne bo nikogar, ki bi ne poskušal dobiti enood 76 nagrad, ki jih bo dne 24. februarja žreb razdelil med naročnike dnevnega »Slovenca«.

Vsak, kdor je že naročnik dnevnega »Slovenca« najmanj tri mesece, naj takoj plača naročnino tudi za mesec februar. — Kdor pa še ni, naj se na dnevnega »Slovenca« takoj naroči in naj plača naročnino vsaj do 19. februarja za tri mesece skupaj, pa bo imel pravico do tega žrebanja.

Ostale nagrade so še: moška obleka z izvrstno »Omega«-uro, 5 modernih »Lessee«-plugov, 5 »Gama«-brzoparilnikov, 5 radijskih »Phillips«-aparatur, 2 pisalna stroja, 1 komplet kuhinjski pribor, 2 fotoaparata, 2 stenski uri, 2 žepni uri, klavirska harmonika »Meinel-Herold«, 49 drugih lepih nagrad (jedilni, kavni, likerni, vinski servisi, jedilni pribori, nahrbtniki, moderni čevlji, električni likalniki, električne luči za nočne omarice itd.).

Ne bodite maloverni, sreča Vas čaka!

Lastništvo »Slovenca«.

Roland Dorgelès:

Kaj sem doživel v Rusiji?

(Nadaljevanje.)

V njihovih očeh je najsrečnejša sprememba, ki so jo uresničili v sovjetskem ljudstvu, prav uvedba skupnega dela. Zapovedi desetorici, dvajsetorici državnih pisateljev, naj pišejo dela za razne stroke delavcev. Ker se stranka ne zaneša na izobražence, čeprav imajo ti že tako dovolj vezane roke, gre stvar še dalje. Izberu komunistične delavce, da sami pregledajo knjigo, ki posega v njih strokovno področje. Tak primer so postavili rudarji iz Urala. Režim upa, da bo tako zatrl kritičnega duha, ki budno živi v vsakem posamezniku. To je zmago-slavje kolektivizma, a hkrati uničenje osebnosti. Z ozirom na trditev, da v SSSR uživa vso slavo in čast množica — ki pa je dejansko podložna — je bilo treba ljudstvo dati priložnost, da povičuje svojo lastno veličino. Zato so se sprevodi delavcev iz revolucijske dobe počasi preurejali, urejali, postajali so obsežnejši, da se je tako moglo izkazati njih zvišeno poslanstvo v ogromnih nastopih, katerim dajejo pobudo voditelji. Ti od časa do časa spremene Rdeči trg in Trg Urickega — prvi v Moskvi, drugi v Leningradu — v brezmerno pozornico ali pa v strahoten žrtvenik.

Prepričan po filmu misli vesoljni svet, da pozna te velike sovjetske svečanosti: ali to je vse le na videz. Res — v filmu vidite ogromne sprevode, ki korakajo ob vzkljanju razgibani množice, v resnici pa gredo delavci in vojniki, vozovi in prapori

po skoraj praznih ulicah, med dvema vrstama milijonarjev. Premalo je zijal, da bi se moglo napraviti občinstvo. Ljudstvo je hkrati igralec in gledalec. Sebe samega občuduje v sprevodu.

Cele ure grmi sprevod, ljudje nosijo poganske podobe in rdeče zastavice kakor ugrabljeni plen. Za urejenimi polki se gnete tovarniško delavstvo, k ropotanju tankov se meša petje otrok. Vsaka skupina nese v ospredju velikanske slike, med katerimi se najvišje dviga Stalinova; vidiš tudi bradatega Karla Marksa in plešastega Lenina: nova trojica teh vernikov brez Boga.

Golonogi športniki izvajajo neke vaje pred mavzolejem, kjer so zbrani prvaki. Masa ljudi se vzpenja in upada, oblikujejo se zvezde in ples se odvija. Nato pridejo deklice in mahajo z vejicami: hrupna godbena društva, ki jim ženske držijo pozavne; preoblečene skupine, kjer ne oponašajo kubanske kozake in črednike iz Azije; pevski zbori, da ob njih glasu trepečejo zastave. To se razvije v sprevod in val, ki zavije proti Karnavalu. Tu je vsega dovolj: alegoričnih voz, spomenikov iz mavca, ki jih nosijo na rokah in platnenih letalci, ki se lahko dotikajo ramen nosačev. Od daleč veličasten pogled, od blizu pa pomilovanja vreden.

Ker množica ne more razločno videti svojih gospodarjev, ki so zbrani dokaj daleč na tribuni iz rdečega granita, okraše trg s fotografijami tja do če-

trtega nadstropja, kakor Chicago. Vtis teh brkatih igrač-velikanov je pošasten. Tujci, ki se gnetejo po stopnicah, pa se vsaj morejo seznaniti s slovitiimi obrazi. To je Stalin, tega že poznamo. Tudi Vorošilova hitro najdemo: »A, da, to je pa maršal!« Za Dimitrova, Bolgara iz kominterne bo povedal so-seed. Nihče, prav nihče bi ne mislil, da je tu tudi majhen podbradek z naočniki, ki pa ima tudi pravico, da ga občudujejo z neke fasade: tovariš Kalinin, predsednik Sovjetske zveze.

»Kaj — ali ni Stalin predsednik?« Ta je pa še več kot to: glavni tajnik komunistične stranke. Brez službenega naslova, pač pa vsa oblast. Kadar se mu zdi potrebno, pograbi tega starega pajaka Kalinina, da ga pokaže kongresu ali ob sprejemu diplomatov, potem ga pa zopet vrže v omaro.

Sicer pa poslušajte vzklike: saj veljajo samo Stalinu. Še celo tedaj, ko je njegova siva čepica že izginila iz mavzoleja in utonila v Kremliju, množica še tuli njegovo ime. Z nazobčnega obzidja palače pa gleda osorna podoba Georgijca na katedralo Arhangela, kjer Ivan Grozni in Peter Veliki, morilca svojih sinov, čakata pod kamenito ploščo poslednjega carja, ki je bolj krvav od njiju.

Toda tu, v središču slavja, v viharju prisiljenih vzklikov, ni mogoče spoznati tajnosti množice. Če je kaka resnica, potem se skriva drugod, za temi dvajsetimi vrstami vojakov in stražnikov. Če se ji hoče približati, moraš hiteti pred sprevodi, se vrniti v kako tovarno, vseeno v katero, in oditi z delavci, ki imajo godbo pred seboj, tako kakor gredo fantalini za polkom. Kakor v Leningradu, na dan zborovanja za Španijo: ko sem stopil na dvorišče Krasnega Trougelnika, velike tovarne za kavčuk, kjer so brigadirji sklicevali delavce, sem videl, da

vsil ne defilirajo iz veselja. Mnogi bi se radi izmazali, toda »odgovornici« pazijo kakor ovčarski psi. Ne le, da se vsak uvrsti takoj na prvi poziv, ampak na drugega napravi pravi razmak in na tretjega razdaljo, da je mogoče ves sprevod pregledati do konca. Množica za kino.

Največ se jih zabava, zlasti mladi. V mračnih stanovanjih z mizo in slamnajočo je tako malo veselja, tako malo udobja. Je to človek vsaj razgibljaj, razklepetaj in slisi godbo. Kadar se ena skupina ustavi, da omogoči mimohod drugim, se prične ples. Pari se vrte ob glasovih trobent, zvočniki pa neprestano grme himne in govore. Naravnost barbarski dirandaj. Potem pade noč in na vozilih se zasvetijo luči. Nekaj skupin se približuje pod girlandami električnih žarnic. Prikaže se tudi globus, na katerem se velika, rdeča ploskev Sovjetske zveze žari kot kri. To vpitje, odsevi in bajonetni so hkrati kakor vetaj ali pustni semeni. Misli da boš na koncu bodal zagledal glave ali pa celo arhimandrita z zlato mitro v oblaku dišečega kadila.

Sedaj je višek. Spopad velikih žarometov in sene, kakor prikazen. Rdeči prapori se zvijajo kakor plameni. In vendar so na mavzoleju ostali le še statisti; tudi stopnišča se počasi praznijo. Za pregrajami navdušenje naglo poje: čete se razhajajo. Nihče ni tako radoveden, da bi ostal do konca. Zdaj se hočejo le še hitro vrniti, saj že komaj na nogah stojijo — kako ne, po osmih ali devetih urah korakanja in stanja! Na prazen želodec! Ljudstvo z vseh strani oblega ambulantne bufete. Ženske v bolničarskih bluzah čepa na vozovih in delijo porcije. Siromaki so jih krepko zaslužili. Ali — pogledajte boljše! Vsako malenkost je treba takoj plačati. Govori so brezplačni, črn kruh pa je za denar.

Drobne novice

Kaj pa je to?

V torek, 1. februarja, so prišli dijaki novo-meške gimnazije domov z dijaškimi knjižnicami in prinesli čudno vest, da je Pomladek Jadranske straže na gimnaziji baje zaradi preprirov in nesoglasja med dijaki razpuščen. Prav radovedno pričakujemo v javnosti nadaljnjih pojasnil, ker je Jadranska straža, kakor sama zatrjuje, nepolitično društvo.

Koledar

Petek, 4. februarja: Andrej (Hrabroslov) K., škof; Janez Brit., mučenec.
Sobota, 5. februarja: Agata, devica mučenica; Albin, škof.

V predpustnem času naj kraljuje veselje!

Vse za ljubezen

(Ihr Leibhusar)

V glavnih vlogah: **Magda Schneider - Paul Javor**
Paul Kemp, Luise Englisch, Tibor Halmay

Danes premiera! Predstave ob 16., 19.15 in 21.15

Zato si mora vsakdo ogledati našo novo opereto

humorja, dobrih dvotipov, ciganske muzike, mladosti, živahnega temperamenta, plesa in petja!

Kot pomlajeni boste — tako Vam bo ugajal ta film!

KINO UNION Telefon 22-21

Novi grobovi

† Ga. Marija Komauer. Včeraj je umrla v Meži pri Dravogradu, okrepčana s tolažili sv. vere, splošno znana in priljubljena hotelirka in restavratorka ga. Marija Komauer. Pokojnica je bila vzor gospodinjice, nedosegljiva v marljivosti in delavnosti. Rodom iz St. Vida nad Valdekom iz sponzovane Aberškove hiše, se je med svetovno vojno omožila s pokojnim prvim možem, Antonom Casom. Kupila sta takratni hotel »Pri kolodvoru«, katerega sta z vztrajnim, skupnim delom dvignila kvalitativno na presenetljivo višino. Pa prišli so težki udarci po razpadu korosko-italijanske fronte in nato sledečih vpadih avstrijskih »Volkwehrovcev«, ko je bil hotel demoliiran in oropan. Našla se je celo oseba, ki je pokojnega moža kot zavednega Slovenca denuncirala in naščuvala »Volkwehrt«, da so ji moža odgnali in zaprli. To je na moža tako vplivalo, da je resno obel in se potem ni več opomogel ter končno leta 1923 umrl. Zapustil je pokojnico v največji sili samo sebi prepuščeno z dvema malima otrokoma in obsežnim hotelskim podjetjem. Uvidevši, da sama ne bo mogla vzdržati, se je drugič poročila z uglednim podjetnikom g. Rudi Komauerjem, v katerem je našla izredno skrbnega gospodarja in otrokom dobrega očeta. Povečala, modernizirala in prenovila sta hotel in restavracijo do zavirljive višine, tako da je danes podjetje v tem oziru vodilno v okraju. Toda, žal, pokojnici ni bilo sojeno, dolgo uživati veselje nad uspehi svojega neutrudljivega dela. Sredi največjega razmaha je nastopila bolezen, kateri ni bila kos vsa zdravniška znanost in trud. Prestala je ponovno hude operacije, pa žal zaman. Pokojnico bodo tudi težko »pogrešali« revesi in otroci, katerim je bila prava mati. Nešteti revnih otrokom je bila krstna ali birmanska botra. Mnogim cerkvam je nabavila cerkvene potrebščine in jih izdatno podpirala. V hiši ni manjkalo nikdar krščanskih listov, posebno »Slovenec« je bil stalno v prostorih. Pogreb prezgodaj umrle pokojnice bo v soboto, 5. febr. ob pol 4 pop. iz hiše žalosti na domače pokopališče. Težko preizkušeno soprogo, sinu medicini in hčerka naša iskreno sožalje. Pokojnici pa naj sveti večna luč!

† V Krškem je včeraj zjutraj umrl v visoki starosti 82 let gospod Anton Sovre, hišni posestnik v Krškem, kjer je kot skrb in varčen družinski oče vzgojil 7 otrok, od teh 4 šolal, med njimi znanega profesorja Antona v Ljubljani in Karola, ravnatelja mešanske šole v Škofiji Loki. Pokojni je bil globoko veren mož, ki se ni straval nositi križa pri slovesnih procesijah, dokler so mu dopuščale telesne moči in če je bil mogoče, je bil do svoje zadnje bolezni vsak dan pri sveti maši. — Bog mu bodi plačnik za njegov lepi vzgled! — Zalujocim naše iskreno sožalje!

† V Sv. Jerneju pri Ločah je na Svečnico umrl po daljši bolezni g. Simon Koropec, rojen l. 1850 v Studencih in tam birmen še od škofa Slomska. Rajni je oče ge. Nekrepove, soproge restavratorka »Pri zlatem konju« v Vetrinjski ulici v Mariboru in ge. Vltavsky, soproge uradnika v Westenovi tovarni v Celju. Zalujocim naše iskreno sožalje! Rajnemu naj sveti večna luč!

Osebnosti

— Premocije. Na univerzi v Ljubljani bodo danes promovirani za doktorje prava gg. Gornik Milko iz Trsta, Čičin-Sain Srečko iz Vodic, Dalmačija in Tribnik Drago iz Maribora. Cestitamo!

Drobne klice

podobne glivice povzročajo — kot so dognala biološka raziskavanja — srbeč, prhljaj in izpadanje las. Ta ugotovitev je naša takoj praktično uporabna pri Trilysinu. **KER GRE TRILYSIN VEDNO VZPOREDNO Z VEDOM.** Trilysinu se sedaj dodaja posebna sestavina ki oporoča teme in lasi teh nadleg, ki stalno ogrožajo Vaše lase. Trilysin je zato še bolj učinkovito in popolnejše biološko sredstvo, ki krepi, čisti in ohranja Vaše lase zdrave, odpravlja prhljaj in preprečuje izpadanje las.

— Bojevnik ne pozabite, da bo v nedeljo občni zbor poživljene Zveze bojevnikov. Zato naj pridejo v dvorano Delavske zbornice v Ljubljani v nedeljo, dne 6. t. m., ob 9. dopoldne vsi delegati, ostali zastopniki skupaj ter tudi bojevniki, ki še ne pripadajo nobeni skupini. Na tem obnem zboru se bo lahko sleherni bojevnik seznanil z načeli Zveze bojevnikov in zvedel, koliko nas še čaka dela, da bomo zadostili dolžnosti hvalečnosti in spoštovanja do velikih in težkih žrtev svetovne vojne. — Odbor.

— Kamniška podružnica Slomskove družbe vabi svoje člane na zbravanje, ki bo 6. februarja v šoli v Trzinu. Sv. maša ob 9. Po maši zbravanje. Predava to. dipl. phil. Tine Orel o Prešernu. — Za kosilo se prijavite tov. predsedniku L. Inharju. — Odbor.

— Vlomna tatvina v Kamniku. V noči od ponedeljka na torek je bila izvršena vlomna tatvina v trgovski lokal krojača Dolinskega Karla v Majstrovici ulici v Kamniku. Lastnik trdi, da mu je zmanjkalo raznega blaga v vrednosti 10.000 din. Vlom-

ljena so bila vrata, ki vodijo iz veže v lokal na ta način, da je bila poleg ključavnice izdelbljena luknja v taki velikosti, da je z lahko s prstom odprl zapiralo. Orožništvo pridno poizveduje, da bi izsledilo vlomilca.

— Jurčki po zimi. V hlevu posestnika g. Jožeta Burgerja v Hrašah pri Smledniku so zrastle tri skupaj zrasle gobe (jurčki), ena večja, dve pa majhni.

— Nesreča dveh voznikov. Iz Breznice na Gorenjskem smo prešli; Pretekli ponedeljek se je zopet zgodila nesreča pod našo planino. Dva voznika sta peljala drva s planine. Da bi bila prej doma, sta peljala po bližnji, ki je pa zelo strma. Naenkrat je konjela spodrsnilo in sta z naglico zdrsla po poti v nižino. Voz se je prevrnil in voznika, ki sta sedela

na njem, sta padla in si oba zlomila nogi. Tovariša, ki sta bila poleg, sta ju hitro pripeljala domov in so ju še isti večer z rešilnim avtom odpeljali v Ljubljano v bolnišnico.

— Smrtna nesreča. Iz Mozirja nam poročajo: Pretekli terek popoldne se je smrtno ponesrečil Jože Urbanc, posestnik v Lepi nji. Vozil je drva, pa se je voz nanj prevrnil in mu zlomil tilnik. Rajni je bil dober krščanski mož, star 66 let. — Naj v miru počiva!

— 50 konjem so porezali repe. V noči od sobote na nedeljo je nekdo porezal repe konjem v vasi Čirčah, na Gorenji Savi in v Bitnjem pri Kranju. Razumljivo je, da so bili kmetje, ko so zjutraj videli konje brez repov, silno razburjeni, saj izgubi konj s porezanim repom polovico svoje vrednosti. V noči od nedelje na ponedeljek pa je brzokone spet ista hudobna roka porezala repe konjem v vaseh Struževu, v Besnici in v Stražišču. V vseh okoliških vaseh Kranja so bili v teh dveh nočeh porezani repi okrog 50 konjem.

— Pri zaprtju. motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef« grenčice.

— Smrt uglednega hrvaškega kulturnega delava. V Splitu je umrl dr. Mirko Vrsalović, starešina okrajnega sodišča na Hvaru. Pokojni dr. Vrsalović je bil ugleden hrvaški znanstveni delavec, ki je ves svoj prosti čas posvetil proučevanju hrvaške narodne zgodovine, zlasti pravne zgodovine in pa zgodovine svojega rojstnega otoka Brača. Pokopan bo na otoku Braču.

— Poračun vrbske banovine. Ban vrbske banovine dr. Todor Lazarevič je na seji sporočil, da bo proračun vrbske banovine za l. 1938-39 znašal 38.973.000 din.

— Znanstveno raziskavanje morja. V Split se je vrnilo posebno odposlanstvo »Ravnateljstva morskoga promet« in »Oceanografskega zavoda«, ki je preiskovalo ribiško-biološke razmere v Hrvatskem Primorju in pod Velebitom. Strokovnjaki so se zlasti zanimali za lov na tune. Ugotovili so predvsem, da so nekateri kraji po ribištih preveč izkoriščani, drugi pa premalo. V Hrvatskem Primorju je tudi mnogo krajev, kjer bi se dale za rediti še druge ribe.

— Pri zlati žili, bolečinah v križu, zastoji krvotoka jeter in nezadostnem izločevanju iz žolca, nastalih vsled zapeke, se dosežejo vedno odlični uspehi z naravno »Franz-Josefov« grenko vodo Bolniki radi jemljejo preizkušeno »Franz-Josefov« grenko vodo in jo dobro prenesejo tudi pri večkratni porabi.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— Ženska obsojena na dosmrtno ječo. Kasačjsko sodišče v Novem Sadu je obsodilo na dosmrtno ječo bogato kmetico Stanko Blažičevo iz Vranjeva v Banatu, ker je v dogovoru s svojim ljubimcem zadavila svojega moža Branka.

— Hercegovski Hrvati se selijo v Slavonijo. V bližino Djakova v Slavoniji je hercegovski frančiškan o. Silvijski Grubišić privedel 18 dečkov, za katere je našel dom pri slavonjskih družinah, ki so brez otrok, med tem ko imajo hercegovske hrvatske družine mnogo otrok, čeprav žive v slabših razmerah. To naseljevanje hrvatske mladine iz Hercegovine v Slavonijo pa bodo frančiškani še nadaljevali.

Ljub'iana

Petek, dne 4. februarja 1938

Gledališče

Drama. Petek, 4. febr.: zaprto. — Sobota, 5. febr. ob 15: »Šinkovic«. Ljudska predstava. Znižane cene od 22 din navzdol. Ob 20: »Bela bolezen«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 7. februarja: zaprto. — Torek, 8. febr.: zaprto. (Gostovanje v Celju: Veronika Deseniška.)

Opera. Petek, 4. febr.: »Helena« Red Cetrtek. — Sobota, 5. febr.: »Gorenjski slavček«. Red B. Gostuje g. J. Gostič. — Nedelja, 6. febr., ob 15: »Pod to goro zeleno«. Izven. Gostuje ga. Zupečeva. Cene znižane od 30 din navzdol. Ob 20: »Evgenij Onjegin«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Ponedeljek, 7. febr.: zaprto.

Prireditve in zabave

Koncert slovenskega vokalnega kvinteta bo drevi ob 20 v veliki Filharmonični dvorani. Naši peveci združeni v tem kvintetu: Stibernik Martin, Jug Milan, brata Petrovič in A. Sule so v resnici sijajni pevci, ki imajo vse točke svojega bogatega sporeda nadstvarane pod vodstvom svojega odličnega mentorja g. Ludevita Žepića v resnici dovršeno. Zato je vsak njihov koncertni nastop pomemben dogodek v našem pevskem življenju, ki zadovolji v vsakem pogledu številne njihove poslušalce bodisi v umetni pesmi, ali pa v narodni, ki jo prav edinstveno zapoje. Za noči imajo lep bogat spored slovenskih, hrvaških in čeških zborov ter slovenskih in bolgarskih narodnih pesmi. Predprodaja vstopnic in knjigarn Glasbene Matic, cene običajne koncertne od 30 din navzdol. Začetek točno ob 20.

Zveza velikih Klar priredi v nedeljo 6. t. m. ob 5 popoldne v frančiškanski dvorani veselejšo »Zvezda repatica«. Cene v parterju po 10, 8, 6 in 4 din, na balkonu po 6 in 4 din, stojšča po 2 din.

Predprodaja v pisarni Pax et bonum v frančiškanski pasaji.

Banovinski uslužbenci dravske banovine priredijo v soboto, 5. februarja t. l. ob 8 zvečer svoj III. družabno-prosvetni večer v dvorani hotela »Metropol« (Ljubljana, Masarykova cesta). Sodeluje godba »Sloga« in pevski zbor banovinskih uslužbencev. Vabljeni so člani in njihovi prijatelji.

Klub koroskih Slovencev vabi na svoj tretji družabni večer, ki bo jutri, v soboto dne 5. februarja ob 8 pri Seestici. — Prof. dr. Ivan Grafenauer predava o Andreju Einspielerju. Ruski kvintet pod vodstvom g. Drige poje ruske narodne pesmi. — Člani in prijatelji vabljeni!

Francoški Institut vabi na predavanje o francoskem državniku Clemenceauju v soboto, 5. februarja ob 18 v univerzitetni dvorani. Predaval bo g. Jean Jacques Chevallier, profesor na univerzi v Grenoblu.

Predavanja

Zavod za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani priredi javno predavanje g. arh. R. Kregarja, profesorja na Tehniški srednji šoli v Ljubljani, z naslovom: »Načrtno gospodarstvo in gospodarski položaj Nemčije.« Predavanje bo v torek, dne 8. februarja t. l., ob 8. zvečer v pritlični dvorani Zbornice za TOI v Ljubljani, Beethovnova ulica 10. Vstop prost.

Kino

Kino Kodeljevo. Drevi ob 20 in jutri ob 20 Richard Tauber v filmu Bajazzo in Eskapade film iz vstaje Poljakov proti Rusom, Renata Müller.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20 in mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78.

Vse člane in članice v AZ včlanjenih društev in SKAS-a vabimo

na proslavo 16. obletnice papeževskega kronanja

ki jo priredi AZ skupno s SKAS-om dne 6. februarja 1938. — Ob 8 zjutraj sv. maša s skupnim svetim obhajilom pri oo. cistercijanih (Poljanska c. 6); ob 11 dopoldne slavnostno zbravanje v dvorani Akademskega doma (Miklošičeva c. 5). Spored: Tu se Petrus, poje zbor bogoslovcev; govor g. sodnika Jožeta Kokolja; govor akademike; govor akademika; papežev himno pojemo vsi. — odbor AZ.

I XVI. prosvetni večer, ki bo danes 4. febr. ob 8 v beli dvorani hotela Union, nam bo podal zelo zanimiv pogled na zdravstveno polje. G. predavatelj dr. Anton Breclj bo predaval namreč o tvari: Zdravstvo na razdobju. Kakor na drugih področjih je tudi na področju zdravstva prišla do izraza nova smer in nova razkritja v zadnjem času. Vse se razvija, vse napreduje, tako tudi zdravstvo. Brez dvoma bodo obiskovalci večera odnesli tudi s tega predavanja novih pridobitev in spoznanj.

I V mestni klavni se bo jutri (soboto) ob 15 prodajalo na prosti stojnici prašičje meso po znatno nižji ceni.

I Dve nesreči. Včeraj sta se v Ljubljani ponesrečili dve gospe. Na Jegličevi cesti si je pri padcu zlomila nogo žena železniškega uradnika g. Ana Mozetičeva, na Hradečkova cesti pa se je ponesrečila žena mestnega uradnika g. Pavla Pogacnikova, ki si je tudi zlomila nogo. Obe sta bili prepejani v bolnišnico.

I Evviva noi, chi siamo... S temi besedami se je zapotekla na Svečnico ob šestih zjutraj v pisca teh vrst neka Evina hči, okajana kot dimnik, gugajoča se kot mala barka. Z rokama je krillila kot gos s peruti. Na naskok nisem bil pripravljen, pa mi ni kazalo drugega kot pljunuti na cesto s pristavkom: »Škandal!« »Dama« je bila iz »boljšee« (?) družbe, omočana v kožuhovino in celo v družbi z moškim. Torej veseljačenje do jutra. Pa pravijo, da je še vedno križa! Kako neki, če so celo ženske tiste, ki delajo po prekokanih nočeh večji šunder kot moški. Ali naj bodo take matere, ki jih tolikanj častimo? O, so matere, ki so vredne časti, a imajo nagubana čela, razorana lica, raskave roke; toda te se ne oblačijo v kožuhovino in ne hodijo po plesiščih in zabaviščih in niso nikoli pijane. Pač pa hodijo zarana v cerkev, da lahko potem še vedno zgodaj pripravijo družinam borni zajtrk. To so res matere, ki jim gre čast, ne pa one, ki gajojo zjutraj po mestnih ulicah in se zasmehujejo v družbi z moškimi one, ki gredo ob isti uri v cerkev. Kam plovemo?

I Hrvatski tatovi plenijo ljubljanske trgovine. Pred dnevi je ljubljanska policija prijela dva tatova, doma s Hrvatskega, ki sta po starem triku oplenila več ljubljanskih trgovin. Med pogajanjem sta namreč redno izmaknila kakšno blago, perilo, česar trgovci niti opazil ni. Za tema dvema pa je ljubljanska policija vnovič prišla zopet tri Hrvate, ki so v neki trgovini s čevlji na Jurčičevem trgu na podoben način ukradli par čevljev, vrednih 265 din. V trgovini so tatvino opazili ter so pričeli iskati tatinske Hrvate. Na kolodvoru so res enega prišli in izročili policiji. Policija je pri njem našla štiri zavojke popelina, dva kosa moškega blaga, 1 pulover in 1 lepo izdelan nož. Druga dva Hrvata sta pobegnila in sta takoj nadaljevala s tatvinami. V Florjanski ulici sta v neki trgovini izbirala najdražje blago. Mimo je prišla prodajalka iz prve trgovine, ki je oba tatova spoznala, toda ta dva sta se že izmuznila ter sta nekaj blaga odnesla s seboj. Vajenec te trgovine ju je dolgo časa zasledoval, vendar sta tatova pobegnila. Policija je prišla še nekaj drugih hrvatskih tatov, ki na ta način kradajo po trgovinah ter jim zaplenijo več blaga, torbice, listnice itd. Trgovci, ki pogrešajo take predmete, naj se zglašajo na kriminalnem oddelku na policiji v sobi 22.

Maribor

m Za upraviteljsko I. dekliške šole v Mariboru je imenovana g. Josipina Kirar.

m Mestni cestni odbor. Mestna občina se bavi s proučevanjem zanimivega načrta. Osnovni naj bi se namreč po vzorcu okrajnih cestnih odborov v Mariboru mestni cestni odbor, ki naj bi skrbel samo za ureditev mariborskih cest. Ta ustanova bi imela svoje lastne dohodke. Ker prispeva mariborsko mesto na okrajnih cestnih dokladah približno pol milijon dinarjev na leto, bi se morda dalo urediti, da bi se vsaj del tega prispevka etekal v sklad mestnega cestnega odbora. V poštev bi prišli predvsem Ruška in Pobreška cesta, ki sta najbolj zanemarejeni, pa ne po krivdi občine, ker mora obe cesti vzdrževati banovina.

m Akademski kongregacija ima drevi ob osmih v frančiškanski kapeli svoj sestanek.

m Dijaške Marijine kongregacije imajo v soboto ob 18 v cerkvi sv. Alojzija redni cerkveni sestanek z govorom in večernicami, v nedeljo zjutraj ob pol 7 pa sv. mašo s skupnim sv. obhajilom.

Samo še 2 dni!

milijonski film

Dobra zemlja

danes ob 16. uri

Zadnji dve predstavi radi koncerta odpadeta!

KINO MATICA Telef. 21-24

Udeležba za članstvo obvezna, akademski starešine in prijatelji mladine vabljeni.

m Slomskova nagrada. Na željo »Umetniškega kluba v Mariboru« je mestno poglavarstvo rok za vložitev rokopisov za Slomskovo nagrado podaljšalo do 30. septembra t. l. Po možnosti naj se vložijo dela napisana s strojem in v treh izvodih.

m Nov križev pot v frančiškanski baziliki. Bazilika Matere Milosti v Mariboru dobi nov križev pot, katerega izdeluje znani rezbarski umetnik g. Miloš Hohnjec v Celju. Novo delo bo kmalu gotovo ter bo močno vplivalo na polepšanje te veličastne mariborske božje hiše.

m Našo državo je te dni zapustil zadnji inozemski nastavljenec v Pengovi tovarni v Mariboru, vodilni uradnik Sedlaček. Upamo, da v bodoče ta tovarna ne bo več nastavljala inozemcev v svojem podjetju že zaradi tega ne, ker izdeluje tudi naročila za državno obrambo.

m Krščanska ženska zveza za Maribor in okolico ima v nedeljo 13. t. m. ob pol 5 popoldne v dvorani na Aleksandrovi cesti 6 svoj redni letni občni zbor. Vljudno vabimo vse člane in članice k polnoštevilni udeležbi. — Odbor.

m Lep dar. Pisarna odveta dr. Fr. Pichlerja je darovala SSK Maratonu iz neke sodne poravnave znesek 200 din. — Iskrana hvala!

m Podlegel poškodbi. Pred 14 dnevi je nastal v Slivnici med gostilniškimi gosti spopad, v katerem je dobil 28 letni železniški delavec Jernej Dolenc zabodljiv v desno ramo. Nož mu je prerezal tudi žilo odvodnico. Dolenca so prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer pa so se zdravniki zama trudili, da bi mu rešili življenje. V sredo popoldne je umrl.

m Zaradi nesreče na železniški progi obsojen. Pred okroglim sodiščem je bil obsojen na 600 din globe pogojno na dve leti hlapec Srečko Božič iz Gorice pri Račah, ker je povzročil nesrečo na železniški progi. Dne 25. oktobra je peljal čez železniški prelaz pri Orehovi vasi z ajdo naložen voz. Dasi je pred prelazom slišal signal, ki je najavljaj zapiranje zatvornice, je vendar pognal konje, da bi se pred vlakom prišel čez progo. Ko pa je bil na tračnicah, sta se ob zapornici zaprli. Od daleč je že čul sopihanje vlaka in Božič je imel samo še toliko časa, da je izpregel oba konja ter ju potegnul vstran. Lokomotiva se je zaletela v voz ter ga razbila.

m Drzen roparski napad je bil izvršen na občinski cest v Koških zadaj za železniško čuvajnico. Napadalec je skrit v zasedi pričakal svojo žrtev — staro posestnico Terezijo Kranjc, ji iztrgal ročno torbico iz rok in zbežal. V torbici je bila manjša vsota denarja.

Gledališče

Petek, 4. februarja: Zaprto.
Sobota, 5. februarja: Ob 20. »Lopovščine«. Zadužit. Globoko znižane cene.

Celje

Našemu Zdenku

Celje, 3. februarja.

Po 4 tedenski mučni bolezni je snoči ob pol 6 mirno zatisnil svoje oči 14 letni Zdenko Jagodič, sin uglednega celjskega trgovca g. Josipa Jagodiča.

Smrt ne izbira, od kraja pobira! Ta rek se je ponovno uresničil snoči, ko je kruta smrt izrgala iz narajša staršev Zdenka, ki so ga tako ljubili in storili vse, da si ta evet, ki je šele vzcvetel in usmerjal prve korake v življenje, ohranijo. Vsi smo ga poznali kot odličnega dijak 4. razreda državne realne gimnazije v Celju, kot vnetega kongreganista in vedno vselega, živahnega dečka, ki si je znal pridobiti srca vseh in katerega smo lahko imenovali sončni žarek za vso družino in za vse, ki so ga poznali. Zato je izguba tem hujša in ne nadomestljiva. Tolaži nas samo misel, da nas ni zapustil za vedno, da je samo odšel v boljše življenje, še predno je življenje v tej solzni dolini, ki je dostikrat tako polno trpljenja, tragedij in razočaranj, spoznal.

Pogreb dragega Zdenka bo danes ob pol 5 popoldne iz mrtvašnice okoliške pokopališča.

Naj mu sveti večna luč! Zalujocim naše globoko sožalje!

KINO UNION

predvaja danes zadnjikrat film »Rumena zastava«

c Na Ostrožnem je zaspal v Gospodu v 64. letu starosti prevržitelj Ribeželj Martin. Naj v miru počiva!

c Pregled motornih vozil bo 10. t. m. pri mestni garaži na Spodnjem Lanovžu in sicer od 8 do 10 za območje predstojništva mestne policije, od 11 do 13 pa za območje celjskega okraja.

c Iz pododbora UROIR. Dne 7. t. m. ob 6 zvečer v dvorani oficirskega doma predavanje za vse rezervne častnike. Udeležba je obvezna za vse, ki niso eventualno službeno zadržani.

c Potres v Celju. V sredo ob 11.55 je bil v Celju precej močen potresni sunk, ki je trajal nekoliko dve sekundi, pa ni povzročil nobene škode. V poslopju starega okroglega sodišča je počila stena. Prav tako so šutili potres tudi v sedanjih prostorih okroglega sodišča, kjer je padel s stropa omet.

KINO METROPOL CELJE

Danes ob 16.15 in 20.30 nepreklicno zadnjič: »Zadnji dnevi Pompejev« Najmonumentalniji film iz časov rimskega cesarstva! Poslednji dnevi poganskega sveta! Erupeije Vezuva!

c Huda nesreča mladega delava. Na Svečnico je zgrabila cirkularna žagarja Dobnika Rudolfa iz Polzele. Cirkularna mu je raztrgala levo ramo do kolke, močno pa je tudi poškodovan tilnik. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

Iz naših organizacij

Optočnica. V nedeljo, dne 6. februarja uprizar! Katoliško prosvetno društvo v svojem društvenem domu Kinarjevo igro v štirih dejanjih »Kosmanc«. Nastopijo preko 50 oseb z lepimi pevskimi točkami domačega pevskega zbora.

Kako črna je postala voda za namakanje!

Saj to je tudi najboljši dokaz, koliko nesnage odstrani iz perila Ženska hvala, ki vsebuje Schichtovo milo. Niž žudnega, če je potem na dan pranja delo le še napol tako naporno kakor drugače.



ŽENSKA HVALA
dobro namočeno, napol oprano



Kmetske zbornice o novem trošarinskem pravilniku

Zadnje tedne našo javnost, zlasti vinogradnike, precej razburja novi banovinski trošarinski pravilnik. Jasno je, da se je glede na to pečala z njim tudi Kmetska zbornica kot legitimna stanovska zastopnica našega kmeta. Dne 25. januarja je namreč bila pod predsedstvom g. Steblovnika seja izvršilnega odbora KZ in ta je kot glavno točko dnevnega reda obširno obravnavala ravno navedeni pravilnik. Razprava je bila vsestranska, stvarna in temeljita ter je ugotovila sledeče:

1. Včasih je krila večina naših občin znaten del svojih izdatkov s trošarino na alkoholne pijače, vsehvin. Po vsem svetu je namreč na to stvari uvedena večja ali manjša trošarina in se tudi strogo izvaja, kar je tudi razumljivo, kajti alkohol z vinom vred je v precejšnji meri luksusa, zato naj tisti, ki ga uživa, tudi nekaj prispeva k javnim dajatvam. Povsod kmečke stanovske organizacije smatrajo to kot samo ob sebi umevno. L. 1932. je pa izšel trošarinski zakon, ki je ukinil dotlej strogo kontrolo nad prometom z alkoholnimi pijačami.

Posledice so se začele kmalu kazati. Zaradi bistveno omiljene kontrole se je začelo razvijati prikrito tihotapstvo z alkoholnimi pijačami in občinam so začeli ti viri polagoma usihati. To stanje se je vedno bolj poslabševalo, večina prometov z alkoholnimi pijačami se je začela vršiti brez nadzorstva in s tem brez trošarine in mnoge občine so izgubile s tem kar do dveh tretjin tozadevnih dohodkov, kar je seveda porazno vplivalo na že itak zrahljane občinske finance. Skoro vse so morale začeti ravno zaradi tega zviševati občinske dajatve, s čimer je postalo prav občutno prizadeženo ravno vse kmečko prebivalstvo.

2. Dopslej se je pobirala trošarina za tisto vino, ki je šlo v potrošnjo potom vinskega trgovca ali gostilničarja, ne pa za tisto, ki ga je vinogradnik prodal naravnost onemu, ki ga sam uživa. Ta pot je bila torej prosta in to pot so začeli zaradi prešibke kontrole mnogi zakoniti vinski trgovci in gostilničarji tako zlorabljati, da je šlo po njej čimdalje več vsega vina, s čimer so bile vedno bolj ogrožene — kakor smo povedali — naše občinske in banovinske finance. Niso pa imeli od tega nobenega dobička naši vinogradniki, kajti tu je šlo predvsem za vino iz drugih banovin. Na stolotine in stolotine avtomobilov je ponoči in po raznih stranskih potih, pa tudi ob belem dnevu in po velikih cestah zdrknilo k nam in vsak ve, da se bo pri nas kmalu popilo več takega nezatrošarinjenega »dalmatince« nego naše domače kapljice. In kdo je imel zaradi tega nekontroliranega prometa z vinom večjo škodo kot ravno naš vinogradnik, hudo sta pa trpela tudi pošteni gostilničarji in vinski trgovci. Čim hočemo namreč, da je kaka davčina pravična, mora biti obvezna za vse enako ali pa za nobenega, kajti kakor hitro se pusti odprtih par vrat, se s tem že ustvarijo tudi možnosti za najškodljivejše zlorabe, ki pridejo v prid samo tistim, ki znajo bolj preslepiti. Eden izmed zborniških svetnikov je pri tem razpravljanju sedanjí položaj krasko označil, rekoč: »V naši občini so padle trošarine za polovico, kajti uvaža se samo nezatrošarinjen »dalmatince«.

3. Glede na vse povedano je jasno, da je bilo treba narediti v tem oziru že enkrat red, da se s tem zavarujejo koristi naših kmečkih občin, kmečkih davkoplačevalcev in tudi poštenih vinogradnikov ter gostilničarjev samih, navzlic temu, da so se temu tako dolgo upirali — ne toliko naši vinogradniki kot »dalmatinci« in tihotapci »dalmatince« ter je hrup, ki so ga ti dvigali, zapeljal zaradi netočnega poznanja stvari tudi nekatere sicer

dobro misleče ljudi. Uvedba stroge kontrole nad prometom z vsemi alkoholnimi pijačami je neodložljiva in preprečiti je treba, da ne bo ležala teža plačevanja trošarine samo na tistih, ki so — pošten. In za to pri novem pravilniku prav za prav gre.

4. Po novem pravilniku se bo zopet znatno dvignil donos trošarine pri občinah in pri banovini, plačali bodo pa ta donos predvsem tisti, ki so se mu doslej znali nezakonito izmuzniti. Občine bodo tako lahko znižale občinske dajatve, oziroma spravile težak položaj svojih financ v red in izvršile marsikatero potrebo, ki jih danes kratko in malo ne morejo. Enako je zbornica od merodajnih strani obveščena, da namerava porabiti banovina tako dosežen višek dohodkov zopet izključno le v korist našega kmečkega ljudstva, v prav znatni meri ravno vinogradnikov.

Izvršilni odbor KZ je po temeljiti in obširni razpravi ugotovil vsa gornja dejstva, ki so v zvezi z novim pravilnikom. So pa posamezni člani opozorili na nekatere trdote in pomanjkljivosti besedila nove uredbe, zaradi česar je izvršilni odbor sklenil ukretni v zvezi z Vinarskim društvom vse potrebne korake, da se te čimprej popravijo ter ima tudi zagotovilo, da se bo to izvršilo.

Delovanje Drž. sveta

»Službene novine« z dne 31. januarja prinašajo zanimivo poročilo o delovanju Državnega sveta v preteklem koledarskem letu. Ti podatki kažejo v primeri s prejšnjimi leti, kako delo v državnem svetu stalno narašča, da pa se obenem tudi povečujejo zaostanki, kar ima vsekakor neugodne posledice zlasti za gospodarsko življenje, ker gre za marsikatero važno stvar, katerih prav za prav ni mogoče odlašati. Naslednja tabela nam kaže obseg poslov v letih 1935, 1936 in 1937.

	1935	1936	1937
ostalo iz prejšnjega leta	2.282	2.770	3.462
prispelo predmetov	9.501	8.616	8.225
rešeno v teku leta	9.103	7.924	7.653
ostalo na koncu leta	2.770	3.462	4.034

Največ posla ima državni svet kot vrhovno upravno sodišče. V letu 1935 je bilo tozadevno rešenih 8.794 predmetov, 1936 7.573 in lani 7.346.

Največ dela ima državni svet z odloki finančnega in notranjega ministristva, kar je tudi razumljivo. V letu 1936 je bilo 6046 tožb, pri katerih je bilo 2124 aktov razveljavljenih, 2818 meritorno odbitih, po predhodnih vprašanjih pa 1104. V slednjih primerih se državni svet sploh ni spuščal v preiskovanje pravilnosti osporjenega akta, ampak je odločil o tožbi. To pomeni z drugimi besedami, da je državni svet razmotril pravilnost upravnega postopanja v 4942 (5794 oz. 1935 6806) tožbah, od česar je razveljavil 2124 (2394 oz. 2662) upravnih aktov, v odstotkih izraženo: 1937 42,98%, 1936 40% in 1935 39%. Ti podatki se nanašajo na delo državnega sveta kot prve in končne stopnje. Drugo stopnjo je delo drž. sveta pri razsodbah upravnih sodišč. Leta 1937 je bilo takih pritožb 1180 (726), od česar jih je bilo zavrnjenih 741 (491), razveljavljenih pa je bilo 389 (235) razsodb upravnih sodišč. Pritožb proti upravnemu sodišču v Celju je bilo rešenih 105 (47), od česar je bilo zavrnjenih 43 (34), 62 (13) razsodb upravnega sodišča pa je bilo razveljavljenih.

Pritožb na državni svet, ker upravne oblasti niso izvršile razsodb drž. sveta in upravnih sodišč

je bilo 97 (113), od česar je bil v 57 (4) primerih upravní akt izdan, 40 (109) pritožb pa je bilo zavrnjenih.

Državni svet je tudi disciplinsko sodišče in je rešil v tem oziru 201 (196) predmetov itd.

Pomen državnega sveta za gospodarstvo je razviden tudi iz naslednjega: Od vseh rešenih predmetov jih je bilo 1194 (1936 1136, 1935 1955) finančne narave (po carinskem zakonu, zakonu o neposrednih davkih, o trošarini, monopolih, takeah, devizah in valutah).

Delo Glavne kontrole.

Tudi delo v Glavni kontroli zelo narašča. To se vidi posebno iz tega, koliko predmetov je ostalo nerešenih na koncu leta. Skupno je bilo rešenih v letu 1935 152.966 predmetov, 1936 154.419 in 1937 158.292. Na koncu teh let je bilo nerešenih predmetov: 1882, 2540 in 4614. Izboljšanje v administraciji pa se vidi iz tega, da je vedno manj predmetov, za katere je vložila Glavna kontrola pritožbo pri državnem svetu.

Položaj ameriškega gospodarstva

Iz najnovejših poročil o stanju ameriškega gospodarstva v januarju 1938 je razvidno, da se je v nekaterih industrijskih panogah in na nekaterih blagovnih tržiščih položaj izboljšal zaradi večjih naročil, vendar izboljšanje ni splošno.

Del trgovine je po mesecih velikih omejevanj nakupov izpopolnil svoja skladišča in tudi industrija je začela nakupovati več surovin. Industrijska produkcija sicer ni narašala, vendar je padec od decembra 1937 na januar 1938 majhen in znaša komaj 1 do 2 točke (decembarski indeks 84, novembarski 89, avgustov 117).

V splošnem prevladuje mnenje, da bo nazadovanje konjunktura prekoračilo najnižjo točko v prvem četrtletju 1938. Bodočnost pa je seveda negotova. Izgledi za povečanje industrijskih naprav in za povečanje povpraševanja za investicijske dobrine se od novega leta sem niso bistveno izboljšali.

Film »Ladja sužnjev« ki se predvaja v kinu »Sloga«
je imel do sedaj izvrsten obisk. Legenda o zadnjem trgovcu s črnimi sužnji zanima najširšo publiko in vsakdo, kdor je videl ta film, je prepričan o izborni kvaliteti tega filmskega dela. Film bomo predvajali samo še nekaj dni, zato ne zamudite prilike ogledati si ga!
Predstave ob 16, 19.15 in 21.15.

Zvišanje cen sladkorja v Zagrebu. Iz Zagreba poročajo, da so nadrobni trgovci zvišali cene sladkorja za 1 din pri kg. Zveza sladkornih tvornic pravi, da vzroka za povišanje ni iskati v zvišanju cenah tvornic, ker je tvorniška cena ostala neizpremenjena. Dodatno tej vesti prinaša »Jugoslavanski kurir« iz Beograda vest, da bodo sladkorne tvornice odprle lastne prodajalne sladkorja, če trgovci ne bodo ugodili zahtevi tvorniške zveze, naj cene ostanejo neizpremenjene.

Borza

Dne 3. februarja 1938.

Denar

V zasebnem klinkingu je ostal angleški funt neizpremenjen; v Ljubljani 238 denar, v Zagrebu in Beogradu 237,20—238,80.

Avstrijski šiling je v Ljubljani malo popustil na 8,65—8,75, v Zagrebu na 8,66—8,76, v Beogradu na 8,73 blago.

Cerkveni glasbenik

Poslednji dve številki preteklega letnika »Cerkvenega glasbenika« oklepa v književnem delu v glavnem razna poročila (o jubilejnih praznovah, o orglarski šoli, o koncertih etc.). Več člankov je namenjenih spominu vrednih mož. Za muzikologa pa je zlasti značilen spis Jožefa Zazule, ki dokazuje, da je bil Jakob Gallus (kot njegova brata) — Idrjčan; s tem zavrta trditve dr. Mantuanija, da je bil Gallus Ribničan. Dokazna dejstva so tehtna in globoko zasnovana, s čimer je podprto mnenje, ki ga je Danilo Fajgelj že l. 1888 podal v Ljubljanskem Zvonu, češ da je bil Gallus iz Idrje. S temi trditvami o zunanjem življenju J. Gallusa se dobri ujemata tudi dejstva, da je bil Gallus v svojem skladanju pristaš takrat razvite benečanske šole ter da spada med prve skladatelje, ki so to kompozitorno šolo zanesli na nemška tla. — Vsekakor so nadaljnja raziskavanja v tej smeri umestna.

Glasbena priloga je tokrat dosti bogata. Obsega štiri pesmi dr. Kimoveca ter dve pesmi Stanka Premrla. — V Kimovčevih skladbah so očite razne stilne značilnosti. Prva pesem — postna — se giblje v sila preprosti homofoniji, pri čemer se nekoliko po vzoru stare benečanske šole izmenjujejo ženski in moški zbor. Druga — darovanska pesem — in tretja — poobhajalna pesem — se opirata na preprosto, harmonično ne komplikiran zborški tip skladbe, ki se tu in tam naslanja na imitacijo, a ne pogrša ljudskih potez. Četrta pesem pa — Zdrava Marija — je zložena za sopranski ali tenorski solo in za orgelsko spremljavo, pri čemer je ta spremljava sila bogata hromatičnih modulatornih svojstev, ki dajejo skladbi značaj nekatere rogerjanske smeri s posebno barvno nasičenostjo.

Nasprotno je Premrlor »Pokropi me« osnovnemu občutju prikladen tonski odziv preproste oblike, ki je svojstveno karakterizirana s pričetno

Grški boni so beležili v Zagrebu 27,65—28,95, v Beogradu 29 blago.

Nemški čeki so beležili v Ljubljani 14,50 blago, v Zagrebu 14,335—14,535, v Beogradu 14,3210 do 14,5210. Nadalje so beležili v Zagrebu za sredo februarja 14,25—14,45, za konec marca 14,285 do 14,485.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 2.174.823 dinarjev, v Beogradu 952.500 din. V elektnih izkazju Beograd prometa 586.166 din.

Ljubljana — tečaj s primom

Amsterdam, 100 hol. gold.	2402,16—2416,76
Berlin, 100 mark	1733,78—1747,66
Bruselj, 100 belg.	728,24—733,31
Curih, 100 frankov	996,45—1003,52
London, 1 funt	215,03—217,08
Newyork, 100 dolarjev	4268,51—4304,82
Pariz, 100 frankov	140,56—142—
Praga, 100 kron	150,93—152,04
Trst, 100 lir	225,64—228,73

Curih, Beograd 10, Pariz 14,10, London 21,005, New York 431,375, Bruselj 73,08, Milan 22,71, Amsterdam 240,95, Berlin 174,075, Dunaj 81,80 (81,60), Stockholm 111,375, Oslo 108,577, Kopenhagen 96,45, Praga 15,15, Varšava 82, Budimpešta 86,25, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,85, Buenos Aires 119.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 99—100, agrarji 59—60, vojna škoda promptna 4420, begliške obveznice 85—86, 8% Blerovo posojilo 98—100, 7% Blerovo posojilo 89—91, 7% posojilo Drž. hip. banke 99,50—101, Trboveljska 220—230.

Zagreb, Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 99 denar, agrarji 61 denar, vojna škoda promptna 443—449 (445), begliške obveznice 86 denar, dalm. agrarji 85,50—86,50, 4% sev. agrarji 59—61, 8% Blerovo posojilo 97—100, 7% Blerovo posojilo 90—91, 7% posojilo Drž. hip. banke 90,50—100, 7% stab. posojilo 95 denar. — Delnice: Priv. agrarna banka 222—223, Trboveljska 225—240 (225), Gutmann 75 blago, Tov. sladkorja Bečkerek 600 blago, Osj. sladk. tov. 162,50 blago, Dubrovačka 400—450, Jadranska plovba 405 denar, Oceania 600—650.

Beograd, Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 99,50—102, agrarji 60 denar, vojna škoda promptna 444—444,50 (445), begliške obveznice 88 denar, dalm. agrarji 87 denar, 8% Blerovo posojilo 98—100, 7% Blerovo posojilo 91 do 92 (90,50), 7% posojilo Drž. hip. banke 100 denar. Delnice: Narodna banka 7710 denar (7720).

Dunaj, Zaradi padea nekaterih prioritet in obligacij je spekulacija danes večinoma oddajala papirje, kar je z ozirom na zelo omejen krog imelo za posledico nazadovanje tečajev na skoro vseh poljih. V kulisi so znatneje popustili Alpine, Rima, Siemens, Salga, Trboveljska in Semperit, narastel pa ni noben papir. Tudi v zagradi so prevladovala nazadovanja, ki so bila bolj opazna pri bančnih, montanskih in kovinskih delnicah. Zaključni tečaji: Donavsko-savsko-jadranske obveznice 55,10, avstrijske stavbne srečke 18,60, Delnice: Creditanstalt 300, Narodna banka 168, Siemens-Schuckert 131, Stewag 29,75, Magnest 85,75, Trboveljska 25, Alpine 38, Rima Murany 66, Steyr-Daimler-Puch 222,50, Leykam 63, Semperit 82,70.

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Uradna vremenska poročila

Tujsko prometnih zvez Slovenije, JZSZ in SPD po stanju z dne 3. febr. 1938
Rateče-Planica, 870 m: —8, sončno, mirno, pršilo 110 em, drsalnice in skakalnice uporabne.
Kranjska gora, 810 m: —7, sončno, barometer se dviga, pršilo, 85 em, sankalnice in drsalnice uporabne.
Vrše, 1601 m: pršilo, 110 em.
Bled, 501 m: —1, barometer se dviga, sončno, mirno, osenjen sneg 30 cm, jezero za drsanje neuporab.
Poljuna — Sporthotel, 1300 m: —3, oblačno, 35 em pršila na 10 podlage.
Polzeča, 832 m: —1, pooblačeno, barometer se dviga, megla, 7 em pršila na 10 podlage.
Kureček, 833 m: —1, pooblačeno, 8 em novega pršila na 12 em podlage.
Pohorje, Klopni vrh, 1269 m: —7, sončno, mirno, 30 em pršila na 20 podlage.
Rimski vrelci, 330 m: —5, sončno, mirno, 15 em pršila na 50 podlage.
Peca, 1651 m: —6, sončno, mirno, 20 pršila na 115 em podlage.
Dodatno poročilo z dne 1. in 2. febr. 1938:
Gorjube, 1600 m: —3, pooblačeno, mirno, 30 cm suhega snega na 60 podlage.
Jezerško, 890 m: —6, barometer se dviga, sončno, mirno, 25 em pršila na 15 podlage.

Kulturni obzornik

Italijansko-jugoslovanski ku turni odnosi

Znani tržaški slavist Umberto Urbani je zelo zaslužen za zblizanje med obema sosednima kulturama. Znani so njegovi spisi o jugoslovanski prosveti zlasti v »L'Europa orientale«. Zadnje čase pa stalno obravnava isto vprašanje v tržaškem »Piccolu«. Ob drugi priložnosti si bomo Urbanijevo delo bolj ogledali.

Danes nas zanima predvsem njegov članek od 14. t. m. v »Piccolu«.

Pisec obravnava v Beogradu ustanovljeno »Jugoslovansko-italijansko društvo«, ki ima (gl. točko 3) namen delovati za čim večje spoznavanje in medsebojno razumevanje Jugoslovancov in Italijanov ter gojiti ozke kulturne, socialne in gospodarske odnose med obema državama. Društvo ima v Beogradu že nad 150 članov in bo gotovo to število močno naraslo, ker se bodo podružnice osnovala tudi po drugih jugoslovanskih mestih. Predsednik društva je v italijanskih kulturnih krogih že precej znani srbski pesnik dr. Svetislav Stefanović. Urbani si veliko obeta od tega združenja za poglabitev medsebojnih kulturnih odnosov.

V tem upanju ima docela prav in ga mi z njim delimo. Treba pa bo, da se tudi v Italiji nekaj sličnega izvede. Kar se je zgradilo na znanstvenem polju za »jugoslavica« (L'Europa orientale, Termini i. dr.) ter na gospodarskem (»Ital.-Jug.« v Milanu), to se bo moralo zanesati tudi v širše italijanske sloje, da ne bo italijanska množica gledala na jugoslovansko kulturo in prosveto z viška, marveč kot na mlajšo posestrimo. Tu bo treba gojiti italijansko-jugoslovanskih kulturnih odnosov zastaviti moči, da ne bodo ti odlašali ostali shranjeni, morda celo samo za par let, le v kakih revijah.

Potem bo nedvomno uspevalo medsebojno kulturno oplojevanje in tudi — politična miselnost, ki je pač nuja posledica prve, se bo v obojni korist spremenila. Kakor naj se po Jugoslaviji ustanavlja krožki za spoznavanje bogate in bujne italijanske kulture, tako naj tudi v Italiji spoznavajo jugoslovansko. To je ena misel, ki se utrne ob pazljivem branju omenjenega članka.

Gospod Urbani omenja dalje početnike italijansko-jugoslovanskega kulturnega zblizanja. Tu omenja poleg Stefanovića predvsem Ivo Andrića, znanega pisatelja (ki je tudi pomočnik zunanjega ministristva) in pisatelja Kosto Lukovića, ministra »za tisk« ter si obeta dosti zlasti od teh dveh, ker imata tudi političen vpliv. Slovenca ne omenja nobenega. Morda ga še ni med nami vidnega pobornika te ideje?

Nekaj praktičnega se je pri Srbih že izvedlo. »Srbska književna zadruga« je letos izdala Miličević izbor iz Leopardija z uvodom Marka Cara. Zato, meni Urbani, naj bi kar ta zadruga skrbela za elična izdanja, in sicer vsaj šest knjig letno: roman, zbirka novel, slovenski eseji, knjiga o upodabljanju umetnosti, eno odsko delo in končno ena knjiga o aktualnostih tistega leta. Na italijanski strani je menda večje založništvo že pridobljeno za to misel.

To so v glavnem člankarjeve hvalevredne misli, ki so kot vidimo, že našle odmeva pri jugoslovanskih intelektualcih. Naslovljene so po večini na srbsko in hrvatsko javnost. Na slovensko nič, čeprav je g. Urbani tudi na tem polju delaven. V tem je hiba, ker bi utegnili bravce »Piccolove« kulturne kronike zavesti, da je slovenska književnost in kultura manjvredna. Vemo pa, da smo prvi Slovenci poklicani, ker smo pač po zemljepisni legi prvi sosedje italijanskega naroda, da tvorimo most za kulturno zblizanje med Italijo in južnovzhodno Evropo. V tej smeri bo tudi moralo iti bodoče stremljenje prijateljev italijansko-jugoslovanskega zblizanja. R. B.

kanonično strukturo in z vmesno recitativnostjo, oprto na sočno akordiko. — Mešani zbor, namenjen sklepu duhovnih vaj, pa je preprosta tvorba nekoliko lahkega in prijaznega, dasi zanositega razpoloženja. V. U.

Mladinske pesmi

Društvo pevovodij mladinskih zborov v Slovenskih Konjicah je založilo zbirko modernih mladinskih konjarskih skladb. V podobni obliki in obsegu kot svoječasna prva zbirka mladinskih zborov naših najmlajših (»Naša pesem«), je tudi ta zbirka zbrala vrsto modernih mladinskih kompozicij. Prispevali so skladbe: D. Cvetko, M. Pirnik in S. Osterle. Celoten vtis med priobčenih tvorbo je isti kot je bil pri prvi zbirki. — Cvetko se v svojih dveh pesmih giblje prav tako kot nekdo, le bolj izčistil se je. — Pirnik tvori še vedno v najožjem naslonu na besedilo, iskajoč samostojnosti posameznih melodij in zanikajoč trizvočno harmoničnost — in to v vseh treh svojih pesmih. — Slavko Osterle pa, čigar vpliv je pri Pirniku očiten, je v svojih treh skladbah prav jasno vzpostavil svoj poznani osebni slog, ki je posebno označen s priljubljeno mu grotesko, a s tehnične kompozitorne strani z nekim značilnim veseljem za zanikanje glasbene preteklosti, pri čemer pa mu gre za polifono tvorjenje. V. U.

Tretja izdaja »Pekla« (Dantejeve »Božanske komedije«) je izšla te dni v hrvaškem prevodu dr. Iziđorja Kršnjavega in v zelo lepi in okusni izdaji »Tipografije«, ki je delo založila. Poleg tega je v knjigi 23 umetniških prilog v bakroitu od znanega hrv. umetnika Mirka Ruđeka in pa portret prevajalec I. Kršnjavega, ki je izdelan v štirih barvah. Tako je vzvišena vsebina dobila primerno obliko, ki še poveča vrednost in učinek dela. Kdaj bomo pa Slovenci dobili prvo knjižno izdajo te veličastne pesnitve?

Obisk v obleganem Madridu

Časnikar, ki se je mudil v obleganem Madridu, sedaj v časopisih popisuje, kako se mu je tamkaj godilo.

Ker je velika cesta v Valencijo sedaj razdeljena, moreš priti v Madrid samo po stranskih poteh. Po cestah neprestano drdajo vozovi in avtobusi vseh vrst: živila vozijo v Madrid. Dasi pa je voz toliko, da to le kapljica vode na razbeljeno ploščo. Zato so morali vse nepotrebne stanovanke odstraniti iz Madrida ter jih poslati tja, kjer je manj sile in nevarnosti. Sredstva so kaj enostavna: kdor ne more dokazati, da je potreben v mestu, ne dobi več živilskih izkaznic. Brez teh pa mora lakote poginiti.

Kakor hitro se prepeljemo skozi »nevtralnno cono, ki jo je general Franco dovolil madridskim civilistom, se pripeljemo do glavne pošte, kjer smo že na bojišču. Pošta je že deloma razbita. Malo dalje, kjer se stikata cesti Gran Via in Alcala, smo že sredi obstreljevanega Madrida. Letalske in topovske bombe tukaj že več ko leto dni razbijajo. Cela poslopja leže v razvalinah. Lahko vidiš v notranje sobe tako razdejanih hiš. Nekaj strašnega je gledati ta okna brez šip, ki kakor mrtva oči strme na ulico. Po zadnji statistiki je bilo uničenih 1500 hiš, med njimi 3 ministrstva.

Naš voz je pripeljal pred hotel »Floridac«. Zadnjih 500 metrov te vožnje je bilo hudo težavno, ker smo morali voziti po raztrganem tlaku, ki je ponekod le za silo zakrpan. Nam tujim časnikarjem so dali ta hotel, ker le tukaj dobiš jesti, seveda le na izkaznico. V Madridu namreč vlada

lakota. Ljudje sicer imajo izkaznice za vsa živila, vendar kruha, mleka in mesa večina že dolgo ni videla, ker imajo prednost otroci in bolniki. Ljudje v dolgih vrstah stoje pred trgovinami. Gospodinja pa ima še druge skrbi kakor skrbeti, kje bo dobila kaj živil. Živila je namreč treba pripraviti in skuhati. Ker pa ni ne plina in ne premoga, je kuhanje v Madridu težava stvar. Za sedaj kurijo pač z lesom, ki ga dobe kje v parkih in drevoredih. Nato pa kuhajo kje na dvorišču ali pred vežnimi vrati. V taki stiski je seveda zaprta večina gostiln. Tiste redke restavracije, ki so še odprte, seveda točijo cenene pijače. Tudi po kavarnah, kjer je polno miličnikov, točijo le vino, žganje in nekako črno brozgo, ki jo imenujejo »sladko kavoc«. Ob 6 zvečer mora že vse biti zaprto, le kini so odprti do 9 zvečer.

Zanimivo je, kako se obnaša ljudstvo, kadar mesto obstreljujejo. Središče obstreljevanja je telefonska centrala na Via Gran. Tukaj in pa na Via Alcala ni nobene hiše, ki ne bi bila zadeta. Kakor hitro Madridčani zaslišijo granato žvižgati po zraku, najprej pogledajo kam frči. Dolga skušnjava je ljudi že izučila, da so dobili nekaki šesti čut, ki jim precej natančno pove, kam granata leti. Če mislijo, da bi granata utegnila biti nevarna njim, ne tečejo v najbližjo klet, marveč se vlečejo takoj na tla tam, kjer pač stoje. Tukaj čakajo, kam bo granata padla in kaj bo. Ko je obstreljevanje končano, pridejo sanitetci, ki odneso ranjene in mrtlice, za silo popravijo ceste, nakar gre življenje svojo navadno pot. Ta mirnodušnost Madridčanov, ki spominja že na pravi fatalizem, najbolj upliva na tujca.



Nevesta albanskega kralja grofica Geraldina Apopony, vnukinja nekdanjega dvornega maršala avstrijskega cesarja Franca Jožefa.

Italijansko letalo zgorelo nad oceanom

Znani italijanski rekordni letalec Stoppani, ki je preletel dolgo progo iz Evrope v Brazilijo v rekordnem času, je dne 1. februarja odletel iz Rio de Janeiro nazaj proti domovini. Prva etapa njegovega potovanja nazaj je bil Natal, kamor je srečno privozil ter se 2. t. m., to je na svečnico, dvignil iz Natala, da poleti čez Atlantsko morje.

Ko pa je njegovo letalo priletelo približno do otoka Fernando da Noronha, se je vnelo in goreče treščilo v valove Atlantskega oceana. Ko se je nesreča začela, je letalo brezčično začelo klicati na pomoč. Braziljske brezčične postaje so vjele klice na pomoč na svečnico ob 2 in 55 minut popoldne. Nato pa so klici prenehali.

Takoj, ko so se zaslišali prvi klici na pomoč, se je na vseh straneh dvignilo v zrak polno letal, ki so letela na kraj nesreče. Kakor vele najnovejša poročila, je neko nemško letalo rešilo iz valov letalca Stoppanija samega. Stoppani je namreč, kot sedaj poročajo, planil iz gorečega letala, ko se ni padlo v morje. Tako si je on rešil življenje, med tem ko so drugi člani posadke najbrže zgoreli z letalom vred.

Možganska operacija 3000 metrov visoko

Švicarska javnost je sedaj zvedela o operaciji možganov, ki je bila v najtežjih okoliščinah izvršena na Mont Blancu 3000 visoko.

Zdravnik dr. Ody je v spremstvu zakonske dvojice Guy šel na Mont Blanc. Ko so se vračali, je dr. Ody držal vrv. Šli so čez širok ledenik kakih 3500 metrov visoko. Naenkrat je doktor dobil hud sunek v hrbet, kjer je imel privezani vrv. Golovo bi bil padel, ko bi se v zadnjem hipu ne bil oprijel neke skale. Njegova dva spremljevalca pa sta padla v razpoko, ki je zijala iz ledenika. Iz globoke luknje sta pretresljivo klicala na pomoč. Dr. Ody je sicer sam trpel hude bolečine, ker ga je vrv strašno rezala v hrbet. Vendar je vzdržal, dokler ni prišla pomoč.

Ko je bila nazadnje pomoč pri roki, so z veliko težavo oba ponesrečenca izvlekli iz razpoke. Kakor po čudežu, je gospa Guy ostala skoraj nepoškodovana. Pač pa je bil njen mož tako hudo ranjen na glavi, da so mu možgani silili iz zevajoče rane. Ponesrečenca, ki vkljub strašni poškodbi ni izgubil zavesti, so prenesli v bližnjo planinsko kočjo, kjer je dr. Ody izvršil slavno zdravniško dejanje. Zdravnik je vedel, da mora biti operacija na možganih izvršena v teku 6 ur, sicer bo vse zaman. Če ga ne operira takoj na mestu, bo njegov prijatelj moral brezpogojno umreti.

Imel pa ni seboj ne instrumentov, ne drugih priprav, ki so potrebne za vsako operacijo, kaj še le za tako težko. Ker ni imel pri roki drugega, je vzel dvojico vilic in vojaški nož, kar je poprej vse skupaj na ognjišču razbelil ter tako dezinficiral. S tem orodjem je začel operacijo, seveda brez vsakršne omame. Operiral pa je pri luči borne petrolejke. Tako je jemal kosce zlomljenih kosti iz rane na glavi, iz katere je zdaj pa zdaj kanila kaka kaplja možganske mase.

Med tem so v vodi skuhati dva žepna robca

ter ju napojili s konjakom. S tema robcema je potem zamašili rano na glavi ter jo obvezal. Šele drugi dan je iz doline prišla reševalna kolona, ki je ponesrečenca, kateri je imel že visoko vročino, prenesla v dolino in nato odpremila v Ženevo. V ženevski bolnišnici je nato dr. Ody, ki ni imel niti časa, da bi si bil sezul okovane gorske čevlje, svojega prijatelja še enkrat operiral, kakor je potreba, nakar je bil gospod Guy rešen smrti.



»Pepa, nocoj pa položite mojemu možu v posteljo steklenico, ker je prehlajen.«

»Da, gospa, ali rdečega ali belega vina?«

Policijski uradnik, ki ima dober nos:

Uspeh londonske policije

Sposobnost angleške policije, ki se navadno imenuje »Scotland Yard«, po palači, kjer je sedež glavnega ravnanstva londonske policije, se je znova dobro izkazala. Odkrila je nenavadno zavarovalno sleparijo in celo en umor, dasi je bilo vse kaj pretekano zasnovano. Vendar je policija na podlagi prav majhnih napak, ki sta jih zločinca zagrešila, čez dalj časa dognala resnico.

Lansko jesen so iz londonske reke Temze potegnili truplo utopljenca. Preiskava je ugotovila, da je mož utonil. Nekaj dni poprej pa je neka ženska sporočila policiji, da je njen mož Karl Trude nenadno izginil. Ker je bilo kaj lahko mogoče, da bi bil utopljenec tisti pogrešan Trude, je policija povabila še ženo Trudeja, naj pride pogledat mrtlico, ali morda ni on njen mož. Ženska je naglo prišla in jokaje začela klicati, da je to njen mož. Stvar bi bila s tem končana. Toda takrat je bil zraven inspektor londonske policije Finan, ki se mu je cela stvar zdela nekam sumljiva, dasi ni imel za to nikakega povoda. Inspektor Finan je namreč nenavadno sposoben policijski uradnik, ki ima dober nos, ali, če hočete, dober instinkt.

Zato je dal nesrečno vdovo Trude opazovati, ne da bi ona za to vedela. Prvo sumljivo je bilo, da je ženska tako nujno želela imeti izplačanih tistih 300.00 dinarjev v našem denarju, za kolikor je bil rajni mož zavarovan. Inspektorju se je tudi to čudno zdelo, da je bil rajni napravljen samomor s tem, da je skočil v vodo, ko je bil pa mornar, ki je dosegel že visoko čast krmarja. Finan je težko utone. Finan je preiskaval naprej.

Dognal je, da je bil rajni Trude velik pijanec in kvartopirec, ki pa je zlasti mnogo denarja zabil za stave pri raznih dirkah. Vdova je potrdila, da je bil mož pijanec in zapravljevec ter da sta se zaradi večnih stav večkrat skregala. Zaradi tega je nekega dne tudi naglo odšel od doma, kamor se ni več vrnil. Pri hišni preiskavi je Finan našel v kopalnici nov brivski aparat in novo ogleдалo, kar naj bi dokazalo, da je Karl Trude res nenadno in v jezi odšel od doma. Ugotovil pa je, da je to dvojice ženska šele pozneje kupila. V spalnici je našel nekaj gledaliških vstopnic, ki so dokazovale, da je ženska zadnje čase večkrat bila v gledališču, in sicer sta bila vedno dva. Finan je dalje dognal, da je rajni takrat zapustil hišo s kovčegom, kar pa je žena tajila.

Finan je zaslišal ženo sestro, gospodično Dukey, ki je povedala, da njena sestra možu ni bila vedno zvesta ter da je vedno telefonirala nekemu »Petru«. Tudi to je žena tajila. Finan jo je hotel preskusiti. Šel je nekega dne sam k telefonu in se ji predstavil kot »Peter«. Žena se je lepo dala povabiti od Petra na sestanek v neko kavarno, ne da bi bila zažudena. Priznala je torej, da tisti Peter res živi, čeprav ga je pred policijo hotela

zatajiti. Finan je kmalu nato dobil sporočilo, da se je Trudejeva odpeljala od doma, da pa je med potjo še šla v neko hišo v West Grescent. Finan je naglo oddiral tjakaj ter je v družbi stražnikov in agentov počakal pred hišo, ker v hišo policija brez povoda ne sme.

Ni čakal dolgo. Iz hiše je kmalu stopila Trudejeva ob strani visokega moža z lepo brado. Inspektor je brž planil k možaku ter ga nagovoril kot pogrešanega Karla Trudeja. Oba sta tako presenečena, da tega niti tajila nista. Sedaj se je izkazalo, da je ona res imela neko razmerje z nekim Petrom Powell, katerega sta on in ona izrabljala, da ju je moral zalagati z denarjem. Ko pa je tega možu zmanjkalo, sta ga nekega večera pahnila v Temzo. Njegovo truplo je potem ženska »spoznala« za truplo svojega »pogrešanega« moža. Sedaj sta lahko dvignila zavarovalnino in bi bila odpihala v tujino, ko bi londonska policija ne bila imela takega nosu.



Prizor s ceste v mestu Kiu Jung, med Vuhu in Nankingom, ki so ga Japonci zasedli.



Zaradi meglenega vremena se je težak angleški vojaški avto prevrnil v jarek okoli cerkve svetega Barnaba v Plymouthu.

Solnčna ura na pariškem trgu

Pariški trg »Place de la Concorde« slovi po svoji lepi legi. Okoli in okoli so lepe palače, sredi trga pa stoji znameniti obelisk iz Luksozja, ki ga je Napoleon velel prepeljati iz Egipta. Ta obelisk je nekdanj stal v deželi faraonov ter je menda bil kazalec za solnčno uro. Francoski astronom Camille Flammarion pa je dal pobudo pariškemu učenjaku, ki je sedaj naredil načrt, da bo ta obelisk zopet za kazalec solnčni uri, ki naj stoji na tem krasnem trgu. Kmalu bodo po vsem trgu položili črte solnčne ure, ki bo narejena iz bakra. Obelisk pa bo s svojo senco kazal čas, kakor ga je pred 4000 leti že kazal v Egiptu.

Katoličani v Maroku

Leta 1908 je v vsem Maroku delovalo samo pet frančiškanskih patrov. Leta 1931 pa je bilo že 87 katoliških duhovnov. V 25 letih je nastalo 158 katoliških cerkev. Sedaj ustanavljajo številna mladeniška društva, zavode za bolnike in siromake ter na vse načine organizirajo katoliško cerkveno življenje.

★

Žrtve ameriške zime

Velika zima, ki sedaj pritiska na kraje srednjega zahoda v Ameriki, je povzročila, da je v nekaj dneh zmrznilo 35 ljudi.



Št. 47.

Temni naklepi

Pozno tistega večera, ko so se gledalci že odpravljali proti domu, je Valdemar Fitzurse srečal kneževnega prijatelja de Brazija. Skoraj bi ga ne bil spoznal, ker je bil de Brazij oblečen v preprosto obleko svobodnega Sasa.

»Kakšne neumnosti pa počenjaš?« je začuden vprašal. »Sedaj, ko bi nam vsem knežev blagor moral biti pred vsem na srcu, pohajaš okoli ter uganjaš take norčije!«

»To ni ne norčija, ne neumnost,« ga je zavrnil de Brazij. »Narobe, nocoj si pridobim ženo za svoje ognjišče! Ali si mar že kdaj videl lepšo žensko kakor je Rovenka?«

»Bodi vsaj malce pameten in pusti norčije!« »Pa resno mislim! Nocoj, ko bodo Cedric in njegova rodovina odhajali domov, pojdem za njimi ter odvedem lepo Rovenko!«

»To bi utegnilo za te postati nevarna zadeva, de Brazij! Cedric in Atheistane sta visoko



ugledna Anglosasa. Tako početje bi utegnilo tebi in princu nakopati mnogo sovražnikov. Saj vendar veš, kako potrebujete pri prebivalstvu podpore, kolikor je sploh morete biti deležni.

»Kaj neki! Kdo neki me bo v tej preobleki mogel spoznati?« je odvrnil de Brazij. »Ali nisem prav tak, kakor pravi Anglosas? Kakor hitro bo Cedric s svojim spremstvom prišel blizu naših gradov, bodo napadeni. Nato pa pridem jaz kot plemeniti rešitelj, rešim lepoticco iz rok razbojnikov ter jo odvedem na grad Fronta-de-Boeuf!«

Dr. Henrik Steek:

Notranja ureditev banovinske samouprave

Glavna organa banovinske samouprave, ki ju že ustava sama predvideva, bode ta banovski svet (banovinsko veče) in banovski odbor. Banovski svet je širši in zato bolj sklepajoči in nadzira-joči organ glede najvažnejših banovinskih funkcij, kakršne so izvolitev predsedništva banovinskega sveta, a zlasti banovinskega odbora, dalje sklepanje o banovinskem proračunu in s tem v zvezi o uporabi lastnih banovinskih sredstev za pospeševanje javnih nalog banovinskega interesa in o vrsti in višini banovinskih davščin, potem izdajanje banovinskih uredb in načelnih navodil in pravilnikov o notranjem ustroju in poslovanju banovinskega odbora in njemu podrejenih banovinskih uradov in zavodov, končno pa še obložba banovinskih odbor-nikov.

Banovski odbor je ožji organ, ki predvsem izvršuje in pripravlja sklepe banovinskega sveta, a, v kolikor je prenesena na banovinsko samoupravo tudi notranja ali občna uprava, vrši še posle te vrste javne uprave. Banovski odbor je kakor banovski svet kolegijski organ, vendar pa nikakor ne bo potrebno, da vse svoje posle vrši v odborovih sejah. V sejah naj se pretresajo in rešujejo pred- vsem vprašanja občega značaja in vsi važnejši pred- meti poedinih upravnih gran, a o ostalih vprašanjih naj odločuje banovski odbor sam, pri- pravljajo obdelovanje uradnih spisov pa uradništvo po poklicu. Vobče naj predsednik in vsak banovinski odbornik upravlja po eno grano samoupravnih poslov ter ali sam odloča ali pa le predlaga za sklepanje v odborovih seji.

Banovski samoupravi je za opravljanje nje- nega obširnega delokroga treba pomožnih organov. Ze banovski odbor sam ne more pogrešati urad- niškega aparata. Ustava izrečno predvideva bano- vinske uradnike, tudi bi banovski odbor brez takšnega uradništva ne imel prave izvršujoče obla- sti, a po ustavi jej gre ta oblast. Načeloma se torej, kakor že preje omenjeno, izključuje možnost, da bi državno uradništvo pod vodstvom državnega pre- zidentanta v banovini skrbelo za dejansko pripravla- nje in izvrševanje sklepov banovinske samouprave. Država si je neko ingerenco na banovinske uradnike pridržala z ustavnim predpisom, da banovski od- bor le predlaga postavljanje banovinskih uradni- kov in njih razrešitev, a ban jih postavlja in raz- rešava dolžnosti. Ta ustavna določba je nedvomno pretirana ter kaže preveliko nezaupanje državne oblasti do poedinih delov, iz katerih je država so- stavljena.

Banovinskemu odboru in deloma tudi banovin- skemu svetu potemtakem pomaga pri notranjem po- slovanju in dejanskemu izvrševanju posebn, iz ba- novinskih uradnikov sestavljen urad. Ta banovin- ski urad mora že iz razlogov dobre organizacije etati pod neposrednim nadzorom predsednika bano- vinske samouprave in pod enotnim vodstvom pre- skušenega banovinskega uradnika. Zavoljo velikega delokroga banovinske samouprave se bo moral urad deliti po strokah in granah na več pravniških fa na razne strokovne oddelke za konceptno in strokovno pripravljalo delo pa za pisarsko-manipulativno poslovanje, potrebno banovinskemu pre- stavnstvu. Banovinsko uradništvo ne sme biti slepo orodje banovinskih odbornikov, marveč se mora zavedati svoje strokovne odgovornosti. Zavoljo civilnospravnih odgovornosti banovinske in njenih funkcionarjev za škodo, nastale z nezakonitim ali nepravilnim postopanjem v službeni dolžnosti, je priporočiti, da podpisuje odloke poleg predsednika ali odbornika, ki vodi določeno grano banovinskih poslov, še direktor banovinskega urada, odnosno načelnik pristojnega oddelka. S tem bi se krepilo stremljenje uradništva po čim stvarnejšem udeležo- vanju in večalo njega veselje do dela, kar je izredno važen činitelj v javni službi. Pomislekov proti temu tudi ni, ker so banovinski uradniki postavljeni na predlog banovinskega odbora in so svojo usposob- ljnost morali dokazati ne le z daljšo šolsko izobraz- bo, s številnimi teoretičnimi in praktičnimi izpiti, marveč tudi še z dolgodobno prakso. Načelnik fi-

nančnega oddelka, ki upravlja banovinsko blagajno in banovinsko računovodstvo, je tudi še odgovoren kot računodajnik, a stvarno prieloži član banovin- skega odbora kot naredbodavec. Glavno, kar bano- vinski uradniki potrebujejo, sta seveda plača, ki omogoča dostojno življenje, in stalnost, brez katere ne more biti toli potrebne tradicije v upravi.

Zavoljo velikega obsega in kakovosti banovin- skega delovanja pa ne zadošča pomoč banovinske- mu odboru vtelesenega banovinskega urada. Neka- teri posli se morajo od banovinskega odbora in ura- da izločiti in prenesti na podrejene banovinske ura- de in zavode. Potreba bolj samostalnega strokov- nega vodstva neke vrste opravili šli k ustanavljanju posebnih banovinskih zavodov, podjetij in naprav (n. pr. raznoletih zavodov in naprav, namenjenih podvigu kmetijske, gozdarske in obrtne produkcije, izboljšanju prometnih razmer, širjenju narodne pro- svele, negi ljudskega zdravja in socialnemu skrb- stvu). Toda tudi pri drugih poslih, ki ne zahtevajo združitve v samostojnejših zavodih, je pogostokrat treba na lico mesta ali vsaj za ožji okoliš poslovati. Včasih to zahteva navezanost uradnega opravila na določeno mesto, včasih pa potreba, da se do dobrega spoznavajo krajevne posebnosti in da prebivalstvo nima predaleč do urada. Banovski odbor mora torej imeti tudi izpostavljene urade ali funkcionarje za manjše okoliše.

Ako je banovski samoupravi prepuščena poleg ekonomskih poslov še vsa notranja ali občna uprava, potem bo ne le iz zgoraj naštetih razlogov, temveč tudi zaradi preobličev poslovanja razbremeniti banovin- ski odbor in del njega poslov prenesti na okrajne urade, t. j. okrajna načelstva naj postanejo iz držav- nih ustanov banovinske ustanove z banovinskim uradništvom. Po ustavi okrajji (erezi) niso urejeni po načelu samouprave in torej ni posebne okrajne samouprave. To pa ne izključuje, da se uprava vrši tudi po okrajih, in zlasti ne izključuje, da najvišje samoupravno telo, banovina, po svojih funkcionar- jih vrši posle obče uprave v okrajih. Seveda morajo v takem slučaju preiti ne le okrajna načelstva, tudi ostala, doslej državna oblastva obče uprave (n. pr. razna krajevna policijska oblastva) in pa državni pomožni organi za zunanjo službo javne varnosti (orožništvo in policijski izvršilni uslužbenici) posta- nejo banovinski organi. Ker pa je banovinska samo- uprava vendarle neka enota, zavoljo tega rešuje in odreja banovski odbor kot pritožna in sploh kot nadzorna instanca tudi v stvareh, v katerih poslujejo na nižji stopnji podrejena banovinska oblastva in drugi banovinski uradi in zavodi. Posebno v drav- ski, suveki in primorski banovini je tak prenos vse notranje uprave na banovinsko samoupravo nujen. Mnenje, da bi banovski izvršitelji in postavljeni funkcionarji ne bili kos svoji nalogi in da po svojih strokovnih in moralnih sposobnostih daleko ne do- sežejo državnih funkcionarjev, ta bojazen pač nima nikakršne podlage. S primernim nadzorom po pre- stavnstvu vrhovne oblasti v banovini, t. j. po banu in z raznimi drugimi pravnimi institucijami, o ka- terih pišem v posebnem članku, pa bo državna oblast mogla preprečiti državi in javnemu redu kvarno delovanje banovinske samouprave. Oni krogi, ki nimajo pravega ugleda in celoma med večino prebivalstva v banovini, a hočejo navzile temu bano- vini vsiljevati svojo politično voljo, ti bodo seveda proti vsaki zadovoljivi decentralizaciji ter bodo še vnaprej skušali po izumetničenih nenanjnih vezeh s centralistično navdahnjenimi političnimi strujami izven banovine na prav nedemokratičen način na- vladati večino v banovini.

V banovinah, v katerih zavoljo manjšega strem- ljenja po samoupravi naj ne bo omenjenega prenosa notranje uprave na banovinsko samoupravo, tudi tam banovski odbor ne bo mogel pogrešati tesnej- še zveze z državnimi občeupravnimi oblastvi prve stopnje ter bo tem oblastvom dodelil večje ali manj- še število banovinskih uradnikov, ki bodo v stro- kovno pomoč okrajnemu načelniku pri njega pri- zadevanju za nego in podvig materialne in idealne kulture v okraju.

Nadaljevanje socialnega tečaja oziroma pre- davanj bo v nedeljo, 6. februarja ob 9 dopoldne v dvorani Ljudskega doma v Kranju. Pri tej pri- liki se bodo obravnavala le praktična vprašanja organizacije Zveze Zdravih delavcev in pa or- ganizacija združne industrije. Ker bo pri usta- navljanju združne industrije sodelovala Zveza združenih delavcev, se vabijo k sestanku le oni delavci, ki bi želeli sodelovati s to organizacijo.

Jesenice

Kino Krekov dom predvaja danes in jutri ob 8 zvečer vefilom »Vrnitev iz poklas«. V glavnih vlogah Viktor Mac Laglen, Peter Lorre, Jeanne Lang. Dodatek Foxov tehnik, kulturni film in otroški film »Rantaplanci«.

Ljubomer

Na svečnice popoldne se je poročil v podružnici Sv. Ane na Podgradu g. Lipovec Franc, tekst. teh., z gđ. Viktorijo Košič. Da bi bilo srečno!

Ziče pri Konjicah

Pokopali smo posestnika in gostilničarja Jože- fa Marguša, ki je umrl v starosti 86 let in v 54. letu srečnega zakonskega življenja v Draža vasi, župa- nija Ziče. Rajnik je bil svoj čas tudi župan. Bil je skromen in zelo delaven mož in oče 11 otrokom, katere je že vse preskrbljene zapustil. Sedaj je bil že več let na previjku s svojo ženo na majhnem posestvu z gostilno, katero si je pridržal za stara leta. Zanimiva je bila tudi njegova poslednja želja, češ da ga morajo nositi od doma na kraj miru nje- govi zeti, katerih je imel ravno šest. Ob odprtem grobu se je poslovil od njega z ganljivim govorom g. župnik Tomažič.

Požar

V eni preteklih noči ob pol desetih je izbruh- nil požar pri posestniku Vauptiču Tomažu v Mo- škancih št. 22 Ogenj je zajel veliko novo gospo- darsko poslopje, ki je bilo zidano in z opeko krito, vredno 30.000 dir. Da se ogenj ni razširil na so- sedna poslopja in na hišo, se je zahvaliti našim domačim gasilec iz Moškanc in iz Gorišnice. Zelo dobro se je izkazala nova gasilska četa iz Zagorja s svojo novo motorko, katere je prejela prvi ognjeni krst v tej noči. Motorko je izdelal znani specialist Andrej Supan iz Ljubljane. Na kraj nesreče sta prihiteli tudi gasilski četi iz Mu- retin in Farmina, ki pa nista stopili v akcijo, ker je bil ogenj že pogasjen.

Sport

Izlet gorenjskih smučarjev v Bohinju

GVSP si je dala nalogo, da poleg Podvezit- nega prvenstva v klasični kombinaciji za seniorje kakor juniorje organizira v dne 19. in 20. febru- arja 1938 izlet gorenjskih smučarjev v Bohinju. — Namen tega izleta je, da se ta dneva zbero pod okriljem podzveze vsi smučarji-tekmovalci in smučarji-turisti in da se razvoj smučarstva na Gorenjskem iz vsega početka in do danes pokaže javnosti v številkah, kakor tudi da se s to priredi- tvijo dvigne nivo tujkega prometa v zimi in s tem dokaže, da je Gorenjska v zimi res pravi biser.

Izlet gorenjskih smučarjev bo ena najimpo- zantnejših prireditvev v dobi razvoja zimskega športa, saj se bodo ta dneva zbrali v Bohinju vsi ljubitelji belega športa in smučarstva.

Uprava GVSP, v katere rokah je izvedba tega največjega smučarskega praznika, apelira že dan- es na celokupno prebivalstvo gorenjskega kota dakev vse Slovenije, da se prireditve polnoštevilo poseti in s tem dokumentira, da je smučarstvo res narodni šport in da je prodir v vse sloje naroda. Prebivalstvo na področju GVSP je pa predvsem po- klicano, da pohiti le dneve v Bohinju in se prepriča, kako vzgajamo in kakšni smučarji so na Gorenj- skem doma. — Ze danes opozarjamo vse one, ki jim je zimski šport pri srcu, da to ne bo samo no- tranja zadeva GVSP ter njihovih tekmovalcev, ki žrtvujejo vse za ta lepi biser šport, pač pa bo ta prireditve namenjena širši javnosti, saj bodo te dneve nastopili tekmovalci iz njenih vrst in zato je moralna dolžnost vsakogar, da pohiti 19. in 20. februarja t. l. v Bohinju manifestiraj in doku- mentiraj, da tudi v zimi Jugoslavija nima lepših krajev kot je Gorenjska.

V zvezi s to prireditvijo bo pa tudi napravljen velik korak naprej na polju povzdige tujkega pro- meta na Gorenjskem, ki je ravno v zadnjih letih namesto napredoval — nazadoval, in je mogoče tega dvigniti le na ta način, da se prirejajo pri- reditve, ki so za javnost privlačne in ki nosijo v sebi velik pomen.

Pridite v čarobni Bohinju in zapustite za le dne- ve megleno vlažno mesto, pridite k nam, kjer je solnce in sneg. — Mi Vani bomo storiili vse, da bodo dnevi Vašega bivanja med nami čim lepši in prijetnejši, saj se ne bo nudila bogata prilika samo smučarjem, pač pa vsem, ki bodo posetili

te dneve Bohinju. — Pridite in delite čar zimske lepote in veselja z nami, bilo to ob prijetnih pro- storih, planinskih koč ali elegantnih dvoranah, modernih športnih hotelov ob glasbi in zabavi. — Vse, karkoli si boste izbrali, počutili se boste ka- kor doma; pridite in se oddahnite ter odpočijte pri športu in zabavi. — Bohinju je pripravljen! Bo- hinju ne vabi samo smučarje, nego vse ljubitelje zimske prirode, katere daje več zdravja, moči in energije kakor poletna.

Udobne sobice s pečmi že pričakujejo svoje prve goste, hoteli, restavracije in planinske koč so podvezli že vse potrebne korake, da bodo ob dnevi tega izleta nudile obiskovalcem vse, kar si bo pozeležo njihovo srce.

Priroda je pripravila sneg, ljudje bivališča. — Zato pohitite te dneve v Bohinju, v naročje bele opojnosti in se prepričajte, da ni švica edini center zimskih športov in letovišč, pač pa, da Vam isto tudi lahko nudi biser zimskega čara »Bohinju«.

Pohitite v Bohinju, v njegovo čarobno okolico in se prepričajte, kako lepa je slovenska zemlja ob zimskem bleku. — Povsod boste našli prijazna srea, vsak bo našel vse, karkoli ga zanima in oča- ran bo spoznal, kako lep je Bohinju v svojem zim- skem sijaju, kako lepe so njegove gore in planine, saj bodo zadovoljile vse one, ki si želijo strmih pobočij, kot so hrbtišča Julijskih alp, prijaznih kop, kot so Podre gore v Bohinju in položnih gri- čev in dolin, ki jih je vse polno v Bohinju ter njeni okolici. — Ni enolična naša priroda; če Vas bodo utrudile smuči, Vam bo nudilo Bohinjsko je- zero drsalnice in drugo zabavo, za vse bo preskrb- ljeno.

GVSP upa in pričakuje, da njen trud ne bo zaman, pač pa, da bo prebivalstvo cele Slovenije ter izven nje prisostvovalo v čim večjem številu na tem prazniku gorenjskih smučarjev ter poveči- lašo prireditve s svojo prisotnostjo.

Prijatelji od včeraj in danes dobrodošli v Bo- hinju, saj Vas nič manj gostoljubneje ne bodo pričakovali in sprejeli pozimi kakor poleti. Pri- dite, bela opojnost Vas vabi in kliče v svoj objem, prepričajte se, kje žive športniki-gentlemanji z zdravo dušo v zdravem telesu — zato 19. in 20. februarja t. l. vai v Bohinju na veseli smuk!

Klubska prvenstva ASK-a na Crnem vrhu

Ta znana planina nad Jesenicami je bila na Svečnico pozorišče ostre borbe med člani Aka- demskega športnega kluba, ki so zastavili vse svoje znanje in silo, da si pribore zlat pokal, ki ga je klubu podaril notranji minister gospod dr. Anton Korošec kot trajno prehodno darilo za naj- boljšega tekmovalca v alpski kombinaciji. Ze tretjič se je letos vršilo to tekmovalstvo. A vsako leto je opaziti večji napredek v številu tekmoval- cev in njihovi tehnični izvešanosti. Še vsako leto je imel pokal drugega imetnika, kar dokazuje, da klub svoje moči vedno pomlaja z novimi drznimi tekmovalci.

Če primerjamo progno, določeno za prvo tek- movalstvo, z letošnjo, vidimo, da je neprimerno težja in tehnično kočljivejša. Proga za smuk je bila dolga 2,5 km in se je spustila s Španovega vrha deloma po odprtem svetu deloma skozi gozd na 400 m nižje ležeči cilj. Proga za alpski slalom je imela 31 vrtice in je bila dolga 400 m z višins- ko razliko 100 m. Rezultati na teh progah, ki so že znane iz prejšnjih tekmovalj in kot vezhališče najboljših Jeseničanov, strokovnjakov za alpsko kombinacijo, so prav dobri, omogočili jih je sija- jen strujen praič. Lepo vreme je privabilo na tekmovalstvo poleg klubovih članov še člane Jug- akad. smučarske organizacije in SK Ilirije iz Ljubljane ter ASK Gorenjca, TK Skale in SK Bratslva z Jesenic. Vseh tekmovalcev je bilo 23.

V konkurenci so nastopili klubovi člani z naslednjimi uspehi: 1. Herle Franci, 240, 4 točke, 2. Zvan Davorin, 241, 4 točke, 3. Sorli Marjan, 244, 7 točk. Dr. Korošec pokal in naslov klub- skega prvaka v alpski kombinaciji za l. 1937-38 si je torej s tesnim naskokom točk priboril tov. Herle Franci.

Izven konkurence pa so zasedli prva mesta, kot je bilo pričakovati, Jeseničani, med njimi 2 juniorja. Rezultati: 1. Klein Bruno, TK Skala,

217, 7 točk, 2. Štumfl Tone, TK Skala, 225, 9 točk, 3. Zvan Lojze, ASK Gorenjec, 226, 7 točk.

Borba je bila sploh zelo ostra in napeta, saj so večkrat odločale desetinke sekunde. Tekmoval- nje se je brez kake nesreče ali nepravilnosti v najlepšem redu zaključilo. Le za tekmovalce je predstavljalo velik napor, ker so morali isti dan nastopiti v smuku in slalomu.

Klubska prvenstva maratonskih ročoborcev

Težkoatletska sekcija SSK Maratona je imela v nedeljo klubska prvenstva, katerega je priredila v Rušah Potek nastopa je pokazal, da veče sedaj v težkoatletski sekciji agilnega mariborskega kluba zopet svež duh, da fantje pridno trenirajo in se vneto pripravljajo na predstoječe hude bor- be, katere se bodo kmalu začele za prvenstvo države. Določeno je namreč, da se morajo do 20. t. m. zaključiti vsa mestna prvenstva, nato sledi prvenstva banovin in za zaključek pa državno prvenstvo. Zanimivo bo predvsem mestno prven- stvo v Mariboru, kjer gre za revanšo med Mara- tonom in Pekovskim športnim klubom. Na klub- skem prvenstvu je nastopilo 18 atletov ter se je vršilo 15 borb. Prvaki kluba so postali: v bantam kategoriji Rabič, v perolahki Bradač, Prvaki kluba so postali: v bantam kategoriji Rabič, v perolahki Bradač, v lahki Rabič, v welter Verboš 2, v srednji Sernko, v polteški Vidic in v težki Ver- boš 1. Tekmovalstvo je poteklo v vsakem primeru brezhibno. Vodstvo tekem je bilo v rokah Kebri- ča, Sapeca, Smerdelja, Krušca in Jakopiča.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

SK Ilirija, smučarska sekcija. Drevi ob 18.30 bo članski sestanek v klubskem lokalu, ob 19 pa je seja odbora v kavarni Evropa.

Kolesarska podzveza »Ljubljana« sporoča, da se vrši redna seja podzveze v petek, 4. februarja 1938 v prostorih kavarne Vosparnik, Stari trg 34 ob 7. uri zvečer. Prosimo vse odbornike, da se je gotovo udeleže.

Zbor gorenjskih lovcev v Radovljici

Radovljica, 3. februarja.

Zvesti svoji tradiciji, da zboraujejo vsako leto drugje, se zbera letos lovci »Gorenjskega lovskega društva« v soboto, 5. februarja, ob 4. popoldne v hotelu »Grajski dvorec« v Radovljici na svoj redni občni zbor in vsakoletni svoj lovski pomenek.

Radovljica se pripravila, da sprejme vso go- renjsko lovsko bratovščino s kar največjo gosto- ljubnostjo in prisrčnostjo. »Gorenjsko lovsko dru- štvoo, katero vodita g. Mohor Ciril, ravnatelj Hra- nišnice in posojilnice v Kranju, kot predsednik, in g. Jane Florjan, tovarnar v Radovljici, kot pod- predsednik, je eno najagilnejših in največjih v Sloveniji, saj šteje okrog 700 članov. V lovskih revirjih naše naravnih krasot polne Gorenjske se spomladi in jeseni zbira naša domača lovška druž- ba, kateri se večkrat pridružijo tudi najodličnejše osebnosti in predstavniki političnega in gospodar- skega življenja.

Pa še nekaj drugega bo v soboto v Radovljici. Po 19 letih bo spet lovška zabava, katero priredi »Gorenjsko lovsko društvo« v hotelu »Grajski dvorec«. Vse hotel bo spremenjen v lovišče, tam bo lisičina, zajčja sohetca, gamsov revir, vse bo okra- šeno s krasnimi lovskimi trofejami. Za vse udob- nosti, pošteno razvedrilo in okrepčilo, sobe in ga- raže bo dobro preskrbljeno. Po vsej Gorenjski vlada za to lovsko prireditvev in razstavo trofej veliko zanimanje. Lovci — Radovljica vas kliče!

Krani

Opereta »Cigan barone« v Ljudskem domu. V nedeljo, 6. februarja popoldne ob 4 nastopijo v kranjskem Ljudskem domu kot gostje člani Pro- svetnega društva iz Trčiča z opereto »Cigan bar- on«. Cene vstopnicam so se morale neznačno povečati. Prodaja vstopnic je v trgovini g. Hinko- ta, v nedeljo dopoldne pa v knjižnici v Kranju.

Gasilski družabni večer v Kranju

sobota, 5. februarja

XI. VINSKI SEJEM

Pokušnja piva, likerjev in mineralne vode

NOVOST: »MALA TOMBOLA«

I. dobitnik:

nov 5-cevni PHILIPS RADIO

NEIZMERNE ŽALOSTI NAZNANJAMO VSEM SORODNIKOM PRIJATELJEM IN ZNANECM ŽALOSTNO VEST, DA NAM JE LJUBLJENA SOPROGA, MAMICA, TETA IN SVAKINJA, GOSPA

MARIJA KOMAUER
VDOV. ČAS - ROJ. ABERŠEK

PO DOLGEM MUKAPOLNEM TRPLJENJU, PREVIDENA S TOLAŽILI SV. VERE

MIRNO V GOSPODU ZASPALA

POGREB BLAGOPOKOJNICE BO V SOBOTO, DNE 5. FEBRUARJA 1938, OB POL 4 POPOLDNE IZ HIŠE ŽALOSTI, NA FARNO POKOPALIŠČE V ST. JANZ PRI DRAVOGRADU. — SVETA MAŠA ZADUŠNICA SE BO BRALA V PONE- DELJEK, DNE 7. FEBRUARJA 1938 V ST. JANZU IN DNE 8. FEBRUARJA V DRAVOGRADU OB 7. URI

MEŽA, 3. FEBRUARJA 1938

ŽALUJOČI SOPROG IN OTROCI

Prometne nesreče pred sodiščem

Ljubljana, 3. februarja. Pred sodnikom poedincem g. Kobaljem je našlo na okrognem sodišču svoj epilog več prometnih nezgod, ki so se nekatere izmed njih prav tragično končale. Tako se je moral zagovarjati pred obtožbo, ki jo je zastopal državni tožilec dr. Pompe, 27 letni Rudolf Zalokar, rodom iz Skočjana pri Krškem, sofer v Kranju, ker je s tovornim avtomobilom 26. oktobra lani vozil v Tacnu preko železniškega mostu neprevidno in ni dajal znakov s hupo ter je pri svoji vožnji z blatnikom zadrl Marijo Tomšič v desno nogo in ji jo zlomil nad koleno. Poleg tega pa je spravil v nevarnost še Goljata Slavka in Novaka Milana. Zalokar se je zagovarjal, da je mislil, da bo lahko Tomšič Marijo prehitel, čeprav je opazil, da je privozil od nasprotne strani osebni avto, kateremu se je izognil. Kljub temu je Zalokar zakrivil nepremišljeno ravnanje, ker ni dajal znakov s hupo, imenovana Novak in Goljat pa sta se rešila pred tovornim avtomobilom tako, da sta se povzpela na železni drog ograje. Sodišče je spoznalo Zalokarja krivega in ga je obsodilo zaradi malomarne vožnje na 20 dni zapor.

Zaradi druge večje nezgode se je moral zagovarjati 26 letni Andrej Koželj, sofer v Milju pri Senčurju, da je 7. julija lani vozil na cesti čez klanec »Kozjak« v smeri proti Kamniku s tovornim avtomobilom, ki je imel tako slabe zavore, da so sredi klanca odpovali in je avtomobil zdrsil po klanecu navzdol in se prevrnil. Od potnikov, ki jih je bilo v avtomobilu več, je dobil Potočnik Janez tako hude poškodbe, da je za posledicami umrl. Koželj je bil obtožen, da je iz malomarnosti ogrožal življenje in zdravje ljudi. Koželj se je zagovarjal, da je sicer vozil tovorni avtomobil iz Vidna proti Kamniku in da se je na tovornem avtomobilu vozilo več ljudi. Na klanec »Kozjak« je zavora pri avtu res odpovala. Obtoženec je tedaj zavpil ljudem, naj poskačejo iz avtomobila, kar so vsi storili razen Potočnika. Koželj je priznal, da mu je bilo znano, da je avtomobil v slabem stanju, da so zavore slabe, vendar pa je večkrat opozarjal svojega gospodarja, da je avto slab, češ naj ga da v popravilo. Izvedenec g. Gorec je podal svoje mnenje o nezgodi, češ da mora sofer zmerom vedeti, ali je stroj v redu in ali so zavore dobre. Koželj pa je zatrjeval, da je storil samo svojo dolžnost, ko je ubogal gospodarja, da je vozil s tem avtomobilom. Sodnik g. Kokalj ga je spoznal za krivega, ker je pri nezgodi izgubil življenje Potočnik Janez in da gre v resnici za veliko malomarnost, olajšilno pa je bilo priznanje obtoženca. Koželj je bil obsojen na 4 mesece zapor, na povračilo 310 dinarjev stroškov, ki pa se smatrajo za neizterljive, to pa pogojno na dve leti.

Zopet poskušen vlom v Mariboru

Včeraj zjutraj je službujoči stražnik v Tattenbachovi ulici v Mariboru v veži krojaške delavnice Srečka Satterja opazil neko žensko, ki je sumljivo hodila okoli veže. Stražnik je pogledal na dvorišče hiše, kjer ima Satter svojo delavnico, pa je opazil, da so steklena vrata, ki vodijo v delavnico razbita. Na pragu pred vrati je ležalo vlomilsko orodje. Vlomilec v delavnici ni ničesar ukradel, ker je bil pravočasno prepaden ob prihodu stražnika. Medtem je tudi ženska, ki je oprezovala na straži, izginila. Kakor znano, je bilo pred mesecem dni v isto delavnico vlomljeno in odnešeno manufakturnega blaga v vrednosti okoli 15.000 din. Policijskemu stražniku g. Jurkoviču se je posrečilo izslediti zlikovca v osebi dveh zakoncev, katerih imena pa še zaradi nadaljnje preiskave policija drži tajno. Oba priznavata poizkušeni vlom, zanikata pa, da bi bila vlomila pred mesecem dni.

Trbovle

Plaz. V ponedeljek zjutraj se je ponovno udri pri apnenski peči plaz na banovinsko cesto, tako da je bil ves cestni promet ustavljen. Do popoldne se je posrečilo odstraniti zemljo, da je bil promet spet upostavljen.

Voz sodobnosti.



Maurice Leblanc:

Izdane pustolovščine Arsena Lupina.

Otok tridesetih krst

Ropot se je približeval. Sovražnik ni najbrž slutil ničesar, kajti ni hodil potuhnjeno, ampak odkrito.

Stefan je počasi izgovoril: »Ne smete videti, da sem pokonci. Šel bom zopet na svoje mesto. Vi mi boste pritrtili vezi.«

Obotavljala sta se, kakor bi brezumlno upala, da se bo nevarnost sama od sebe oddaljila. In tedaj se je Veronika nenadoma odločila, ko se je iztrgala otrplosti, ki jo je mrtvila.

»Hitro... tu so... iztegnite se...«

Ubogal je. V nekaj sekundah ga je zopet zvezala tako, kot ga je našla, toda ne da bi se pri tem trudila, da bi ga zvezala trdno.

»Obrnite se proti skali!« je rekla. »Skrijte roke, ker bi vas sicer izdale.«

»In vi?«

»Ne bojte se ničesar.«

Sklonila se je in se iztegnila pri vratih, katerih okence, ki je bilo zamreženo z železnimi križi, je bilo v notranjost izbočeno, tako da je ne bi mogli videti.

V istem trenutku se je sovražnik zunaj ustavil. Kljub debelim vratom je Veronika slišala šuščenje obleke.

In nad njo je nekdo pogledal.

Strašen trenutek. Najmanjši znak bi vzbudil sum.

»Aht! je pomislila Veronika. »Zakaj stoji tu? Ali stoji, da sem jaz tu? Ali vidi moje obleko?«

Mislila je, da se mu najbrž Stefanova drža ne zdi naravna in da njegove vezi ne stoji kot po navadi.

Nenadoma se je zunaj nekaj premaknilo in neznane je dvakrat zažvižgal. Tedaj so s hodnika

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Dixellus Hildur: Sara Alelia. Prevedel France Vodnik. Leposlovna knjižnica, zvezek 27. Izdala in založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, leto 1937. Strani 395. Cena 80 din. — Pričujejoči roman ni le zrela in dovršena umetnina, temveč tudi živ in napet roman, ki bralca tako zgrabi, da ga ne odloži, preden ga ni prebral do zadnje strani. Dogaja se v prvi polovici preteklega stoletja v severni Skandinaviji med Laponci. Čudoviti so tudi opisi daljne nordijske prirode in pokrajine z njenim severnim sijem in polnočnim soncem ter tamošnjega, globoko vernega ljudstva in njegovih pastorskih rodbin. Skratka: »Sara Alelia« smo dobili na naš knjižni trg mojstrsko umetnino, ki je hvala naš bralcem ne bo izlepa pozabil in ki bo našla nedvomno v najkrajšem času premočno navdušenih bralcev v vseh slojih. Tega redkega dela ne bo smela pogrešati zlasti nobena, še tako majhna knjižnica.

Programi Radio Ljubljana

Petek, 4. febr.: 10. Solska ura: Strossmayerjeva proslava (brezposelni učiti, abitur, vodi g. S. Mehora) — 12. Obiski pri naših bratih (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.20 Po naših krajih in gajih (pl.) — 14. Poročila — 18. Ženska ura: Breda Šček v naši glasbi (gđ. Vida Rudolfovna) — 18.20 Delbos: Balet »Sylvia« (plošče) — 18.40 Francoščina (g. dr. Stanko Lehen) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 10 minut za planince: Triglav pozimi (g. Pavel Kunaver) — 20. Slovenske narodne Sodeljstva (g. M. Premič in Kmetič) — 20.30 M. Ravel: Koncert za klavir in orkester (plošče) — 21.15 Pevski koncert gđ. Milice Polajnarjeve, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek — 22. Napovedi, poročila — 22.30 Angleške pi. — 22.45 Poročila — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.20 Plošča za ploščo, pisana zmes, godba vesela in pesmice vmes — 14. Napovedi — 17. Za delopust, igra Radijski orkester — 17.40 Priroda in rasa v zgodovini (prof. Janko Orožen) — 18. Fantje na vasi — 18.40 Pogovori s poslušalci — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Pregled sporeda — 20. O znanosti in kulturi (g. urednik dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 II. večer muzikomedijantov — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Za vesel konec tedna (igra Radijski orkester).

Dragi programi

Petek, 4. febr.: Belgrad-Zagreb: 20. Božična kantata — Dunaj: 19.30 Svedske mornarske pesmi (prenos iz Stockholma), 20. Veseloliga »Zena v hiši«, 22.20 Ork. konec. — Budimpešta: 19.30 Opera — Budimpešta: 19.30 Opera — 22.25 Jazz, 23.05 Cig. ork. — Rim-Bari: 16. Violinski konec, Vase Pihode, 21. Goldonijska igra »Zvita vdova« — Varšava: 20. Filh. konec, — Lipsko: 20. Glasba pred 150 leti — Monako: 19.10 Solutski koncert — Bernolster: 19.55 Romantična glasba, 20.25 Pravilice, 21.20 Ork. konec, 22.05 Operetni konec. — Strasbourg: 21.30 Lassusova komična opera »Frines« — Sofija: 20. Klavir, 20.45 Vok. konec, 22. Romance. — Sobota, 5. febr.: Belgrad: 20. Balalajke, 20.30 Nar. pesmi, 21. Veliki orkester, 22.30 Nar. pesmi, 22.45 Plesna gl. — Zagreb: 20. Koralni konec, 20.30 Zabavni konec, 21.30 Mandolinski kvartet, 22.30 Plesna gl. — Dunaj: 19.10 O filmu, 19.30 Sandanerjeva opereta »Pesem iz Nizze«, 21.35 Violina, 22.20 Plesna gl. — Budimpešta: 19.35 gra, 21.30 Cig. ork., 22.05 Plesna gl., 23.05 Cig. ork., 23.35 Madžarska glasba — Rim-Bari: 17.15 Plesna gl., 21. Wagnerjeva opera »Somrak bogov« — Prag: 19.30 Plesna gl., 20.30 Jazz — Varšava: 20. Nar. gl., 21. Plesna gl. — Sofija: 20.45 Klavir, 21.15 Sinf. gl., 22. Operni konec, 22.40 Lalka in plesna gl., 23.30 Komorni ork. — Berlin: 20. Vojaška godba — Lipsko: 19.10 Labavna in plesna gl. — Stuttgart: 20.4. Leonavallova opera »Bajazzo« — Strasbourg: 21.30 Sinf. koncert.

Velika prodaja ostankov

od letnega in zimskega blaga po zelo znižanih cenah pri trdkri:

I. F. Goričar - Ljubljana

Sv. Petra cesta 29 in 30

tako na pr: krepdešini meter od Din 14.— naprej: ostanki volnene blaga meter od Din 18.— naprej: ostanki barhenta za domače obleke od Din 11.50 naprej. Ostanki žameta meter od Din 16.— naprej, tlanelasti meter od Din 5.50 naprej, ostanki za plašče in kostume meter od Din 26.— naprej, ostanki moških stofov meter od Din 35.— naprej: kakor tudi razne pletenine in trikotaja, zimske rjuhe in deke ter sploh vsemu zimskemu blagu globoko znižane cene!

Voz z osmi z valjčnimi tečaji, lekljenimi kolesi in napojenimi gumami, z avto zavorami za tovore

od 700 do 800 kg so najbolj ekonomično prevozno sredstvo današnjega časa. Pocujejo transport, ker omogočajo dvojni tovor za iste stroške. Ni več treba opravlja s kolesi, osmi, peresi itd. Varujejo tovor in konje. Zaradi doseženega prihranka se amortizira nabavna cena že v kratkem času. Sigurna vožnja po najbolj slabih potih, blatu, snegu in poledici. Navodilo glede osi, koles in gume za vsako vrsto voz daje zastopnik R. Loran, Beograd, Hercegovacka 2.

Prospekte na zahtevo. Krajevne zastopnike iščemo.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; žentovanski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonoska, 3 mm visoka petinast vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobe

Frizerko in briv. vajenca dobro moč, sprejme Kofler, Zelezniki. (b)

Mlada zakonca

z majhnim otrokom sprejmeta pridno, pošteno in zanesljivo pomočnico. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Pametna« 1609. (b)

Hišnika

oženjenega, poštenega, pridnega, vajenega konj, takoj sprejemem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Priden« 1588. (b)

Potnika

starejšega, verziranega po možnosti v steklarski stroki, takoj sprejme zagrebška veletrgovina. — Pismene ponudbe pod št. 48.733 na Publicitas, Zagreb. (b)

Prodamo

Hlevski gnoj

več vozov, prodaja Kirbiš, Celje. (l)

Pohištvo, preproge,

srebrnina itd. poceni na prodaj. Razlagova ulica 24/11. d., Maribor. (l)

Zajamčeno sveža jajca

720 komadov 500.— din, suhe gobe 1 kg 28.— din, franko voznina razpoložljiva po povzetju G. Drechsler, Tuzla. (l)

Denar

6000 din posojila proti poroštvo išče za eno leto 40 letna delovna ženska. Cenjene ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »6000«. (d)

ISOBE

IŠČEJO:

Veliko prazno sobo

iščem za 15. marec. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takoj« 1591. (s)

Stanovanja

ODDAJO:

Enosobno stanovanje takoj oddam. Galjevica št. 13, Ljubljana. (č)

Stanovanje

dveh sob oddam manjši družini za maj. Zarnikova ulica 9, I. nadstr.

Štirisobno stanovanje

kopalnica, pritlikline, oddam poleg sodišča. Naslov pove uprava pod št. 1472. (č)

Oddam stanovanje

trisosobno, Celovška c. 44, za marec;

trisosobno, Gregorčičeva 19 za maj;

trisosobno, Bleiweisova 5, za maj.

Več se polizve: Gregorc & Co., telefon 22-46. (č)

„SLOVENE“, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

ZAHVALA. — Za premožno dokaze iskrenega sočutja in sožalja ob nenadomestljivi izgubi našega nad vse ljubljenega brata, svaka, strica in bratranca, gospoda

BITENC TOMAZA

nadučitelja v pokoju

kakor za poklonjeno cvetje in vence se tem potom vsem najtopleje zahvalujemo. Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, znanec in prijatelj, stanovskim tovarišem ter vsem ki so blagega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku. Sveta maša zadušnica bo brana v ponedeljek, dne 7. februarja 1938, ob pol 8 zjutraj v farni cerkvi Sv. Petra.

Ljubljana, 3. februarja 1938.

Zalujoča rodbina Stupica



Potrli v neizmerni žalosti sporočamo, da je naš predragi sin in bratec

ZDENKO

dijak 4. razreda državne realne gimnazije v Celju

po težki mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, v starosti 14. let, na Svečnico ob ½ 6 zvečer odšel k svojemu Bogu. Pogreb dragoga pokojnega bo v petek, dne 4. februarja 1938, ob ½ 5 popoldne iz mrtvašnice okoliškega pokopališča. — Sveta maša zadušnica bo v soboto, dne 5. februarja 1938, ob pol 7, v farni cerkvi sv. Daniela.

Pokojnega priporočamo v molitev!

V Celju, dne 3. februarja 1938.

ŽALOSTNI STARSI, BRATA IN SESTRI — JAGODIČ

prišli novi koraki, ki so se vedno bolj slišali v svečanem molku in se ustavili pred vrati. Izgovorila sta nekaj besed. Dogovorila sta se.

Veronika je tiho potegnila iz žepa revolver in položila prst na petelina. Če bi neznanca vstopila, bi se dvignila in brez pomišljanja streljala. Ali ne bi bilo najmanjše obotavljanje Francu v pogubo?

IX.

SOBA SMRTI.

To bi lahko storila, če bi se vrata odpirala navzven, ker bi sovražnika takoj zagledala. Pogledala je ključavnico in nenadoma ugotovila proti vsemu pričakovanju, da je spodaj debel in močan zapah. Ali naj se ga posluži? Ni imela časa, da bi pomislila na koristi ali na neprijetnosti tega načrta. Zaslišala je ruženje ključev in skoraj istočasno ropot ključa, ki je zadel ob ključavnic.

Jasna misel je pretresla Veroniko zaradi tega, kar bi se moglo pripetiti. Pri vpadu napadalec bi bila v kretanju ovirana, slabo bi merila in strel bi ne zadeli. V tem primeru bi zaprl vrata in takoj tekli v Francovo celico.

Ta misel jo je napravila blazno. V hipu je odrinila zapah in potegnila dol železno mrežo na majhnem okencu.

Zunaj je neznanec pritisnil na kljuko. Niso mogli več ne vstopiti, ne gledati.

Takoj je spoznala, da je bilo dejanje nespametno, ker ni bilo v oviro sovražnikovim grožnjam. Stefan, ki je prilezel do nje, je rekel:

»Moj Bog, kaj ste storili. Gotovo so videli, da se nisem ganil in vodo, da nisem sam.«

»Resnično,« je rekla Veronika in se poskusila opravičiti. »Poskusili bodo zrušiti vrata, kar nama bo dalo ves potreben čas.«

»Potreben čas, za kaj?«

»Za beg.«

»Franc naju bo poklical. Franc.«

Ni končala. Zaslišala sta korake, ki so se oddaljevali po hodniku. Brez dvoma se je sovražnik vrnil v gornje nadstropje celice, ne da bi se brigal za Stefana, čigar beg se mu je zdel nemogoč. Ali ni morda razen tega domneval, da sta oba prijatelja v zvezi in da je bil najbrž otrok v Stefanovi celici zagradil vrata?

Veronika je na hitro premislila dogodka v smislu, ki se ga je iz toliko razlogov bala: zgoraj bodo iznenadili Francu ravno v trenutku, ko bo hotel ubežati.

Popolnoma je bila pobita. »Zakaj sem prišla semkaj?« je zamrmrala. »S Francem bi ga lahko počakala. Oba skupaj bi vas gotovo rešila.«

V duševni zmedenosti se ji je pojavila misel, zakaj ne bi poskušali rešitev, ko pozna tega šlovka? In ali ni nedostojna, da je bila tako radevedna, ko je prišla semkaj? Te Stefanove misli se je kmalu otepla, ko je rekla:

»Ne, to je moralo priti. Usoda nas preganja.«

»Ne verjemite,« je rekel Stefan, »vse se bo lepo izeklo.«

»Prekasno je!« je rekla Veronika in zmajala z glavo.

»Zakaj?« Kdo more dokazati, da Franc ni zapustil celice? Saj ste bili ravnokar o tem prepričani.

Ni odgovorila. Njen blede obraz se je krčil. Ker je toliko trpela, je takoj spoznala nevarnost, ki ji je pretela. Sedaj je bilo povsod zlo. Začele so se še strašnejše preizkušnje, kot so bile prve.

»Obdaja nas smrt,« je rekla.

Poskusil se je nasmejati.

»Govorite, kot so govorili ljudje na Sareku... In se prav tako bojite.«

»Prav so imeli, da so se bali. Vi sami ste čutili grozo vsega tega.«

Pogrnala se je proti vratom, potegnila zapah, poskusila odpreti, a kaj je premogla proti masivnim vratom, ki so jih ojačevali železni drogov.

Stefan jo je prijel za roko:

»Trenutek... Poslušajte... Rekli bodo...«

»Da,« je rekla, »zgoraj trkajo... nad nama... v Francovi celici...«

»Ne, ne, poslušajte.«

Nastal je dolg molk, nato pa sta zaslišala udarce, ki so odmevali pod njima.

»Iste udarce sem že slišal danes zjutraj,« je osuplo rekel Stefan, »...isto delo, o katerem sem vam govoril... Ah! razumem.«

»Kaj? Kaj hočete reči?«

Udarci so se v enakih presledkih ponavljali, nato so nehali in tedaj je nastal zamolkel ropot, nepretrgan z ostrim škripanjem in z vmesnim pokanjem. Podobno je bilo naporu stroja, ki ga hočemo pognati v tek, vretenu, ki služi na robu morja, da dviga ladje.

Veronika je poslušala v otrplem pričakovanju, kaj se bo zgodilo in se skušala uganiti z iskanjem kakega znamenja v Stefanovih očeh, ki je stal pred njo in jo gledal, kakor gledamo v veliki nevarnosti žensko, ki jo ljubimo.

Nenadoma je omahnila in se morala z eno roko nasloniti na steno. Rekel bi, da sta se jama in cela obala premikali.

»Oht!« je zamrmrala. »tako trepetam. Strah me tako trese od nog do glave.«

S silo je zgrabila Stefana za obe roki in ga prosila:

»Odgovorite... vedeti hočem.«

Ni odgovoril V njegovih očeh, ki so bile orošene a solzami, ni bilo več strahu, ampak brezmejna ljubezen in obup.

Ali je bilo potrebno, da bi razjasnil, kaj se godi in ali se ni resnično sama vsak trenutek jasnejše kazala? Čudna resničnost, brez zveze z navadnimi dejanji, izven vsega, kar more domišljija najti v področju zla. Čudna resničnost, katere se je Veronika, ki je že začela opažati njene znake, še vedno branila.

Elektrifikacija Ljubljane napreduje

Ljubljana, 3. februarja.

Zanesljiv znak napredka, blagostanja in civilizacije je poleg drugih meril tudi uporaba električnega toka. Se pred nekaj leti je imela Ljubljana zalosten sloves, da ima med vsemi evropskimi mesti najdražji električni tok, kar je tudi povzročilo, da je bila poraba toka majhna. Pridružila se je se gospodarska kriza in tako se je zgodilo, da se nikamor ni premaknila poraba električne struje v Ljubljani ter smo na primer daleč zaostali za Mariborom. Zadnja tri leta pa uporaba električnega toka v Ljubljani stalno narašča, ne glede na to, da je priključena okolica, ker je tudi poprej ljubljanska elektrarna večini okolice oddajala svoj tok.

L. 1937 je ljubljanska elektrarna oddala že 12 milijonov 267.596 kv. ur, med tem ko je l. 1936 oddala 9.959.219 kv. ur, torej lani 2.208.337 kv. ur, več kakor predlanskim. Ljubljanska kalorična centrala je od tega proizvedla le malenkostno količino, to je 37.215 kv. ur. Ljubljanska centrala dela le tedaj, kadar so Kranjske deželne elektrarne preobremenjene in prikoči kot rezerva na pomoč kalorična centrala v Ljubljani. Od uporabljenega toka je v Ljubljani največ dobavila elektrarna Česenj, namreč 6.537.210 kv. ur, KDE pa 5.693.131 kv. ur. Poraba toka je torej v teku enega leta narasla za

23,2 odstotka. Največja odjemalca sta vodovod in tramvaj. Za tramvaj je bilo lani porabljenih 1 milijon 491.600 kv. ur, za javno razsvetljavo je šlo lani 934.564 kv. ur, l. 1936 pa 900.327 kv. ur. Mnoge industrije so se lani priključile ljubljanski elektrarni ter so opustile svoje male elektrarne.

Ljubljana čim dalje bolj opušta istosmerni tok ter se oprijemlje izmeničnega, oziroma boljše rečeno trofaznega. Razmerje med istosmernim in trofaznim je sedaj že kakor 1:11,65. Kakor znano, imamo v Ljubljani tok z visoko napetostjo 6000 voltov, nizko napetostjo s 380 oziroma 220 voltov na 50 period in istosmerni tok po 2 krat 150 voltov. Istosmerni tok in tok nizke napetosti torej v Ljubljani stalno pojemata. Sedanji trofazni tok je bolj uporaben, zlasti pa za večje razdalje.

Najvišja konica, ki pomeni maksimalno obremenitev električne napeljave je bila v l. 1937 3805 kilovatov, medtem ko je l. 1936 bila najvišja obremenitev 3680 kilovatov. Konec decembra 1937 je Ljubljana štela že 20.780 števec, medtem ko jih ima danes že dobrih 21.000. To kaže, da si je mnogo ljubljanskih družin omislilo električno napeljavo za razsvetljavo in mnogo obrtnikov tok za obrat. Ljubljana se čim dalje bolj elektrificira in napredek ljubljanske elektrarne pomenja tudi lep napredek vsega mesta.

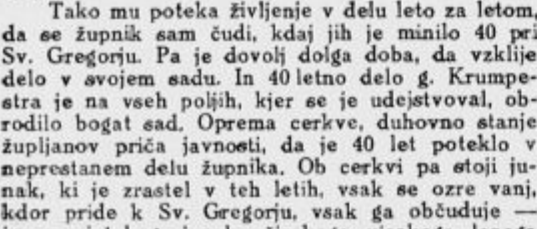
Jubilej župnije sv. Gregorja

Sv. Gregor, 3. februarja.

Saj je komaj par let, odkar je duhovni svetnik g. Fr. Krumpčar, župnik pri Sv. Gregorju, praznoval 70 letni jubilej življenja, danes pa praznuje župnija 40 letnico, odkar je njeno vodstvo ter duhovno delo prevzel sedanji župnik Krumpčar. — Mlad, svež, bister, krepak, malo nad 30 let star duhovnik je prišel v Slemenca, danes pa osivel, a še vedno čil in posebno duševno izredno ohranjen, vedno originalen v svojih domislih, vedno v amehu, poln zdravega humora. Večkrat ga utruja hoja, a vseeno je vse delo v njegovih rokah.

Tako mu poteka življenje v delu leto za letom, da se župnik sam čudi, kdaj jih je minilo 40 pri Sv. Gregorju. Pa je dovolj dolga doba, da vzklije delo v svojem sadu. In 40 letno delo g. Krumpčarja je na vseh poljih, kjer se je udeleževal, obrodilo bogat sad. Oprema cerkve, duhovno stanje župljanov priča javnosti, da je 40 let poteklo v neprestanem delu župnika. Ob cerkvi pa stoji junak, ki je zrastle v teh letih, vsak se ozre vanj, kdor pride k Sv. Gregorju, vsak ga občuduje — in res ni takega junaka, širokega, visokega, lepega in odličnega v okraju kot je gregorjski — Društveni dom. V boju je zrastle, zato je junak, ki ne bo zatajil nikdar svojega mojstra — župnika. Ob rokci Krumpčarja je šel skozi njegovo dvorano rod, ki je lahko v ponos vsemu okraju, rod, ki razume naloge časa in jim je tudi kos. Prosvedno nastrojen kot v kakem mestnem predelu, kjer se udeležuje na tem torišču inteligence, dramatično nabrzožen do drznosti in vendar vedno uspe. Vidi se možem in mladini, da so prišli iz roke, ki pozna življenje in njih potrebe, kar velja več kot še tako lepa stavba, saj značaj človeka je tisti, ki svoje moči žrtvuje za dobro ali elabo.

Jubilant je izšel iz gorenjskega ljudstva, pa se je tako zrastle z mehkim dolenskim temperamentom, da si ljudstvo svoje župnije brez Krumpčarja ne more misliti. In zares! Sv. Gregor brez njega, ki deli gostoljubje svoje prijateljske duše vsakemu domačinu in tujcu, bi bil bolesto prazen. Tako varuje g. svetnik Krumpčar rojstni kraj našega nesmrtnega velikana, ki je vsakemu katoliškemu Slovincu narodna svetinja, na oni višini, ki je vreden, da je iz njega izšel največji Slovenec dr. J. E. Krek. — Ljudstvo se zaveda, kaj mu je njegov župnik. Mala dogodba iz lanskega leta naj pokaže to še bolj nazorno. Lani je bila birma pri Sv. Gregorju. Ob takih dogodkih ima župnik pač največ dela in skrbi. Tako je bilo tudi pri Sv. Gregorju. Zvečer, ko je šlo že vse k počitku, se ozre župnik po svoji postelji, pa tudi ta je bila že oddana. Kaj sedaj? Zunaj tema, dež — pa vseeno se napoti proti kozolcu — morda se v kak kot etisne do zore, pa bo! Zagleda pa pod kozolcem nekaj visokega, premišljaja, kaj bi to bilo, stopi bliže, pa zagleda — škofovo kočijo. »Zdaj je gotovo ne bo nihče potreboval«, si zatruje in se ves zadovoljen vsede v kočijo — pa sladko zaspi! Ljudstvo se je tako razveselilo originalne ideje g. župnika, da je zbralo lep dar za Barago seme-nišče kot plačilo za škofovsko prenočišče svojemu župniku.



Koliko spomenikov v župniji mu je njegova roka postavila, ki so vsi glasni klicarji, da 40 let ni šlo mimo brezplodno. Malih materialnih sredstev gospodar, pa le stvaritelj velikih del v svoji župniji. Naj se slovenska javnost oddolži zaslužnemu delavcu s tem spominom in iskreno željo, naj ga Bog ohrani še in še pri tako plodnem delu za Cerkev in narod!

Gornja slika predstavlja nevestino balo, ki jo bo dobavila tverka J. C. Mayer v Ljubljani. Obstoja iz dveh svilenih odej, 12 kapen, 12 spodnjih rjuh, vse iz finega platna znamke »Schroll«, 6 brisač, 6 frotirk, 3 namiznih prtov, 12 kuhinjskih brisalk, 12 servijetov in blazin. — Odeje si bo vsak lahko izbral v barvi, ki mu to všeč.

To bogato nagrado si lahko ogledate v izložbi tverke J. C. Mayer, v Stritarjevi ulici.

Naj ne bo nikogar, ki bi ne poskušal dobiti enood 76 nagrad, ki jih bo dne 24. februarja žreb razdelil med naročnike dnevnega »Slovenca«.

Vsak, kdor je že naročnik dnevnega »Slovenca« najmanj tri mesece, naj takoj plača naročnino tudi za mesec februar. — Kdor pa še ni, naj se na dnevnega »Slovenca« takoj naroči in naj plača naročnino vsaj do 19. februarja za tri mesece skupaj, pa bo imel pravico do tega žrebanja.

Ostale nagrade so še: moška obleka z izvrstno »Omega«-uro, 5 modernih »Lessee«-plugov, 5 »Gamac«-brzoparilnikov, 5 radijskih »Phillips«-aparatur, 2 pisalna stroja, 1 kompletni kuhinjski pribor, 2 fotoaparata, 2 stenski uri, 2 žepni uri, klavirska harmonika »Meinel-Herold«, 49 drugih lepih nagrad (jedilni, kavni, likerni, vinski servisi, jedilni pribori, nahrbtniki, moderni čevlji, električni likalnik, električne luči za nočne omarice itd.).

Ne bodite maloverni, sreča vas čaka!

Lastništvo »Slovenca«.

Roland Dorgelès: Kaj sem doživel v Rusiji?

(Nadaljevanje.)

V njihovih očeh je najsrečnejša sprememba, ki so jo uresničili v sovjetskem slostvu, prav uvedba skupnega dela. Zapovedo desetorici, dvajsetorici državnih pisateljev, naj pišejo dela za razne stroke delavcev. Ker se stranka ne zanese na izobraženece, čeprav imajo ti že tako dovolj vezane roke, gre stvar še dalje. Izbero komunistične delavce, da sami pregledajo knjigo, ki posega v njih strokovno področje. Tak primer so postavili rudarji iz Urala. Režim upa, da bo tako zatrl kritičnega duha, ki budno živi v vsakem posamezniku. To je zmago-slavje kolektivizma, a hkrati uničenje osebnosti. Z ozirom na trditve, da v SSSR uživa vso slavo in čast množica — ki pa je dejansko podložna — je bilo treba ljudstvu dati priložnost, da poveljuje svojo lastno veličino. Zato so se sprevodi delavcev iz revolucije dobe počasi preurejali, urejali, postajali so obsežnejši, da se je tako moglo izkazati njih vzvišeno poslanstvo v ogromnih nastopih, katerim dajejo pobudo voditelji. Ti od časa do časa spremene Rdeči trg in Trg Urikega — prvi v Moskvi, drugi v Leningradu — v brezmejno pozornosti ali pa v strahoten žrtvenik.

Prepričan po filmu misli vesoljni svet, da pozna te velike sovjetske svečanosti: ali to je vse le na videz. Res — v filmu vidite ogromne sprevode, ki korakajo ob vzkljanju razgibanih množic, v resnici pa gredo delavci in vojaki, vozovi in prapori

po skoraj praznih ulicah, med dvema vretama milijonov. Premalo je zija, da bi se moglo napraviti občinstvo. Ljudstvo je hkrati igralec in gledalec. Sebe samega občuduje v sprevodu.

Cele ure grmi prepoved, ljudje nosijo poganske podobe in rdeče zastavice kakor ugrabljen plen. Za urejenimi polki se gnete tovarniško delavstvo, k ropotanju tankov se meša petje otrok. Vsaka skupina nese v ospredju velikanske slike, med katerimi se najvišje dviga Stalinova; vidiš tudi bradatega Karla Marksa in plešastega Lenina; nova trojica teh vernikov brez Boga.

Golonogi športniki izvajajo neke vaje pred mavzolejem, kjer so zbrani prvaki. Masa ljudi se vzpenja in upada, oblikujejo se zvezde in ples se odvija. Nato pridejo deklice in mahajo z vejicami; hrupna godbena društva, ki jim ženske držijo pozavne; preoblečene skupine, kjer ne oponašajo kubanske kozake in črednike iz Azije; pevski zbori. Da ob njih glasu trepetejo zastave. To se razvije v sprevod in val, ki zavije proti Karnavalu. Tu je vsega dovolj: alegoričnih voz, spomenikov iz mavca, ki jih nosijo na rokah in platnenih letalci, ki se lahko dotikajo ramen nosačev. Od daleč veličasten pogled, od blizu pa pomilovanja vreden.

Ker množica ne more razločno videti svojih gospodarjev, ki so zbrani dokaj daleč na tribuni iz rdečega granita, okraše trg s fotografijami tja do četrtega nadstropja, kakor Chicago. Vtis teh brkatih igrač-velikanov je pošasten. Tujci, ki se gnetejo po stopnicah, pa se vsaj morejo seznaniti s slovitiimi obrazi. To je Stalin tega že poznamo. Tudi Vorosilova hitro najdemo: »A, da, to je pa maršal!« Za Dimitrova, Bolgara iz kominterne bo povedal so-sed. Nihče, prav nihče bi ne mislil, da je tu tudi majhen podbradek z naočniki, ki pa ima tudi pravico, da ga občudujejo z neke fasade: tovariš Kalinin, predsednik Sovjetske zveze.

»Kaj — ali ni Stalin predsednik?«

Ta je pa še več kot to: glavni tajnik komunistične stranke. Brez službenega naslova, pač pa vsa oblast. Kadar se mu zdi potrebno, pograbi tega staroga pajaca Kalinina, da ga pokaže kongresu ali ob sprejemu diplomatov, potem ga pa zopet vrže v omaro.

Sicer pa poslušajte vzklike: saj veljajo samo Stalinu. Še celo tedaj, ko je njegova siva čepica že izginila iz mavzoleja in utonila v Kremlju, množica še tuli njegovo ime. Z nazobčane obzidja palače pa gleda osorna podoba Georgijca na katedralo Arhangela, kjer Ivan Grozni in Peter Veliki, morilca svojih sinov, čakata pod kamenito ploščo poslednjega carja, ki je bolj krvav od njiju.

Toda tu, v središču slavja, v viharju prisiljenih vzklikov, ni mogoče spoznati tajnosti množice. Če je kaka resnica, potem se skriva drugod, za temi dvajsetimi vrstami vojakov in stražnikov. Če se ji hoče približati, moraš hiteti pred sprevodi, se vrniti v kako tovarno, vseeno v katero, in oditi z delavci, ki imajo godbo pred seboj, tako kakor gredo fantalini za polkom. Kakor v Leningradu, na dan zborovanja za Španijo: ko sem stopil na dvoristi Krasnega Trougelnjka, velike tovarne za kavčuk, kjer so brigadirji sklicevali delavce, sem videl, da

18 let in pol za umor

Celje, 3. februarja.

Danes ob 8. zjutraj se je pričela v veliki sodni dvorani okrožnega sodišča v Celju pred velikim senatom razprava proti 30 letnemu hlapcu Francu Zalokarju, doma iz Kočnice pri Prevorju.

Bil je nesrečen dan 14. november za Vertovškovo družino; nesrečen pa tudi za Franca Zalokarja. V nedeljo po prazniku Vseh svetnikov je hlapec Franc popeljal po gostilnah. Ko se je vrnil nekoliko vinjen domov, mu je skrbna gospodinja lepo postregla. Po kosilu je stopil h gospodinjini ter zahteval, da mu da vsaj 30 din, da bo šel na igro, ki jo je priredila Gasilska četa v Kozjem. Gospodinja ga je zavrnila in prosila, da naj ostane doma in naj opravi svojo dolžnost. Nastal je prepir. Zalokar je očital, da dela toliko, da ima pretegnjene vse žile, kakor ga je gospodinja zavrnila, da si jih je najbrž pretegnil pri pohajkovanju. Ta njena opazka pa je Zalokarja silno razburila ter je v ostrem tonu zahteval, da naj mu izplača. Od alkohola ali bolje od pohlepa po denarju vžgani hlapec pa je zdvil in v svoji besnosti prizdejal gospej Verstovškovi 9 vbodiljavev. Gospa je padla

na tla, se zgrudila, klicala na pomoč in obležala nezvestna v krvi. Podivjani Zalokar pa je vzel iz pisalne mize dva bankovca po 500 din, zaklenil sobo ter pobegnil proti Levičnem. Ko je opazil, da ga zasledujejo orožniki, je pobegnil proti Pleševu. Za njim sta tekla Jazbinšek Miha in orožnik Ilija Trlin. Prvemu se je kmalu posrečilo obdolženca dohiteti, da ga je podrl na tla. Zalokar pa ga je zabodel z nožem v levo roko in po prerezal dlan in tretjino levega podpleta. Šele orožniku Trlinu se je posrečilo obdolženca obvladati in ga zvezati.

Zalokar je priznal svoj zločin, skušal pa ga je omiliti, češ, da je svoje gnusno dejanje storil v hipni zmedenosti in razburjenosti, ko je zgubil vsako razsodnost. V svoj zagovor je navedel, da je bil leta 1936 operiran na želodcu in od tedaj že najmanjša količina vina povzroča, da postane omotičen in v se zmeden. Ta njegov zagovor pa so pričeli ovrge.

Sodišče je obsodilo Zalokarja Franca na 18 let in pol robije ter na trajno izgubo častnih državljanjskih pravic.

Pot mladine iz kriminala v pobiljševalnico

Ljubljana, 3. februarja.

Blizu poslopja policijske uprave živi nesrečna in med seboj raztrgana družina. Ni najbolj žalostno to, da je oče popolen pijanec, mnogo bolj žalostno je, da so otroci že v najbolj sveži mladosti zašli na kriva pota. Zadnjič smo poročali o oskr-

njenju mrtvašnice pri Sv. Krištofu. To sta napravila dva starejša mladoletnika iz te družine s pomočjo tolpe, ki sta jo organizirala. Sedaj pa je policija odkrila drugo tolpo, ki jo je na splošno začetje vodil in organiziral 12-letni brat prvih dveh.

V pasaži »Viktorije« je neki civilni policist opazil tri dečke, ki so poželjivo gledali v veliko konzervno škatljo sardin. Dečki so si sardine med seboj razdelili, ko je pristopil detektiv in jih vprašal, odkod imajo sardine, oziroma odkod imajo denar, za katerega so si sardine kupili. Dva dečka sta naglo izginila v megleni mrak, enega pa je detektiv še utegnil prijeti. Toda ta je bil najbolj prebrisan. V rokah je držal še škatljo s sardinami in ko ga je detektiv vedel skozi pasajo, se mu je naglo izpulil iz rok ter smuknil kar med detektivovimi nogami v množico na Aleksandrovi cesti. Detektiv pa je spoznal vse tri in je drugega dne, bilo je ravno na svečnicu, prijel vse tri. Uspeh teh aretacij je bil tako nepričakovan, kakor žalosten. Policija je imela vtis, da ne govori z 12 do 15-letnimi dečki, temveč že z izkušenimi zločinci. Dečki so priznali že dosedaj kar 15 tatvin in vlovov. Niti izkušeni zločinci ne bi tako predrzno vlamljali, kakor so ti dečki. Vodi-telj pa je bil najmlajši, 12-letni deček, telesno zelo zaostal, da mu človek ne bi prisodil, če sploh hodi v šolo. Ta deček je zasnoval vse načrte. Po-vedal je svojima tovarišema: »V gostilni »Pod lipo« vem za priliko, kjer bomo dobili lep plen!« Postavil je svoja dva tovariša za stražo, sam pa je ob belem dnevu splezal v gostilniško klet. Ni-hče mu ne bi prisodil, da bo majhen deček od-valil težke sode. Toda gnjati in klobas, na kar so dečki računali, v kleti ni bilo. Deček pa je iztaknil košaro jaje in kar čudno je, kako je košaro dvignil iz globoke kleti k oknu. Pri tem se mu je košara nekoliko nagnila in kakih 50 jajc je padlo nazaj v klet, več kot 50 pa so jih ta-tinski dečki le spravili iz kleti in jih nato pro-dali v neki slaščičarni. In kaj so dečki potem naredili? Z denarjem so odšli v neko drugo go-stilno, kjer so vse popoldne igrali z natakario biljard, nastopali kot kavalirji, celo malo podvo-rili ženskam v tej gostilni, pili vino in likerje.

Ko jim je zmanjkalo drobiža, pa so nekje iztaknili 50-parski novce ter odšli kupovat meso na trg. Nekega mesarja sta dva tako premočila s svojim pogajanjem, da ni opazil, kako tretji zli-kovec snema celo gnjat s stojnice.

Tako so ti dečki kradli in goljufali ljudi po vsej Ljubljani. Danes pa so na policiji vsi objo-kani, čeprav jih ne zaslišuje kakšen strog urad-nik, temveč referentka za socialno skrbstvo na upravi policije, toda dečkom niti kes ne bo po-magal mnogo, ker bodo morali nastopiti nujno pot, namreč v pobiljševalne zavode.

Roparski napad na pismoonošo

Sv. Gregor, 2. februarja.

V torek, dne 1. t. m. dopoldne, ko je pismoonoša pomožne pošte pri Sv. Gregorju nesel pošto iz Or-nice, je že blizu vasi Hudi konec skočil iz gozda neznan možki, mu iztrgal nahrbtnik, v katerem je bila poštna torba, in izginil v gozd.

Pismoonoša se je takoj vrnil v Ornek, da obvesti poštni urad, ki je telefonično obvestil orožnike v Vel. Laščah in Sodražici, ki so se takoj podali za roparjem. Med tem časom so pa moške iz vasi Hudi-konec hiteli na mesto ropa ter so šli po sledi za zlo-čincem po gozdu. Kmalu so našli prerezano torbo v nekem jarku. Razen denarnih nakaznic in priporo-čenih pisem je bila vsa pošta nedotaknjena. Kdo je zločinec, se še ne ve. Orožniki so aretirali dva sum-ljiva moška, vendar ni gotovo, da sta prava.

vtis ne defilirajo iz veselja. Mnogi bi se radi izma-zali, toda »odgovornice« pazio kakor ovrarski psi. Ne le, da se vsak vsrta takoj na prvi poziv, ampak na drugega napravi pravi razmak in na tretjega razdaljo, da je mogoče ves sprevod pregledati do konca. Množica za kino.

Največ se jih zabava, zlasti mladi. V mračnih stanovanjih z mizo in slaminajo je tako malo ve-selja, tako malo udobja. Tu se človek vsaj raz-giblje, razklepeta in slisi godbo. Kadar se ena sku-pina ustavi, da omogoči mimohod drugim, se pri-čne ples. Pari se vrte ob glasovih trobent, zvočniki pa neprestano grme himne in govore. Naravnost barbarski dirndaji. Potem pade noč in na vozilih se zasvetijo luči. Nekaj skupin se približuje pod girlandami električnih žarnic. Prikaže se tudi glo-bus, na katerem se velika, rdeča ploskev Sovjetske zveze žari kot kri. To vpitje, odsevi in bajoneti so hkrati kakor vetaj ali pustni semeni. Misli da boš na koncu bodal zagledal glave ali pa celo arhiman-drita z zlato mitro v oblaku dišečega kadila.

Sedaj je višek. Spopad velikih žarometov in sene, kakor prikazen. Rdeči prapori se zvijajo ka-kor plameni. In vendar so na mavzoleju ostali le še statisti; tudi stopnišča se počasi praznijo. Za pre-grajami navdušenje naglo pojema: čete se razha-lajo. Nihče ni tako radoveden, da bi ostal do konca. Zdaj se hočejo le še hitro vrniti, saj že komaj na nogah stojijo — kako ne, po osmih ali devetih urah korakanja in stanja! Na prazen želodec! Ljudstvo v vseh strani oblega ambulante buffete. Zenske v bolničarskih blazah čepa na vozovih in delijo por-cije. Siromaki so jih krepko zaslužili. Ali — po-glejte bolje! Vsako malenkost je treba takoj pla-čati. Govori se brezplačni, črn kruh pa je za denar.

Drobne novice

Kaj pa je to?

V torek, 1. februarja, so prišli dijaki novo-meške gimnazije domov z dijaškimi knjižicami in prinesli čudno vest, da je Pomladek Jadranske straže na gimnaziji baje zaradi prepričev in nesoglasja med dijaški razpuščen. Prav radovedno pričakujemo v javnosti nadaljnjih pojasnil, ker je Jadranska straža, kakor sama zatrjuje, nepolitično društvo.

Koledar

Petek, 4. februarja: Andrej (Hrabroslav) K., škof: Janez Brit, mučenec.
Sobota, 5. februarja: Agata, devica mučenica; Albin, škof.

V predpustnem času naj kraljuje veselje!

Vse za ljubezen

(Ihr Leibbusar)

V glavnih vlogah: **Magda Schneider - Paul Javor**
Paul Kemp, Luise English, Tibor Halmay

Danes premiera! Predstave ob 16., 19.15 in 21.15

Zato si mora vsakdo ogledati našo novo opereto

humorja, dobrih dvotipov, ciganske muzike, mladosti, živahnega temperamenta, plesa in petja!

Kot pomlajeni boste — tako Vam bo ugajal ta film!

KINO UNION Telefon 22-21

Novi grobovi

† Ga. Marija Komauer. Včeraj je umrla v Meži pri Dravogradu, okrepčana s tolažili sv. vere, splošno znana in priljubljena hotelirka in restavratorka ga. Marija Komauer. Pokojnica je bila vzor gospodinj, nedosegljiva v marljivosti in delavnosti. Rodom iz St. Vida nad Valdekom iz spoštovane Aberskove hiše, se je med svetovno vojno omožila s pokojnim prvim možem, Antonom Casom. Kupila sta takratni hotel »Pri kolodvoru«, katerega sta z vztrajnim, skupnim delom dvignila kvalitativno na presenetljivo višino. Pa prišli so težki udarci po razpadu koroško-italijanske fronte in nato sledečih vpadih avstrijskih »Volkwehrovcev«, ko je bil hotel demolarjen in oropan. Našla se je celo oseba, ki je pokojnega moža kot zavednega Slovenca denuncirala in naščuvala »Volkwehrovce«, da so ji moža odgnali in zaprli. To je na moža tako vplivalo, da je resno obel in se potem ni več opomogel ter končno leta 1923 umrl. Zapustil je pokojnico v največji sili samo sebi prepuščeno z dvema malima otrokoma in obsežnim hotelskim podjetjem. Uvidevali, da sama ne bo mogla vzdržati, se je drugič poročila z uglednim podjetnikom g. Rudi Komauerjem, v katerem je našla izredno skrbnega gospodarja in otrokom dobrega očeta. Povečala, modernizirala in prenovila sta hotel in restavracijo do zavidljive višine, tako da je danes podjetje v tem oziru vodilno v okraju. Toda, žal, pokojnici ni bilo sojeno, dolgo uživati veselje nad uspehi svojega neutrudljivega dela. Sredi največjega razmaha je nastopila bolezen, kateri ni bila kos vsa zdravniška znanost in trud. Prestala je ponovno hude operacije, pa žal zaman. Pokojnico bodo tudi težko pogrešali reveži in otroci, katerim je bila prava mati. Nešteti mladi otroci so bili krstni ali birmanski botra. Mnogi cerkvi je nabavila cerkvene potrebščine in jih izdatno podpirala. V hiši ni manjkalo nikdar krščanskih listov, posebno »Slovenec« je bil stalno v prostorih. Pogreb prezgodaj umrle pokojnice bo v soboto, 5. febr. ob pol 4 pop. iz hiše žalosti na domače pokopališče. Težko preizkušeni soprogu, sinu medicini in hčerki naše iskreno sožalje. Pokojnici pa naj sveti večna luč!

† V Krškem je včeraj jutraj umrl v visoki starosti 82 let gospod Anton Sovre, hišni posestnik v Krškem, kjer je kot skrben in varčen družinski oče vzgojil 7 otrok, od teh 4 šolal, med njimi znane profesorja Antona v Ljubljani in Karola, ravnatelja meščanske šole v Škofji Loki. Pokojni je bil globoko veren mož, ki se ni sramoval nositi križa pri slovesnih procesijah, dokler so mu dopuščale telesne moči in če je le mogel, je bil do svoje zadnje bolezni vsak dan pri sveti maši. — Bog mu bodi plačnik za njegov lepi vzgled! — Zaljubljen naše iskreno sožalje!

† V Sv. Jernej pri Ločah je na Svečnico umrl po daljši bolezni g. Simon Koropec, rojen l. 1850 v Studencih in tam birman še od škofa Slomška. Rajni je oče ge. Nekropove, soproge restavratorka »Pri zlatem konju« v Vetrinjski ulici v Mariboru in ge. Vitavsky, soproge uradnika v Westenovi tovarni v Celju. Zaljubljen naše iskreno sožalje! Rajnemu naj sveti večna luč!

Osebnosti

— Promocije. Na univerzi v Ljubljani bodo danes promovirani za doktorje prava g. Gornik Milko iz Trsta, Cičin-Sain Srečko iz Vodic, Dalmacija in Tribnik Drago iz Maribora. Čestitamo!

Drobne klice

podobne glivice povzročajo — kot so dognala biološka raziskavanja — srbež, prhljaj in izpadanje las. Ta ugotovitev je našla takoj praktično uporabo pri Trilysinu. **KER GRE TRILYSIN VEDNO VZPOREDNO Z VEDO.** Trilysinu se sedaj dodaja posebna sestavina, ki oprošča teme in lasi teh nadleg, ki stalno ogrožajo Vaše lase. Trilysin je zato še bolj učinkovito in popolnejše biološko sredstvo, ki krepi, jača in ohranja Vaše lase zdrave, odpravlja prhljaj in preprečuje izpadanje las.

— Bojevniki ne pozabite, da bo v nedeljo občni zbor poživljene Zveze bojevnikov. Zato naj pridejo v dvorano Delavske zbornice v Ljubljani v nedeljo, dne 6. t. m., ob 9. dopoldne vsi delegati, ostali zastopniki skupin ter tudi bojevniki, ki še ne pripadajo nobeni skupini. Na tem občnem zboru se bo lahko sleherni bojevniki seznanili z načeli Zveze bojevnikov in zvedeli, koliko nas še čaka dela, da bomo zadostili dolžnosti hvalečnosti in spoštovanja do velikih in težkih žrtev svetovne vojne. — Odbor.

— Kamniška podružnica Slomškove družbe vabi svoje člane na zborovanje, ki bo 6. februarja v šoli v Trzinu. Sv. maša ob 9. Po maši zborovanje. Predava tovar. dipl. phil. Tine Orel o Prešernu. — Za kosilo se prijavite tov. predsedniku L. Intiharju — Odbor.

— Vlomna tatvina v Kamniku. V noči od ponedeljka na torek je bila izvršena vlomna tatvina v trgovski lokal krojača Dolinska Karla v Majstrovici ulici v Kamniku. Lasnik trdi, da mu je zmanjkalo raznega blaga v vrednosti 10.000 din. Vlom-

ljena so bila vrata, ki vodijo iz veže v lokal na ta način, da je bila poleg ključavnice izdolbljena luknja v taki velikosti, da je z lahko s prstom odprl zapiralo. Orožništvo pridno poizveduje, da bi izsledilo vlomila.

— Jurčki po zimi. V hlevu posestnika g. Jožeta Burgerja v Hrašah pri Smledniku so zrastle tri skupaj zrasle gobe (jurčki), ena večja, dve pa majhni.

— Nesreča dveh voznikov. Iz Breznice na Gorenjskem smo prejeli: Pretekli ponedeljek se je zopet zgodila nesreča pod našo planino. Dva voznika sta peljala drva s planine. Da bi bila prej doma, sta peljala po bližnji, ki je pa zelo strma. Naenkrat je konjema spodrsnilo in sta z naglico zdrsela po poti v nižino. Voz se je prevrnil in voznika, ki sta sedela

na njem, sta padla in si oba zlomila nogi. Tovariša, ki sta bila poleg, sta ju hitro pripeljala domov in so ju še isti večer z rešilnim avtom odpeljali v Ljubljano v bolnišnico.

— Smrtna nesreča. Iz Mozirja nam poročajo: Pretekli torek popoldne se je smrtno ponesrečil Jože Urbanec, posestnik v Lepi nji. Vozil je drva, pa se je voz nanj prevrnil in mu zlomil tilnik. Rajni je bil dober krščanski mož, star 66 let. — Naj v miru počiva!

— 50 konjem so porezali repe. V noči od sobote na nedeljo je nekdo porezal repe konjem v vasi Čirčah, na Gorenji Savi in v Bitnem pri Kranju. Razumljivo je, da so bili kmetje, ko so zjutraj videli konje brez repov, silno razburjeni, saj izgubi konj s porezanim repom polovico svoje vrednosti. V noči od nedelje na ponedeljek pa je brzokonec spet ista hudobna roka porezala repe konjem v vaseh Struževu, v Besnici in v Strazišču. V vseh okoliških vaseh Kranja so bili v teh dveh nočeh porezani repi okrog 50 konjem.

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

— Smrt uglednega hrvatskega kulturnega delavca. V Splitu je umrl dr. Mirko Vrsalović, starešina okrajnega sodišča na Hvaru. Pokojni dr. Vrsalović je bil ugleden hrvatski znanstveni delavec, ki je ves svoj prosti čas posvetil proučevanju hrvatske narodne zgodovine, zlasti pravne zgodovine in pa zgodovine svojega rojstnega otoka Brača. Pokopan bo na otoku Braču.

— Proračun vrbaske banovine. Ban vrbaske banovine dr. Todor Lazarevič je na seji sporočil, da bo proračun vrbaske banovine za l. 1938-39 znašal 38.973.000 din.

— Znanstveno raziskavanje morja. V Split se je vrnilo posebno odposlano »Ravnateljstvo morskega prometja in »Oceanografskega zavoda«, ki je preiskovalo ribiško-biološke razmere v Hrvatskem Primorju in pod Velebitom. Strokovnjaki so se zlasti zanimali za lov na tune. Ugotovili so predvsem, da so nekateri kraji po ribiških preveč izkoriščani, drugi pa premalo. V Hrvatskem Primorju je tudi mnogo krajev, kjer bi se dale zaraditi še druge ribe.

— Pri zlati žili, bolečinah v križu, zastoj v krvotoku in nezadostnem izločevanju iz žolca, nastalih vsled zapeke, se dosežejo vedno odlični uspehi z naravno »Franz-Josefov« grenko vodo. Bolniki radi jemljejo preizkušeno »Franz-Josefov« grenko vodo in jo dobro preneso tudi pri večkratni porabi.

Ogl. reg. 8 br. 30474/33.

— Zenska obsojena na dosmrtno ječo. Kasijsko sodišče v Novem Sadu je obsodilo na dosmrtno ječo bogato kmetico Stanko Blažičevo iz Vranjeva v Banatu, ker je v dogovoru s svojim ljubimcem zadavila svojega moža Branka.

— Heregovski Hrvati se selijo v Slavonijo. V bližino Djakova v Slavoniji je hercegovski frančiškan o. Silvije Grubišić privedel 18 dečkov, za katere je našel dom pri slavonjskih družinah, ki so brez otrok, med tem ko imajo hercegovske hrvatske družine mnogo otrok, čeprav žive v slabših razmerah. To naseljevanje hrvatske mladine iz Hercegovine v Slavonijo pa bodo frančiškani še nadaljevali.

Ljubljana

Petek, dne 4. februarja 1938

Gledališče

Drama. Petek, 4. febr.: zaprto. — Sobota, 5. febr. ob 15: »Šimkovic. Ljudska predstava. Znižane cene od 22 din navzdol. Ob 20: »Bela bolezen«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 7. februarja: zaprto. — Torek, 8. febr.: zaprto. (Gostovanje v Celju: Veronika Deseniška.)

Opera. Petek, 4. febr.: »Helleas« Red Četrtek. — Sobota, 5. febr.: »Gorenjski slavček«. Red B. Gostuje g. J. Gostič. — Nedelja, 6. febr., ob 15: »Pod to goro zeleno«. Izven. Gostuje ga. Zupčičeva. Cene znižane od 30 din navzdol. Ob 20: »Evgenij Onjegin«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Ponedeljek, 7. febr.: zaprto.

Prireditve in zabave

Koncert slovenskega vokalnega kvinteta bo drevi ob 20 v veliki Filharmonični dvorani. Naši pevci združeni v tem kvintetu: Stibernik Martin, Jug Milan, brata Petrovič in A. Sule so v resnici sijajni pevci, ki imajo vse točke svojega bogatega sporeda naštudirane pod vodstvom svojega odličnega mentorja g. Ludevita Zepića v resnici dovršeno. Zato je vsak njihov koncertni nastop pomemben dogodek v našem pevskem življenju, ki zadovolji v vsakem pogledu številne njihove poslušalce bodisi v umetni pesmi, ali pa v narodni, ki jo prav edinstveno zapoje. Za nočjo imajo lep bogat spored slovenskih, aršokohrvaških in čeških zborov ter slovenskih in bolgarskih narodnih pesmi. Predprodaja vstopnic v knjizarni Glasbene Matice, cene običajne koncertne od 30 din navzdol. Začetek točno ob 20.

Zveza velikih Klar priredi v nedeljo 6. t. m. ob 5 popoldne v frančiškanski dvorani veseloligro »Zvezda repatica«. Cene v parterju po 10, 8, 6 in 4 din, na balkonu po 6 in 4 din, stolišča po 2 din.

Minister Cvetković v Ženevi

Ženeva, 3. febr. AA. Svoji sta minister za socialno politiko Dragi Cvetković in stalni delegat pri ZN, pooblašeni minister dr. Ivo Subotič, priredila v prostorih jugoslovanske delegacije pri ZN slovesen sprejem za delegate, ki sodelujejo na sestanku Sveta Mednarodnega urada za delo, in za višje uradnike tega urada. Na sprejemu so prišli zastopniki vseh v Svetu Mednarodnega urada za delo zastopanih držav. Nadalje so bili navzoči delavski delegati s tajnikom Združenih delavskih sindikatov Francije Jouhauxom. Delavski delegati

so se pristržno razgovarjali z jugoslovanskim ministrom za socialno politiko Cvetkovićem in se živahno zanimali za vsa jugoslovanska socialna vprašanja. Njihov razgovor je trajal kasno v noč. Pri teh razgovorih je bil navzoč tudi zastopnik jugoslovanske delavske delegacije Bogdan Krekič in zastopnik delodajalske skupine. Djoka Djurič. Minister Cvetković je mogel na tem sestanku pojasniti najnoveše socialne reforme, ki jih je kr. vlada izdala, da uredi delovne odnose v Jugoslaviji.

Atentat na nasprotnike boljševikov

Sofija, 3. febr. Danes dopoldne okrog 11 je neka neznanca oseba prinesla v uredniško listo »Ruski glas« paket v obliki knjige in ga izročila uslužbenki za dr. Solonjeviča. Neznane se je nato odstranil. Uslužbenka je izročila paket tajniku Mihajloviču in šla v kuhinjo. V sobi Mihajloviča je bila tudi gospa Solonjevičeva s sinom, sam dr. Solonjevič je pa bil v neki drugi sobi. Ko je tajnik Mihajlovič odprl paket, je ta eksplodiral. Eksplozija je Mihajloviča takoj razmesarila, gospa Solonjevičeva je dobila hude poškodbe, njen sin pa samo lahke. Redarstvo je uvedlo preiskavo, da ugotovi neznanca, ki je prinesel pekleniški stroj v stanovanje dr. Solonjeviča, kjer so tudi uredniški prostori lista »Ruski glas«.

Težko ranjeno gospo Solonjevičevu so takoj prepeljali v bolnišnico, kjer so je pregledali zdravniki. Nocoj je ravnateljstvo redarstva izdalo uradno poročilo.

Poročilo policije ne omenja, kje bi bilo treba iskati atentatorja. V Sofiji je nastalo zaradi atentata hudo razburjenje. Dr. Solonjevič je po poklicu zdravnik. Leta 1934 je pobegnil iz Sovjetske Rusije. O tem je napisal knjigo pod naslovom »Kako se mi je posrečilo pobegniti iz Sovjetske Rusije«. V svoji knjigi opisuje tudi življenje v koncentracijskih taboriščih Sovjetske Rusije. V Sofiji je urejeval ruski begunski list »Ruski glas« in izdal knjige s protiboljševsko smerjo. Mislijo, da gre za atentat proti Solonjeviču zaradi njegovega protiboljševskega delovanja.

Največja nesreča ameriškega pomorskega letalstva

San Diego, 3. febr. AA. (Reuter). Med pomorskimi vajami sta v bližini San Diega v Kaliforniji trčili dve vodni letali drugo v drugega. Letala so se popolnoma razbila. Križarka Tennessee je rešila štiri letalce, ki so preživeli katastrofo. Deset letalcev je ubitih. Nesreča se je pripetila malo pred polnočjo. Letali sta bili najnovejša bombnika ameriške vojne mornarice in podobna letalom, ki so v formaciji preletela 19. januarja na Honolulu. Davi ob petih poveljstvo mornarice še ni moglo potrditi nesreče. Malo kasneje pa je izšlo kratko uradno poročilo, ki pravi, da se je

nesreča pripetila med vajami, ko je sto vojnih ladij zapuščalo San Diego in plulo k pomorskim vajam, ki jih v takem obsegu še ni bilo. Eno letalo se je med padanjem vnelo, drugo pa je eksplodiralo pri padcu v morje.

Po poročilu iz San Paola v Kaliforniji, je eden izmed rešenih članov posadke ponesrečenih vodnih letal podlegel dobljenim poškodbam. Število mrtvih je na ta način naraslo na 11. V krogih ameriškega vojnega brodogradarstva, da gre za največjo katastrofo v zgodovini ameriškega pomorskega letalstva.

Japonski in sovjetski diplomatski zastopniki zapuščajo svoja mesta

London, 3. februarja. AA. (Reuter) Po poročilu iz Moskve je sovjetska vlada odpoklicala štiri poklonnike sovjetske vlade, ki so na podlagi medsebojne pogodbe, ki je že več let v veljavi, bili dodeljeni japonskim polkom radi izobrazbe. Vrh tega je sovjetska vlada poslala japonsko vlado, naj odpokliče svoje vojaške atašeje iz Sovjetske Rusije.

Nocoj so odpotovali iz Sovjetske Rusije tudi vsi japonski vojaški atašeji. Odpotovali so tudi japonski oficirji tolmači, ki so službovali v Odesi in

Gorkem. Število diplomatskih zastopnikov obeh dežel je sedaj do skrajnosti omejeno, ker so več konzulatov zaprli.

Seja lašističnega sveta

Rim, 3. febr. b. Uradno poročajo, da je veliki fašistični svet sklican 3. marca v beneški palači. Seja se bo pričela ob 10 zvečer ter bo fašistični svet sprejel zelo važne sklepe.

Predprodaja v pisarni Pax et bonum v frančiškanski pasazi.

Banovinski uslužbeni dravske banovine prirede v soboto, 5. februarja t. l. ob 8 zvečer svoj III. družabno-prosvetni večer v dvorani hotela »Metropole« (Ljubljana, Masarykova cesta). Sodeluje godba »Sloga« in pevski zbor banovinskih uslužbencev. Vabljeni so člani in njihovi prijatelji.

Klub koroških Slovencev vabi na svoj tretji družabni večer, ki bo jutri, v soboto dne 5. februarja ob 8 pri Sestfci. — Prof. dr. Ivan Grafenauer predava o Andreju Eimpeierju. Ruski kvintet pod vodstvom g. Drige poje ruske narodne pesmi. — Člani in prijatelji vabljeni!

Francoški institut vabi na predavanje o francoskem državniku Clemenceauju v soboto, 5. februarja ob 18 v univerzitetni dvorani. Predaval bo g. Jean Jacques Chevallier, profesor na univerzi v Grenoblu.

Predavanja

Zavod za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani priredi javno predavanje g. arh. R. Kregarja, profesorja na Tehniški srednji šoli v Ljubljani, z naslovom: »Načrtno gospodarstvo in gospodarski položaj Nemčije.« Predavanje bo v torek, dne 8. februarja t. l., ob 8 zvečer v pritični dvorani Zbornice za TOI v Ljubljani, Beethovnova ulica 10. Vstop prost.

Kino

Kino Kodeljevo. Drevi ob 20 in jutri ob 20 Richard Tauber v filmu Bajazzo in Eskapade film iz vstaje Poljakov proti Rusom, Renata Müller.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20 in mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78.

Vse člane in članice v AZ včlanjenih društev in SKAS-a vabimo

na proslavo 16. obletnice papeževega kronanja

ki jo priredi AZ skupno s SKAS om dne 6. februarja 1938. — Ob 8 zjutraj sv. maša s skupnim svetnim obhajilom pri oo. cistercijanah (Poljanska c. 6); ob 11 dopoldne slavnostno zborovanje v dvorani Akademškega doma (Miklošičeva c. 5). Spored: Tu es Petrus, poje zbor bogoslovcev; govor g. sodnika Jožeta Kokolja; govor akademikarke; govor akademika; papeževo himno pojemo vsi. — odbor AZ.

I XVI. prosvetni večer, ki bo danes 4. febr. ob 8 v beli dvorani hotela Union, nam bo podal zelo zanimiv pogled na zdravstveno polje. G. predavatelj dr. Anton Breclj bo predaval namreč o tvari: Zdravstvo na razdobju. Kakor na drugih področjih je tudi na področju zdravstva prišla do izraza nova smer in nova razkritja v zadnjem času. Vse se razvija, vse napreduje, tako tudi zdravstvo. Brez dvoma bodo obiskovalci večera odnesli tudi s tega predavanja novih pridobitev in spoznanj.

I Dve nesreči. Včeraj sta se v Ljubljani ponesrečili dve gospe. Na Jegličevi cesti si je pri padcu zlomila nogo žena železniškega uradnika g. Ana Mozetičeva, na Hradskega cesta pa se je ponesrečila žena mestnega uradnika g. Pavla Pogachnikova, ki si je tudi zlomila nogo. Obe sta bili prepeljani v bolnišnico.

Iz naših organizacij

Oplotnica. V nedeljo, dne 6. februarja uprizarj Katoliško prosvetno društvo v svojem društvenem domu Kilarjevo igro v štirih dejanjih »Kosomane«. Nastopi preko 50 oseb z lepimi pevskimi točkami domačega pevskega zbora.